

Důsledky rozdílů statistiky trestných činů souvisejících s volně dostupnými střelnými zbraněmi a zbraněmi podléhajícími registraci

Bc. Jiří Zedník

Diplomová práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav elektroniky a měření

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Jiří Zedník
Osobní číslo:	A20175
Studijní program:	N1032A020003 Bezpečnostní technologie, systémy a management
Specializace:	Bezpečnostní management
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Důsledky rozdílů statistiky trestných činů souvisejících s volně dostupnými střelnými zbraněmi a zbraněmi podléhajícími registraci.
Téma práce anglicky:	Consequences of Differences in Crime Statistics Related to Freely Available Firearms and Weapons Subject to Registration

Zásady pro vypracování

1. Proveďte literární rešerši na dané téma.
2. Vyhodnoťte a popište současný stav zákonných norem souvisejících s regulací střelných zbraní a trestné činnosti s nimi spojené.
3. Analyzujte veřejně dostupné statistiky, týkající se trestných činů s legálně nebo nelegálně drženou palnou zbraní.
4. Proveďte komparaci uvedených statistik a vymezte jejich relevantnost z hlediska použití střelných zbraní při trestné činnosti.
5. Zpracujte vlastní šetření a proveďte jeho komparaci se závěry veřejně dostupných statistik.
6. Vymezte důležitost správné interpretace zpracovávaných dat, které uvádí hlavní média pro veřejnost.
7. Proveďte vlastní šetření zaměřující se na zjištění rozsahu informovanosti a vlivu médií na osvětu veřejnosti ve vztahu k páčání trestné činnosti s volně dostupnými střelnými zbraněmi a zbraněmi podléhajícími registraci dle zákona.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon č. 13 ze dne 16. prosince 2020: kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů.* In.: Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021, První, částka 8, 8/2021, s. 194. Rozeslána dne 15. ledna 2021.
2. ČESKÁ REPUBLIKA. *Vyhláška č. 162: o dovozním výrobním provedení plynové zbraně a expanzní zbraně a o technických požadavcích na plynové nábojky pro expanzní zbraně.* In.: 66. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021, První, 66/2021, s. 8.
3. LOTT, JR., John R. *More guns, less crime: understanding crime and gun-control laws.* 3rd ed. Chicago: The University of Chicago Press, c2010, xii, 442 p. ISBN 02-264-9366-0. Dostupné také z: www.press.uchicago.edu
4. MELOUN, Milan a Jiří MILITKÝ. *Kompendium statistického zpracování dat: Metody a řešení úlohy včetně CD.* 1. Praha: Academia, 2002, 768 s. ISBN 80-200-1008-4.
5. *Poskytnutí informace – počty trestných činů spáchaných se zbraní: Č. j.: MV-131989-3/OBP-2019* [Elektronický článek]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2019, 1 s. [cit. 2021-10-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/poskytnuti-informace-pocty-trestnych-cinu-spachanych-se-zbrani.aspx>. Přílohy .pdf.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Zdeněk Malánik, Ph.D.
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce: **3. prosince 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **23. května 2022**

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D. v.r.
děkan

Ing. Milan Navrátil, Ph.D. v.r.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 7. února 2022

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 5. 5. 2022

Jiří Zedník, v. r.
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této práce je vytvoření materiálu, který bude upozorňovat na nedostatky týkající se zpracovávaných dat použitých ve statistikách vztahujících se k použití střelných zbraní při trestné činnosti. Cílené využití bude pro zpracovavatele statistických dat, mediální i civilní prostředí. Významné z hlediska objektivního podávání informací a rozšíření informovanosti cílových i zájmových skupin. Teoretická část bude zahrnovat uvedení do problematiky současného stavu zákonných norem a regulací, které se vztahují ke střelným zbraním a trestné činnosti s nimi spojené. Také zde bude uveden přehled zpracovávaných dat použitých ve statistikách Ministerstva vnitra, týkají se zaznamenaných trestných činů s palnou zbraní podléhající registraci, která jsou v České republice veřejně dostupná. V praktické části bude provedena kompilace vlastních a získaných dat, ze kterých jsou analyzovány nedostatky a navržena možná zlepšení. Následně bude vyzdvížena důležitost interpretace zpracovávaných dat, která poté média využívají k informování veřejnosti. Pro ověření rozsahu informovanosti a vlivu médií na osvětu veřejnosti ve vztahu k legálnímu a nelegálnímu držení a nošení střelných zbraní bude zpracován dotazníkový průzkum.

Klíčová slova: střelná zbraň, trestný čin, statistika

ABSTRACT

The aim of this work is to create material that will draw attention to the shortcomings of the processed data used in statistics related to the use of firearms in crime. Targeted use will be for statistical data processors, media and the civilian environment. Important in terms of objective information provision and extension of awareness of target and interest groups. The theoretical part will include introduction into the current state of legal norms and regulations that apply to firearms and related crimes. There will also be an overview of the processed data used in the statistics of the Ministry of the Interior, relating to recorded crimes with firearms subject to registration, which are publicly available in the Czech Republic. In the practical part, a compilation of own and obtained data will be performed, from which shortcomings are analyzed and possible improvements are suggested. Subsequently, the importance of correct interpretation of the processed data will be emphasized, which is then used by the media to inform the public. A questionnaire survey will be prepared to verify the extent of information and the influence of the media on public education in relation to the legal and illegal possession and carrying of firearms.

Keywords: firearms, delict, statistics, guns

Rád bych touto cestou zde poděkoval poděkoval mému vedoucímu práce panu Ing. Zdeňku Maláníkovi Ph. D. za odborné vedení této práce. Také chci poděkovat panu Mgr. Tomáši Gawronovi LL. M. za jeho práci a cenné informace. Mimo jiné bych rád poděkoval také své rodině, která mě po celou dobu studia a při tvorbě diplomové práce podporovala.

„Je lepší palnou zbraň vždy mít u sebe a nepoužít, než ji potřebovat a nemít.“

Mgr. Jiří Haas

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 STŘELNÉ ZBRANĚ	12
1.1 LEGISLATIVA.....	17
1.1.1 Podmínky legálního nabývání a držení	18
1.2 KATEGORIE ZBRANÍ.....	21
1.2.1 Dokumentace odlišností	26
1.2.2 Paintballové a airsoftové zbraně	29
1.2.3 Klasifikace expanzních zbraní	30
1.3 SROVNÁNÍ STARÉHO A SOUČASNÉHO ZNĚNÍ ZÁKONA	31
1.4 MÝTY OKOLO PALNÝCH ZBRANÍ.....	32
2 KRIMINALITA	36
2.1 TRESTNÝ ČIN	38
2.1.1 Znaky protiprávního jednání	38
2.1.2 Okolnosti vylučující protiprávnost.....	40
3 DATA ZPRACOVANÁ VE STATISTIKÁCH	43
3.1 ČESKÁ STATISTIKA KRIMINALITY	44
3.1.1 Metadata	46
3.1.2 Využití statistických dat	46
3.2 PROBLEMATIKA NEPŘESNOSTÍ.....	47
II PRAKTICKÁ ČÁST	50
4 ŠÍŘENÍ INFORMACÍ	51
4.1 RELEVANTNOST MEDIÁLNÍCH ZPRÁV	52
4.2 ANALÝZA VYBRANÝCH ZPRAVODAJŮ.....	57
4.3 SPRÁVNÁ INTERPRETACE	63
5 STATISTIKA TRESTNÝCH ČINŮ SPÁCHANÝCH STŘELNOU ZBRANÍ	66
5.1 ANALÝZA STATISTIKY	66
5.2 VLASTNÍ PRŮZKUM	72
5.3 VEŘEJNĚ DOSTUPNÁ DATA	76
5.4 KOMPARACE ZÍSKANÝCH DAT	76
5.5 VYHODNOCENÍ KOMPARACE	81
5.5.1 Návrh zlepšení.....	82
6 ANALÝZA ROZSAHU INFORMOVANOSTI VEŘEJNOSTI	86
6.1 PRŮBĚH SBĚRU DAT.....	86

6.2	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	86
7	ROZHOVOR	99
7.1	KONZULTACE VÝSLEDKŮ PRÁCE	99
7.2	SHRNUTÍ.....	110
	ZÁVĚR	111
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	114
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	124
	SEZNAM OBRÁZKŮ	125
	SEZNAM TABULEK.....	126
	SEZNAM PŘÍLOH.....	129

ÚVOD

V této době je zřejmé, že na řešení témat o střelných zbraních je kladen velký důraz. Je to proto, že střelné zbraně v mnoha ohledech vzbuzují obavy u široké veřejnosti. Může to být způsobeno i díky informacím, které jsou jí předkládány. Často nepřesně interpretovaná data vzbuzují odlišné pohledy na danou problematiku a zastíňují fakta, že použití skutečně legálně držených střelných zbraní podléhajících registraci u závažných trestných činů není mnoho. Jak si tedy máme například vysvětlit informace, které uvádí média nebo státní správa, že legálně drženou zbraní je v České republice spácháno 108 případů, kdežto nelegálně drženou pouze 18. Oprávnění držitelé zbraní se tak dopouštějí trestné činnosti šestkrát častěji než osoby bez zbrojního průkazu. Na první pohled se tedy zdá, že zbrojní průkaz a pořízení palné zbraně vede občany k trestné činnosti více než osoby, které se k palným zbraním dostanou nelegální cestou. Což není vůbec legitimní argument. Jakým způsobem to může ovlivnit člověka, který nijak nenahlédl do této problematiky? Určitě ne pozitivně. Šíření takových informací a nedostatečně zpracované statistiky můžou ovlivnit například i činitele, kteří se podílejí na formování zákonů. Negativně zapůsobí na střeleckou veřejnost místo toho, aby byly více přínosné a vedly ke změně. Vše také vede k šíření nejrůznějších mýtů a mylných informací.

Toto téma jsem zvolil, protože chci navázat na svou bakalářskou práci a doplnit ji o další poznatky týkající se oblasti střelných zbraní. Již dříve jsem vyzdvihl podstatu důležitosti palných zbraní v komerční bezpečnosti. Snažil jsem se vyvrátit několik mýtů, které nejčastěji negativně ovlivňují povědomí o střelecké veřejnosti a samotném držení a nošení palné zbraně. To se projevuje i na tvorbě legislativy, která málo podporuje použití palné zbraně pracovníky průmyslu komerční bezpečnosti. V této souvislosti jedním z cílů práce je zaměření na to, jaký vliv mají data zpracovaná ve statistikách Ministerstva vnitra na širokou veřejnost. K šíření nejrůznějších dezinformací, z kterých vzniká spousta mýtů a špatných závěrů, často přispívají média. Nejčastěji přicházejí s tvrzením, že statistická data jsou nedostatečně podrobná. To však lze hypoteticky pokládat za lživé tvrzení. Nejenom zájem a vztah k palným zbraním mě vedl k výběru této problematiky, ale šlo mi také o její aktuálnost. Dle mého názoru neexistuje podložený dokument, který by se zaměřoval na podstatu legálně držených střelných zbraní podléhajících registraci ve vztahu k jejich použití k trestné činnosti. Toto téma nastoluje spoustu otázek, na které bych rád ve svém zkoumání našel podložené odpovědi.

Kde se však nalézá hlavní bod tohoto problému? Všechna data, která můžeme dohledat, jsou zpracovávána Ministerstvem vnitra České republiky v nejrůznějších formách, které někdy nepřesně zapadají do kontextu podávaných informací. Jedním ze základních rozdílů je rozdíl mezi legálním a nelegálním držením střelných zbraní. Jak je to s jejich četností použití při trestné činnosti? Dle dostupných dat je zřejmé, že se více používá legálně držená palná zbraň. Hypotetická otázka tedy zní. Je střelných zbraní, které podléhají registraci a jsou drženy a nošeny legálně, použito při závažné trestné činnosti méně (jednotky případů) než těch, které jsou drženy nelegálně, nebo jsou nepřesně zařazeny do statistiky?

Zajímá se široká veřejnost dostatečně o střelné zbraně? Co v nich informace, které se dozvídají z okolního prostředí vzbuzují? Jedním z hlavních cílů této práce je zdůvodnění relevantnosti správné a přesné interpretace zpracovaných dat týkajících se použití střelných zbraní v České republice (dále ČR). Významné a přínosné z hlediska objektivního podávání informací a rozšíření informovanosti cílových i zájmových skupin.

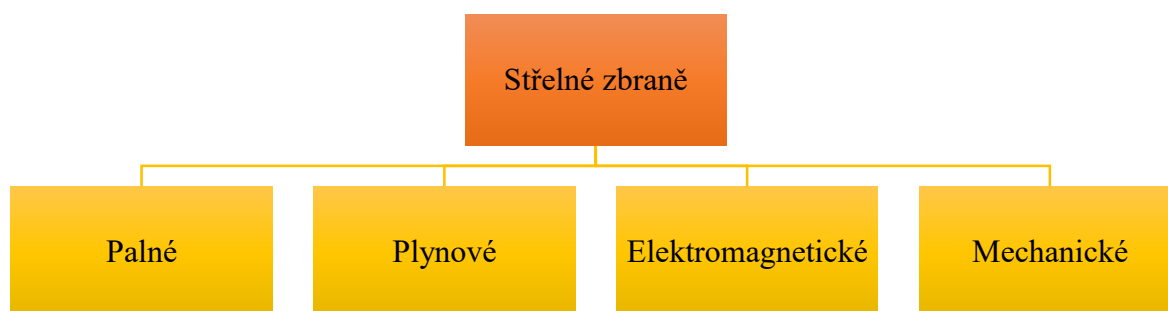
Problémy, které při zpracovávání tohoto tématu vznikají, spočívají v hloubce zkoumání mediálního prostoru a vyzdvižení relevantních informací, které žurnalisté předkládají veřejnosti.

Obsahové zpracování této práce se v teoretické části věnuje uvedení do problematiky současného stavu zákonných norem a regulací, které se vztahují ke střelným zbraním a trestné činnosti s nimi spojené. Také je zde snaha o přehledné zaznamenání zpracovaných dat Ministerstvem vnitra, používaných při tvorbě statistik týkajících se trestných činů se střelnou zbraní podléhající registraci, které jsou v ČR veřejně dostupné, vše s ohledem na staré a současné znění zákona o Střelných zbraních a střelivu (13/2021). Praktická část se věnuje provedení kompilace vlastních a získaných dat, ze kterých jsou analyzovány nedostatky i nepřesnosti a navržena možná zlepšení. Následně je vymezena důležitost správné interpretace zpracováváných dat, která média využívají pro informování veřejnosti. Pro ověření rozsahu informovanosti a vlivu médií na osvětu veřejnosti ve vztahu k legálnímu a nelegálnímu držení a nošení palných zbraní je zpracován dotazníkový průzkum. K získání více informací na téma analýzy trestných činů, spáchaných střelnou zbraní a konzultace výsledků dotazníkového šetření, je proveden metodický rozhovor s odborníky na danou problematiku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 STŘELNÉ ZBRANĚ

V úvodu práce zabývající se střelnými zbraněmi je nutné ujasnit si s tím související terminologii. Zbraň jako taková je nástroj určený k lidské činnosti, kterou představuje například její užití v zaměstnání (policie, armáda, ostraha osob a majetku) nebo k osobnímu použití (sport, myslivost, sběratelství). V neposlední řadě slouží jedincům k ochraně svých chráněných zájmů v mezích zákona, kam patří život, zdraví, svoboda, majetek a čest. Primární účel zbraně spočívá v usnadnění života, pokud je však užívána v souladu s příslušným zákonem a předpisy. Termín zbraň je často synonymem pro střelnou zbraň, ale ve specializovaném použití má omezený smysl. Rozdělujeme je do dvou skupin v závislosti na případném ohrožení života a to na chladné a střelné zbraně. Mezi chladné zbraně můžeme zařadit v podstatě jakýkoliv předmět, kterým lze způsobit zranění a je k tomu potřeba převážně fyzický kontakt. Dále se zbraně dělí dle použití na sečné, bodné, řezné, úderné a vrhací. Na ně se zákon o zbraních nijak nezaměřuje. V této práci se budeme zabývat druhou skupinou, a to zbraněmi, které jsou legislativně ošetřeny novelizovaným zákonem 13/2021 Sb. zákonu, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu. Střelná zbraň je nástroj, u kterého je jeho funkční podstata závislá na okamžitém uvolnění energie při výstřelu. Tyto zbraně lze rozdělit dle funkce na: [4]

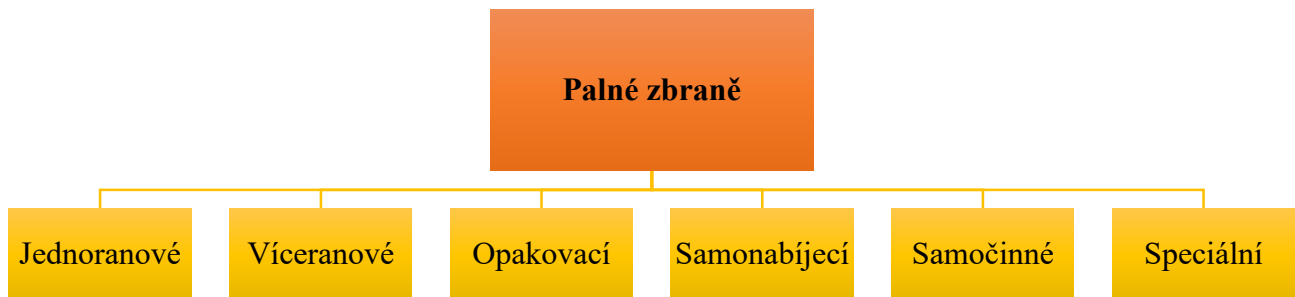

Obr. 1 Rozdělení střelných zbraní dle funkce [6]

- Mechanické zbraně – jedná se o druh zbraně jehož název je odvozen od okamžitého uvolnění nahromaděné mechanické energie, která v daný moment uvede nástroj do pohybu. Sem můžeme zařadit například kuše, luky, praky. Od 30. ledna 2021 se nepovažují za zbraně kategorie D, které upravuje zákon o zbraních. [1]
- Elektromagnetické zbraně – tento typ zbraně patří do skupiny non-lethal, kde primární účel nespočívá v usmrcení cíle, ale jeho zneškodnění. Principiálně jde o usměrnění velkého množství energie, pomocí elektromagnetických vln na cíl. [6]

- Plynové zbraně – jejich funkce je odvozena od samotného názvu, kdy při stisknutí spouště vlivem roztržení lisované plastové záslepky dochází k uvolnění množství plynu z odpálené nábojnice. Tento druh zbraně znemožňuje výstřel projektilu díky své konstrukci (přepážka) a je primárně určen k obraně. [5]
- Palné zbraně – využívá principu hoření vznětlivé látky, tedy chemické přeměny, která vyvine tlak o určité síle a uvede do pohybu střelu. Samotnou definici palné zbraně nelze určit. Termín není pevně daný a právní znění se mění dle legislativní úpravy dané země. Tato práce se bude zabývat výhradně palnými a plynovými zbraněmi, které jsou legislativně regulovány dle zákona o zbraních. [2][3]

V zákoně o zbraních se setkáme také s další terminologií, která se vztahuje ke způsobu nabíjení jednotlivých zbraní neboli rozsahu automatizace. Tyto palné zbraně lze rozdělit na:

Obr. 2 Rozdělení palných zbraní dle rozsahu automatizace [6]

- Jednoranová zbraň – tento druh palné zbraně neobsahuje zásobník či postrádá podávací ústrojí. Nabíjení je prováděno vložením náboje do nábojové komory nebo hlavně.
- Víceranová zbraň – konstrukčně se jedná o stejnou zbraň jako jednoranová s tím rozdílem, že podávací ústrojí je opatřeno dvěma a více hlavněmi, kde k opětovnému nabíjení dochází po ručním vložení náboje do nábojové komory nebo hlavně.
- Opakovací zbraň – její princip spočívá v opětovném zasouvání náboje ze zásobníku do nábojové komory a za pomoci ručního uzamčení závěru či mechanického otočení revolverového válce.
- Samonabíjecí zbraň – u tohoto typu, celý cyklus popisovaný u opakovacích zbraní, je proces prováděn automaticky s výjimkou spuštění celého mechanismu. Tedy k nabíjení dochází vlivem předchozího výstřelu. Zde je zapotřebí po každém výstřelu opakovat stisknutí spouště. Vzhledem ke konstrukci se s touto zbraní lépe opětovně míří.

- Samočinná zbraň – mechanismus funguje na principu automatizovaného cyklu. K opětovnému nabití dochází na základě předchozího výstřelu, dokud střelec neuvolní prst ze spouště. Sem můžeme zařadit kulometry, samopaly a různé automatické zbraně.
- Speciální zbraň – tuto kategorii zákon o zbraních nijak nezmiňuje, je zde ale vhodné nechat prostor pro možné nové funkce, které nelze pevně označit a jejichž princip je třeba specifikovat. [6]

Velmi důležitá je délka samotné zbraně, což ovlivňuje její zařazení do jednotlivých kategorií. To platí například pro jednoranové nebo víceranové zbraně, kde k roznětu dojde po stlačení okrajových ramen po obvodu nábojnice. Na tomto principu fungují nábojnice typu flobert. Dle délky rozlišujeme kategorie B nebo C, jak uvádí zákon. Odborná literatura zmiňuje toto rozdělení spíše z pohledu držení. Krátké zbraně jsou tedy ty, které se drží jednou rukou, a dlouhé, které se drží oběma rukama.

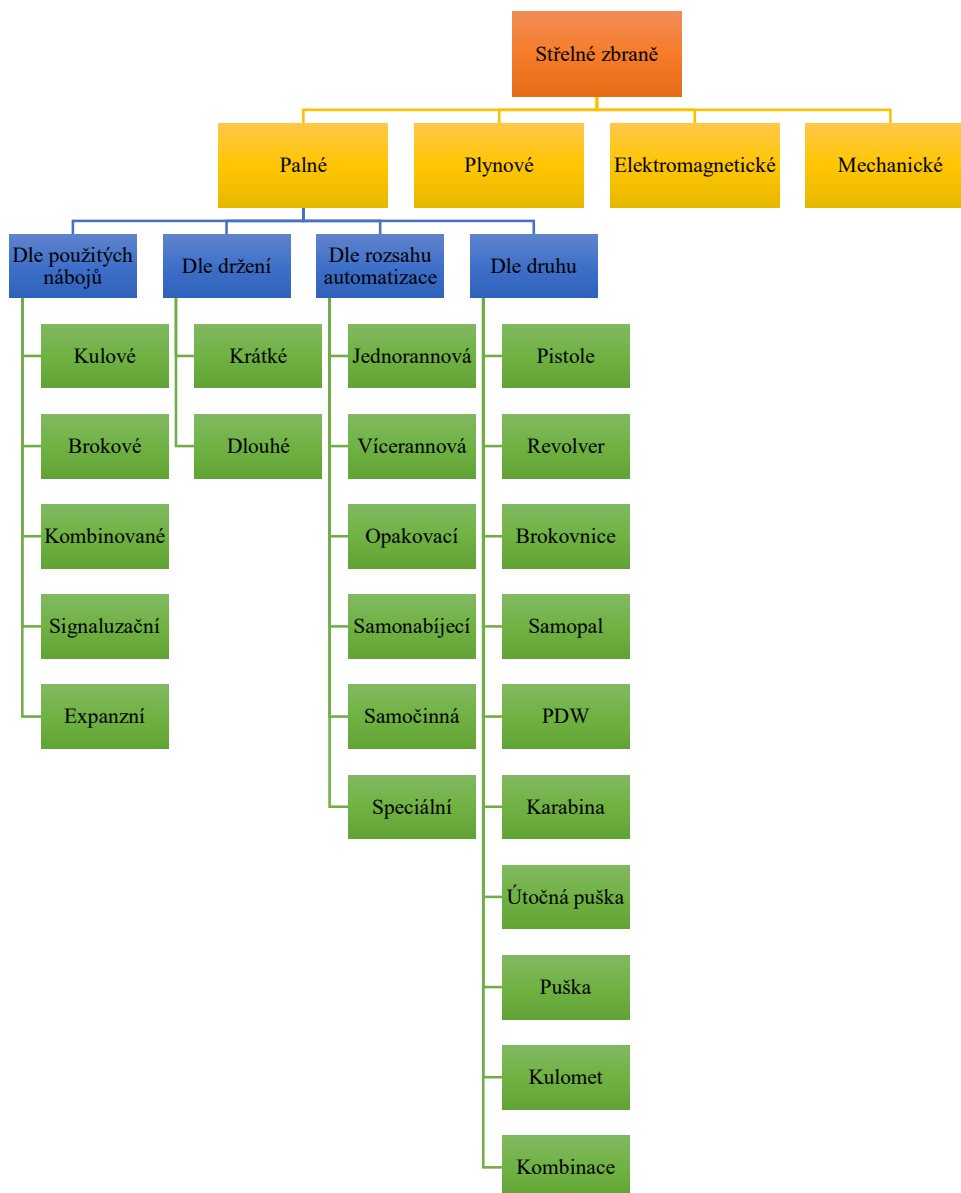
- Krátké zbraně – dle konstrukce této zbraně se předpokládá, že ke střelbě bude použita jedna ruka. Tato kategorie zahrnuje převážně pistole a revolvery. Zákon zmiňuje, že za krátkou zbraň je považována ta, jejíž délka hlavně nepřesahuje 300 mm nebo její celková délka nepřesahuje 600 mm.
- Dlouhé zbraně – vzhledem k jejich konstrukci za dlouhou zbraň můžeme považovat tu, u které jsou při použití potřeba obě ruce, převážně s opřením zbraně do ramene. Řadíme sem například kulovnice, samopaly, brokovnice a další. Zákon udává, že dlouhou zbraní jsou všechny, které přesahují délku hlavně 600 mm. [6]

Klasifikovat palné zbraně je možné také podle druhů a konstrukcí, kterých je velké množství. Mezi základní řadíme ty nejrozšířenější, kam patří pistole, revolvery, kulovnice atd. Velmi zjednodušeně řečeno, jsou jejich konstrukce převážně přispůsobeny k tomu, aby vlivem zapálení vznětlivé látky došlo k vymetení střely z hlavně a vyhození náboje z nábojové komory. Dle způsobu automatizace se může tento proces opakovat.

- Pistole – krátká zbraň, jež se skládá z pevné nebo pohyblivé hlavně s nábojovou komorou. Jde o jeden z nejrozšířenějších druhů palných zbraní. Nejčastěji se můžeme setkat se samonabíjecími, opakovacími ale i samočinnými.

- Revolver – krátká zbraň vzhledově podobná pistoli, ale výrazně se lišící konstrukčně. Obsahuje pevnou hlaveň, která je opatřena otáčivým válcem (bubnem) s nábojovými komorami. Po každém výstřelu se válec otočí do osy hlavně.
- Brokovnice – řadíme sem jak krátké, tak i dlouhé zbraně s hladkým vývrtem a převážně více než jednou hlavní. Tato zbraň je jednoranová nebo víceranová, určená na krátkou vzdálenost. Střela z brokovnice obsahuje buď jednotnou či hromadnou brokovou střelu.
- Samopal – krátká zbraň, která díky tomu, že využívá pistolových nábojů, získává vlastnosti účinné zbraně na krátkou vzdálenost s vysokou kadencí. Svoji premiéru měla v první světové válce. Z hlediska automatizace se jedná o samočinnou zbraň.
- PDW – také v překladu osobní obranná zbraň je jednou z kompaktních palných zbraní, která vyžaduje používání speciálních nábojů a disponuje různými rozšiřujícími funkcemi, jako je zvýšený dostřel nebo průraznost. Konstrukčně jsou menší než karabiny nebo útočné pušky. Využívají je převážně vojenské speciální jednotky.
- Karabina – typ dlouhé pušky, jejíž hlaveň je zkrácená. Využívají je převážně pohyblivé vojenské jednotky, právě díky jejich kompaktnosti a snadné manipulaci. Vzhledem k úpravě na krátkou pušku nedisponuje vysokou přesností a účinným dostřelem.
- Útočná puška – vojenská palná zbraň, která se rozšířila během druhé světové války. Je určena pro puškové nebo speciální náboje. Typickou vlastností je schopnost přepínání mezi plně eventuálně polo automatickou palbou. Dokáží tak během krátké doby vystřelit velký počet projektilů.
- Kulovnice (puška) – dlouhá zbraň, kterou lze identifikovat podle drážkového vývrtní hlaveň. Díky němu dochází k lepší stabilizaci směru střely. Převážně se můžeme setkat s jednoranovými, opakovacími, samonabíjecími či samočinnými kulovnicemi.
- Kulomet – krátká zbraň často přirovnávaná k samopalu, která ale využívá puškové nebo velkorážové náboje. Jedná se o samočinnou zbraň.
- Kombinované – tato palná zbraň se skládá z více jak jednoho druhu. Zpravidla se jedná o lovecké zbraně, jejichž hlavně mají různé typy vývrtní.

Ujasnění správného zařazení jednotlivých druhů zbraní je nezbytné pro uvedení do této problematiky. Toto dělení je důležité pro další kapitolu týkající se kategorií zbraní, jejichž nabývání, držení a nošení je legislativně upraveno. Celkový přehled základního rozdělení zbraní do jednotlivých kategorií je zřejmé z Obr. 3. [6][7]

Obr. 3 Přehled rozdělení střelných zbraní [6]

Tvrzení, že každá střelná zbraň je zbraní palnou není zcela irelevantní. Neboť toto zdánlivé slovíčkaření má zásadní význam pro poskytování informací o trestných činech a přestupcích páchaných střelnými zbraněmi ve smyslu, že většina legálně držných palných zbraní spadá do kategorie D (historické zbraně, plynovky, expanzní přístroje nebo upravené zbraně). Ty jsou legálně drženy, pokud jejich majitel dovršil věku osmnácti let. Je potřeba zmínit, že některé střelné zbraně nejsou nijak definovány zákonem o zbraních (hračky a mechanické

zbraně určité napínací síly). Znamená to, že drženy jsou za všech předpokladů legálně. Ve vztahu k této terminologii je zcela irrelevantní dávat do vztahu jakékoli záznamy spojované se společensky odstrašujícími jevy, jako je spáchání trestného činu za použití střelné zbraně bez upřesnění, o jaký druh se jedná. [8]

1.1 Legislativa

Nejdůležitějším dokumentem, který reguluje nabývání, držení a nošení střelných zbraní, je Zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu (dále zákon o zbraních), který je od roku 2021 rozsáhle novelizován velkými změnami, a to zákonem č. 13/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu. Tento zákon je určen převážně pro civilní obyvatelstvo a upravuje práva a povinnosti spojené s nabytím střelných zbraní. Jedním z dalších zákonů, který upravuje použití zbraně, je zákon č. 156/2000 Sb. o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, jenž pomáhá při ověřování a identifikaci střelných zbraní pověřenými subjekty. I tento zákon vlivem změny zákona o zbraních byl rokem 2021 novelizován. Nové změny byly do zákona o zbraních implementovány díky restrikcím z Evropské unie, jejichž záměrem je větší regulování střelných zbraní ve veřejném sektoru. [9][10]

Legislativní rámec zahrnující střelné zbraně je velmi kontroverzním a často probíraným tématem. S tím jsou spojeny i snahy o jeho zpřísnění, jehož výsledkem je mnohdy jen větší zákonné zatížení pro střeleckou veřejnost. To je zapříčiněno i vykreslováním střelných zbraní médií. Nejčastěji se můžeme setkat se dvěma názory. Jedná se o zavedení psychotestů jako jeden z požadavků k získání zbrojního průkazu. Tento zdlouhavý proces by zřejmě nevedl k zajištění větší bezpečnosti, spíše by negativně dolehl na střeleckou společnost. Zákon o zbraních jasně udává, že pro udělení zbrojního průkazu je potřeba být trestně bezúhonný, dovršit minimální věk a projít lékařskou prohlídkou. Druhý názor je o vynucování a kontrole podmínek způsobilosti držitelů zbrojního průkazu, tedy zpřísnění podmínek k jeho získání. [12]

Zákon o zbraních se nijak nevztahuje na nabývání, držení a nošení:

- mechanických zbraní – luky, praky, kuše,
- elektrické kontaktní paralyzéry,
- chladné zbraně – nože, sekery, meče,
- obranné spreje,

- střelné zbraně, které nelze zařadit podle kritérií zákona o zbraních – hračky,
- doplňky zbraní.

Veškeré regulace pocházející z předpisu Evropské unie se mohou lišit dle jednotlivých členských zemí. V některých zemích jsou výše zmiňované zbraně součástí zákona, který střelné zbraně upravuje. Ten nejčastěji jejich nabývání, držení a nošení zakazuje eventuálně alespoň reguluje. Porušení těchto zákonů je bráno jako přestupek nebo trestný čin. [11][14]

1.1.1 Podmínky legálního nabývání a držení

V současné době existují dva dokumenty, jež jsou podmínkou pro nabytí zbraní kategorií A, A-I, B, C. Jedná se o zbrojní průkaz, Evropský zbrojní pas nebo zbrojní licenci.

Zbrojní průkaz patří mezi jeden z požadavků potřebný pro nabývání, držení a nošení střelných zbraní nebo střeliva v rozsahu stanoveném zákonem. Legislativa zahrnuje pět typů zbrojních průkazů odlišných dle způsobu užití na:

Obr. 4 Typy zbrojních průkazů [15]

Pro získání zbrojního průkazu potřebuje fyzická osoba splňovat několik podmínek. Tato osoba musí být:

- trestně bezúhonná,
- s pobytem na území České republiky,
- zdravotně a odborně způsobilá,
- dovršit věk 21 let (s výjimkou pro sportovní nebo lovecké účely – 18 let).

Všechny potřebné dokumenty, jako je žádost o vydání zbrojního průkazu, posudek o zdravotní způsobilosti a bezúhonnosti, se podávají na příslušné krajské ředitelství policie dle trvalého bydliště fyzické osoby. Doba platnosti zbrojního průkazu činí deset let, kde po jejím uplynutí musí držitel znovu žádat příslušný útvar policie a doložit potřebné dokumenty. Konkrétní požadavky pro získání zbrojního průkazu jsou popsány v § 16 zákona o zbraních. [15]

Evropský zbrojní pas je listina, která umožňuje jejímu držiteli s sebou převážet po členských státech Evropské unie střelnou zbraň a střelivo do této zbraně dle účelu jejich použití. Stát, do kterého se zbraň převáží, musí na základě požadavku udělit povolení pro vstup do dané země. K získání musí fyzická osoba být legálním držitelem zbraně (dodržuje zákonné požadavky) a místo jeho trvalého pobytu je na území České republiky. Doba platnosti tohoto dokumentu je pět let. Pro jeho prodloužení musí držitel požádat příslušný útvar policie. Výjimka platí pro zbraně kategorie D, pro které je platnost deset let. Zákon o zbraních evropský zbrojní pas popisuje v § 49. [16]

Zbrojní licence umožňuje jeho držiteli nabývat a přechovávat zbraně nebo střelivo dle specifického účelu, který upravují jednotlivé skupiny zbrojní licence na:

Obr. 5 Typy zbrojních licencí [17]

Jako všechny příslušné dokumenty podmiňující nabývání, držení nebo přechovávání střelných zbraní a střeliva dle účelu, i zbrojní licence vydává útvar policie dle místa pobytu fyzické nebo sídla právnické osoby. Pro skupiny v rozsahu A – F platí, že žadatel musí být držitelem koncesní listiny v oboru zbraní a střeliva. V případě skupiny G – J prokazuje, že účel, pro který žádá o zbrojní licenci je oprávněný, a jeho činnost bez střelných zbraní a střeliva jinak není možné vykonávat. Stejně jako pro zbrojní průkaz, vydání tohoto dokumentu vyžaduje, aby žadatel prokázal svou bezúhonnost. Není žádná lhůta, která by limitovala, kdy držitel zbrojní licence musí žádat o její obnovení. Konkrétní podmínky pro udělení zbrojní licence jsou obsahem § 31 zákona o zbraních. [17]

1.1.2 Nelegální držení

Osoba, která má v úmyslu spáchat trestný čin, nebude kvůli tomuto podstupovat celý proces pro nabytí střelné zbraně, ale obstará si ji nelegálním způsobem. Co znamená, pokud je spáchán trestný čin s nelegálně drženou střelnou zbraní? Jde o to, že pachatel nesplňoval

podmínky, které stanovuje zákon o zbraních, a dopouští se tak trestného činu dle § 279 Trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. Nedovolené ozbrojování. Jsou to tyto případy: [79]

- Nepovolená výroba a následné přechovávání nebo distribuce střelné zbraně, množství střeliva.
- Uvedení do střelbyschopnosti znehodnocenou střelnou zbraň za účelem padělání, pozměnění nebo odstranění identifikačních prvků.
- Střelná zbraň není nijak registrována nebo její nositel není držitelem zbrojního průkazu příslušné skupiny. [19]

Je zřejmé, že nelegální ozbrojování má negativní vliv na bezpečnost ve společnosti a napomáhá tak organizovanému zločinu nebo teroristické činnosti. Největší množství nelegálních střelných zbraní je získáváno nezákonným obchodem (pašování). Nejvýznamnějším zdrojem tohoto trhu jsou upravené expanzní zbraně, plynovky, flobertky, signalizační zbraně. Další možností získání nelegální zbraně je speciální kategorie, kdy se původně jednalo o legální zbraň, ale díky ztrátě nebo odcizení došlo k její terminologické přeměně. Můžeme sem zařadit například fingované ztráty nebo zbraně, jež se změnou legislativy dostaly do této kategorie. [18]

V případě nelegálně držených zbraní se můžeme setkat také s tzv. konverzí ostré zbraně. Za takové lze považovat ostré zbraně, které byly znehodnoceny a upraveny ke střelbě náboji typu flobert nebo slepými náboji. Zde problém vzniká v momentu, kdy si v některých případech kupci mohou znehodnocenou zbraň reaktivovat. Tím dojde k obnovení její původní funkce. O plynových zbraních nebo flobertkách, které původně nebyly zkonstruované ke střelbě s ostrými náboji, nelze říci, že u nich došlo k plné konverzi. V těchto případech často dochází k ohrožení pro samotného pachatele vlivem možných nepřesností po znehodnocení. Tento typ zbraní je nejrozšířenější v zemích, kde je velmi obtížné obstarání legální zbraně. [20]

V závěru je třeba říci, že většina střelných zbraní, které jsou použity k trestné činnosti, zpočátku byly legálně zakoupeny. Jejich koupě v zemi s nedostatečnou zbraňovou legislativou napomáhá k jejich rozšíření v zemích, kde legislativa je správně a dostatečně nastavena. Pomocí takových klíčků se střelné zbraně dostanou do rukou osob, které by je mít neměly. [21]

Obr. 6 Znárodnění konfliktu legálního a nelegálního držení střelné zbraně [vlastní]

Na výše zakresleném obrázku (Obr. 6) jsou zaznamenané cesty popisující procesy, při kterých dochází ke konfliktu legálně a nelegálně držené střelné zbraně. Cesta, která je v souladu s legislativním rámcem, je spletitější než ta, která je s ním v rozporu. Zbraň, která byla dříve legálně drženou, se vlivem změny legislativy může stát nelegální. Další možností jsou různé modifikace, které představují běžně dostupné střelné zbraně na trhu. Specifickou odbočkou jsou zbraně, u kterých došlo ke konverzi, tedy znehodnocení nebo upravení. Tyto zbraně, dle jejich kategorie, mohou často díky nelegální činnosti přejít do druhé skupiny směřující ke kriminální činnosti. I když tomu není tak vždy, největší distribuce nelegálních zbraní je prostřednictvím nepovolené výroby, pašováním nebo jsou k této činnosti využity zbraně nepodléhající registraci, ke kterým nebyla vydána výjimka.

1.2 Kategorie zbraní

Vzhledem k řešené problematice a dalšímu zaměření na statistické zpracovávání je potřeba se detailně zaměřit na jednotlivé kategorie zbraní, které stanovuje zákon o zbraních. Jak již bylo zmíněno v úvodní kapitole, pojem střelné zbraně zahrnuje množství dalších druhů zbraní. Z nich palné zbraně a plynové zbraně jsou dle svého druhu rozděleny do čtyř kategorií. Ty jsou od roku 2021 doplněny novými dvěma kategoriemi (A-I a C-I). [22]

Kategorie A – Zakázané zbraně

Jsou to výrazně účinné zbraně, které nejsou považovány za běžně využitelné pro veřejnost. Zde se zařazují například minomety nebo automatické zbraně, tedy zbraně převážně vojenského původu mající nejružnější bezpečnostní rizika pro civilní sektor. Pro nabytí zbraně této kategorie je zapotřebí být držitelem zbrojního průkazu příslušné skupiny a mít

udělenou výjimkou policejním útvarem. Tato žádost je posuzována z hlediska zajištění veřejného pořádku a preventivní bezpečnosti. V tomto případě se výjimky udělují převážně ke sběratelským účelům. Konkrétní specifikace charakterizující kategorii A v zákonu o zbraních popisuje § 4. Do této skupiny řadíme také zakázané střelivo.

A				
Zvláště účinné	Samočinné /Automatické	Změněné s utajeným účelem	Střelná nástrahová zařízení	Zbraně nevyrobené z kovů

Obr. 7 Zbraně spadající do kategorie A [22]

Kategorie A-I – Zakázané zbraně

Tato skupina vznikla v souladu s Evropským právním ustanovením. Zákonitosti pro jejich nabytí jsou stejné jako v případě předešlé kategorie A, až na odlišnosti spojené s udělením výjimek dle skupin zbrojního průkazu. Držiteli zbrojního průkazu skupiny A může být udělena výjimka pouze ke sběratelským účelům. V případě držitelů zbrojního průkazu B, E nebo zbrojní licence F, G, H, J může být udělena výjimka pouze z důvodu ochrany chráněných zájmů, ochrany kritické infrastruktury, objektů důležitých pro ochranu státu nebo v mimořádně nebezpečných situacích. Pro vzdělávací, kulturní, sportovní, výzkumné nebo historické účely může být výjimka udělena všem skupinám zbrojního průkazu a držitelům zbrojní licence skupiny F, G, H, I, J specifikováno § 12 zákonem o zbraních. Konkrétní charakteristiku pro kategorii A-I popisuje zákon o zbraních § 4a.

A-I			
Upravené samočinné	Střelivo se středovým zápalem a nadlimitním zásobníkem	Dlouhé samonabíjecí zbraně se středovým zápalem	Plynové nebo expanzní zbraně s nedovoleným výrobním provedením

Obr. 8 Zbraně spadající do kategorie A-I [22]

Kategorie B – Zbraně podléhající povolení

K nabytí zbraně kategorie B je potřeba, mimo držení zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, povolení vydáváno útvarem Policie ČR. Vymezení zákonem o zbraních zahrnuje povolení k provozování muzejnictví nebo pro sběratelské účely. Také zde patří sportovní, lovecké, kulturní a různé zájmové činnosti. Povolení k nabývání kategorie této zbraně je i pro oblast komerční bezpečnosti ve smyslu zajištění ostrahy majetku a osob nebo v případě provozování koncesované živnosti v oboru zbraní a střeliva. Konkrétní specifikace charakterizující kategorii B v zákonu o zbraních popisuje § 5.

B				
Krátké jednoranové nebo víceranové zbraně s okrajovým zápalem Délka menší než 280 mm	Krátké opakovací nebo samonabíjecí zbraně	Dlouhé samonabíjecí zbraně se zásobníkem pro více jak 3 náboje	Dlouhé opakovací nebo samonabíjecí zbraně s hladkým vývrtem Délka menší než 600 mm	Signalizační zbraně pro použití signalizačních nábojů větších než 16 mm

Obr. 9 Zbraně spadající do kategorie B [22]

Kategorie C – Zbraně podléhající ohlášení

Zbraně této kategorie může nabývat, držet a nosit držitel zbrojního průkazu skupiny A, B, C a E nebo zbrojní licence. Nejsou k tomu oprávněni držitelé zbrojního průkazu skupiny D. Tato skupina nevyžaduje doložení žádných dalších potřebných dokumentů. Konkrétní specifikace charakterizující kategorii C v zákonu o zbraních popisuje § 6.

C				
Krátké jednoranové nebo víceranové zbraně s okrajovým zápalem Délka větší než 280 mm	Dlouhé jednoranové, víceranové, opakovací, samonabíjecí zbraně určené pro střelivo s okrajovým, středovým nebo Lefauchaux zápalem	Plynové zbraně s kinetickou energií ústí hlavně vyšší než 16 J	Víceranové nebo opakovací zbraně na principu perkusních zámkových systémů	Tlumiče hluku výstřelu při ostré střelbě

Obr. 10 Zbraně spadající do kategorie C [22]

Kategorie C-I – Zbraně podléhající ohlášení

Jedná se o druhou kategorii, která byla přidána novelou zákona o zbraních vzhledem k restrikcím Evropské unie. Zbraň této kategorie může nabývat, držet a nosit kdokoli, kdo dovršil věku 18 let a má místo pobytu na území ČR. To se vztahuje jak na fyzické, tak i právnické osoby. Policie má pravomoci k tomu, aby v případě vzniklého nebezpečí ohrožujícího život a zdraví, zadržela zbraň této kategorie. Co je podstatné, tak k této kategorii není potřeba být držitelem zbrojního průkazu nebo příslušné skupiny zbrojní licence. Její držitel je však povinen oznámit její nabytí nebo převod vlastnictví příslušnému útvaru policie v rozmezí deseti dnů od změny. Konkrétní specifikace charakterizující kategorii C-I v zákonu o zbraních popisuje § 6a. [23]

C-I							
Znehodnocené zbraně z kategorie A, A-I, B, C	Expanzní zbraně splňující výrobní požadavky	Jednoranové nebo dvouranové zbraně zkonstruované pro dělené střelivo	Plynové zbraně s ráží vyšší než 6,35 mm Nezahrnuje paintballové zbraně	Palné zbraně typu Flobert s náboji ráže 4 mm (pro výcvik)	Signální zbraně pro použití signálních nábojů ráže 16 mm	Palné zbraně s ústřovou energií střely nejvýše 20 J	Elektrické znehybnující prostředky (taser)

Obr. 11 Zbraně spadající do kategorie C-I [22]

Kategorie D – Zbraně nepodléhající registraci

Rešerše poslední kategorie zbraní je pro tuto práci velmi důležitá. Tato skupina je velice různorodá a také největší. Pro nabývání těchto zbraní není potřeba, aby její vlastník byl držitelem zbrojního průkazu. Zbraň této kategorie může tedy držet nebo nosit jakákoli svéprávná fyzická osoba, která dovršila věku 18 let a také právnická osoba. V případě střelby z těchto zbraní musí být určen bezpečný prostor a je potřeba, aby celkový průběh byl kontrolován odpovědnou osobou. Není možné střílet ze zbraní kategorie D v místech, kde může být ohrožen život, zdraví nebo může být způsobena škoda na majetku. Při střelbě musí mít všichni zúčastnění ochranné pomůcky. I v případě této kategorie, zbraň nesmí být nošena viditelně na veřejném místě, s výjimkou kulturních akcí.

V případě historických zbraní, používaných při divadelních představeních nebo rekonstrukcí bitev a podobných kulturních akcích, umožňuje zákon o zbraních za zvýšené opatrnosti výjimku, pokud při jejich použití nejsou vystřelovány střely. V ostatních případech tyto zbraně musí být označeny dle zákona č. 156/2000 Sb.

Dle zákona je držitel zbraně kategorie D také povinen zajistit nejen zbraň, ale i střelivo proti jejímu zneužití, ztrátě nebo odcizení. Specifiky týkající se skladování střeliva, tzv. černého prachu a zápalek, se zabývá vyhláška č. 217/2017 Sb. Konkrétní specifikace charakterizující kategorii D v zákonu o zbraních popisuje § 7.

D							
Historické zbraně	Paintballové zbraně (plynové)	Plynové zbraně s ráží menší než 6,35 mm Nepřesáhnutí energie střely 16J	Expanzní přístroje	Znehodnocené zbraně a neaktivní torza zbraní	Upravené zbraně s odhalenou vnitřní konstrukcí	Neaktivní střelivo a munice	Všechny ostatní zbraně nezařazené v kategoriích A, A-I, B, C, C-I

Obr. 12 Zbraně spadající do kategorie D [22]

Pro celkový přehled je zde vytvořena tabulka se všemi kategoriemi zbraní i s jejich specifiky.

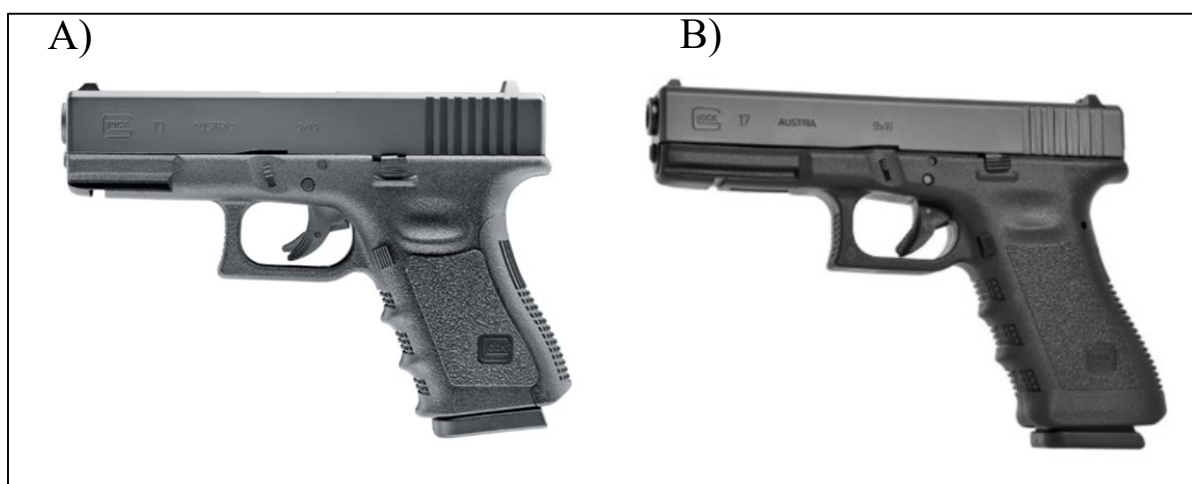
<ul style="list-style-type: none"> • Zvláště účinné • Samočinné /Automatické • Změněné s utajeným účelem • Střelná nástrahová zařízení • Zbraně nevyrobené z kovů <p>A ZP</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upravené samočinné • Střelivo se středovým zápalem a nadlimitním zásobníkem • Dlouhé samonabíjecí zbraně se středovým zápalem • Plynové nebo expanzní zbraně s nedovoleným výrobním provedením <p>A-I ZP</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krátké opakovací nebo samonabíjecí zbraně • Krátké jednoranové nebo víceranové zbraně s okrajovým zápalem - menší než 280 mm • Dlouho samonabíjecí zbraně se zásobníkem pro více jak 3 náboje • Dlouhé opakovací nebo samonabíjecí zbraně s hladkým vývrtem - menší než 600 mm • Signalizační zbraně pro použití signalizačních nábojů větších než 16 mm <p>B ZP</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Krátké jednoranové nebo víceranové zbraně s okrajovým zápalem Délka větší než 280 mm • Dlouhé jednoranové, víceranové, opakovací, samonabíjecí zbraně určené pro střelivo s okrajovým, středovým nebo Lefauchaux zápalem • Plynové zbraně s kinetickou energií ústí hlavně vyšší než 16 J • Víceranové nebo opakovací zbraně na principu perkusních zámkových systémů • Tlumiče hluku výstřelu při ostré střelbě <p>C ZP</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Znehodnocené zbraně z kategorie A, A-I, B, C • Expanzní zbraně splňující výrobní požadavky • Plynové zbraně s ráží vyšší než 6,35 mm Nezahrnuje paintballové zbraně • Palné zbraně typu Flobert s náboji ráže 4 mm (pro výcvik) • Signální zbraně pro použití signálních nábojů ráže 16 mm • Palné zbraně s úst'ovou energií střely nejvýše 20 J • Elektrické znehybňující prostředky (taser) <p>C-I ZP</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Paintballové zbraně (plynové) • Plynové zbraně s ráží menší než 6,35 mm - nepřesáhnutí energie střely 16 J • Expanzní přístroje • Znehodnocené zbraně • Upravené zbraně s odhalenou vnitřní konstrukcí • Neaktivní torza zbraní • Neaktivní střelivo a munice • Všechny ostatní zbraně nezařazené v kategoriích A, A-I, B, C, C-I <p>D ZP</p>

Obr. 13 Celkový přehled typů zbraní dle kategorií [22]

V přehledné tabulce jsou zaznačeny skupiny zbraní k jejichž nabývání, držení a nošení je zapotřebí zbrojní průkaz, zbrojní licence nebo Evropský zbrojní pas. Kategorie se zeleným kolečkem „ZP“ je vyžaduje. Ta s červeným kolečkem „ZP“ je nevyžaduje. Vzhledem k tomuto faktu zde dochází k rozporu s daty uvedenými v policejních statistikách. Zbraně kategorie D nám ve vztahu k páchané trestné činnosti ovlivňují výsledek statistiky nejvíce. [24]

1.2.1 Dokumentace odlišností

Jak už bylo řečeno, zbraně kategorie D jsou často používány při trestné činnosti. Proč je tomu tak a jaká je účinnost těchto zbraní? Ukážeme to na vzorku dvou zbraní typu Glock. Tento typ zbraně je běžně dostupný na českém i zahraničním trhu. Položíme-li ale laikovi otázku, která z těchto zbraní je plně funkční ostrá palná zbraň, a naopak, která je z nich expanzní (airsoftová), nesetkáme se s jasnou odpovědí. Pokud tyto zbraně hodnotí odborník, jasně rozezná rozdíl. Co se stane v případě krizové situace, kdy například bude na náhodnou osobu mířit člověk s nekalými úmysly? V tento moment i zkušené oko může mít značný problém s rozeznáním odlišností. Samozřejmě, že bude záležet na vzdálenosti od útočníka. Jak se zachová člověk, který nemá žádnou zkušenost se střelnými zbraněmi? Tady nastává problém a i relativně neškodná airsoftová zbraň se v očích obětí mění na smrtící nástroj, který je může připravit o život. [25][26]

Obr. 14 Porovnávané vzorky zbraní [vlastní]

Je možné rozeznat, která z uvedených dvou variant je ostrá a která airsoftová? Proto je potřeba nalézt odlišné znaky, což může být velice obtížné. V tomto případě vzorek A) je plynová (airsoftová) pistole Glock 19 CO₂, která vystřeluje plastové 6 mm kuličky typu BB. Velikost zásobníku činí jedenáct ran a jeho mechanismus je konstrukčně řešen typem double action only (dále DAO). Tedy opakovaným stiskem spouště dojde k výstřelu. Tato zbraň

spadá do kategorie D. V druhém případě u vzorku B) se jedná o ostrou palnou pistoli Glock 17, 9 mm luger, což je samonabíjecí zbraň typu double action. K jejímu získání je potřeba být držitelem zbrojního průkazu a mít také nákupní povolení. Tato zbraň spadá do kategorie B. Rozdíly mezi těmito dvěma druhy zbraní jsou tyto:

- 1) Pojistky u obou vzorků jsou viditelné. U vzorku B jsou však plně funkční. V případě vzorku A není možné s nimi nijak manipulovat (červená barva). Pouze spojka pro vysunutí zásobníku a na spoušti je funkční.

Obr. 15 Pojistky porovnávaných zbraní [vlastní]

- 2) Rozdíl je vidět v případě vysunutí zásobníku. Každý ze vzorků má jinak dispozičně řešený zásobník. Vzorek A je konstruován pro plastové kuličkové střely typu BB. Na druhé straně jde o konstrukci pro náboje typu 9 mm luger. [26][27]

Obr. 16 Zásobníky porovnávaných zbraní [vlastní]

- 3) Další rozdíl můžeme vidět při vysunutém zásobníku, kde u vzorku A) je místo pro CO₂ bombičku. V principu jde o to, že vložením do zbraně dojde k napíchnutí na trn,

do kterého při stisknutí spouště narazí úderník a uvolní se ventil, přes který začne proudit plyn z bombičky. [25]

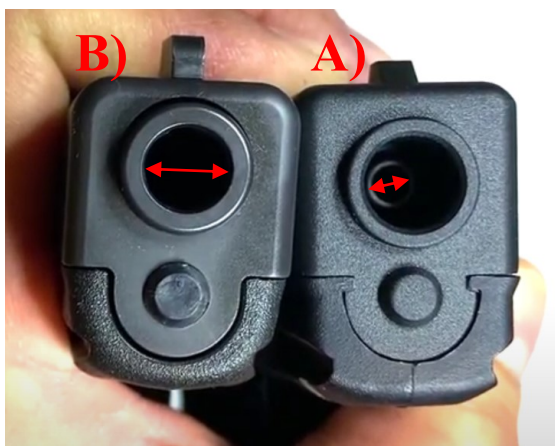
Obr. 17 Detail vysunutého zásobníku obou vzorků
[vlastní]

- 4) Indikátorem mohou být také identifikační značky. Ty jsou v tomto případě odlišné na závěru zbraní (19 a 17). Samotný závěr u vzorku A) je vlivem mechanismu typu DAO nepohyblivý.

Obr. 18 Značení typu zbraně [vlastní]

- 5) Posledním dobrým rozeznávacím prvkem je válcové ústí hlavně (Obr. 19). V případě vzorku A) jde o menší průměr, který je přizpůsoben velikosti 6 mm plastové BB kuličky. U vzorku B) jde o velikost 9 mm, určenou pro střelu ráže 9 mm luger.

Obr. 19 Detail válcového ústí hlavně obou vzorků [vlastní]

Vzhledem k tomu, že je dost složité tyto dva vzorky od sebe rozeznat, nemělo by smysl určitým způsobem zbraně spadající do kategorie D, na které se vztahuje ohlašovací povinnost, například barevně označovat? Účinnost tohoto opatření by se samozřejmě ukázala až v samotné praxi. Jelikož je však spousta zbraní tohoto typu používána i k sebeobraně, tak by toto opatření ztratilo smysl, protože útočník by bez problému rozeznal, že je na něj mířeno expanzní zbraní.

1.2.2 Paintballové a airsoftové zbraně

Tento specifický druh zbraní, který spadá do skupiny D, tedy podléhá ohlášení, je na trhu velmi rozšířený a těší se velké oblibě. V současné době se vyrábí velmi věrohodné makety různých typů palných zbraní. Problémem je, že majitelé těchto zbraní se často chovají nezodpovědně, což je problematické, protože taková zbraň dokáže hodně ublížit, leč není primárně zkonstruována k tomu, aby způsobovala zranění. Doporučuje se zbraně zbytečně nepřenášet a mít k nim patřičnou dokumentaci. Nemusí být snadné v určitých situacích rozeznat žert od skutečnosti. [28]

Co se týká pořizovací ceny těchto zbraní, je zde velký rozdíl. I proto je tento typ zbraní ve velké oblibě. Pokud se jedná o vzorové typy palných zbraní z předešlé podkapitoly, tak konkrétně zmiňovaná airsoftová pistole typu glock 19 CO₂ (Vzorek A) vyjde v přepočtu na 3200 Kč. Ostrá palná zbraň glock 17 generace 3,9 mm luger vyjde pětikrát dražší, což je 16000 Kč.

Proto se například mohlo stát, že osoba, která si airsoftovou zbraň poměrně levně pořídila, střílela na děti, které si hrály na hřišti (stalo se tak v roce 2018). Že je člověk schopen střílet na děti, může vést k velmi negativní reakci a změnit tak pohled na střelné zbraně obecně. Airsoftové zbraně, které byly použity při tomto incidentu policie zabavila, viz fotografie Obr. 20.[28]

Obr. 20 Zadržené zbraně z případu střelby na děti z roku 2018 [28]

Pro možnost nabytí a držení těchto zbraní donedávna vlastník neměl žádné povinnosti. Došlo však ke změně legislativy, a to vede držitele zbraní kategorie C-I a D k ohlašovací povinnosti. Je možné, že toto zpřísnění povede ke snížení počtu případů, kdy došlo ke střelbě na veřejnosti.

1.2.3 Klasifikace expanzních zbraní

Je nutné upozornit také na novou vyhlášku z března roku 2021 (č. 162/2021 Sb.), která popisuje povolené výrobní provedení a technické požadavky na plynové a expanzní zbraně. Do této kategorie řadíme střelné zbraně, které se primárně využívají ke cvičné střelbě nebo k rekonstrukci určitých situací a jsou konstrukčně přizpůsobeny ke střelbě plynové nábojky, či určeny k signalizační nebo poplašné střelbě. Aktuální znění vyhlášky udává povinnost k výrobě zbraní takovým způsobem, aby nemohlo za žádných okolností dojít k úpravě na zbraň, schopnou výstřelu kulových nábojů, hromadných střel nebo jiného pevného projektilu. I plynové zbraně tak musí splňovat podmínky k možnosti použití střeliva, na které je zbraň zkonstruována. Opticky však vzbuzují dojem ostré zbraně, a proto na ně spadá povinnost skrytého nošení. Nejdůležitějším bodem je omezení možnosti konverze zbraní, což je oblíbený způsob k jejich nelegálnímu získání. Zvláštní požadavky se vztahují jak na nově vyrobené krátké a dlouhé expanzní zbraně, tak i na revolvery fungující na tomto

principu. Jsou konstruovány tak, že jejich nábojové komory musí obsahovat zábranu. V případě zbraní, u nichž se počítá s výšelem spalin při výstřelu, je potřeba, aby hlaveň obsahovala nábojovou komoru s jedním nebo více otvory pro možný únik plynu. Technické požadavky upravují také plynové nábojky, a to tak, že limitují množství použité látky a ukládají povinnost k jejich značkování písmeny nebo případně barevně. Veškeré spotřebitelské informace je pak třeba uvést na obalu nábojek v českém jazyce.[29]

1.3 Srovnání starého a současného znění zákona

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, rokem 2021 došlo k novelizaci zákona o zbraních. Ta přinesla spoustu změn, které se dotkly střelecké komunity, a také se podepsala na zpracovávaných datech této práce. Převážně díky tomu, že došlo ke změnám a reorganizaci kategorií zbraní, které doposud byly pouze čtyři. Nově jsou obohaceny o skupinu A-I a C-I. To způsobilo také změnu ve zpracovávaných statistikách, kterým se dále bude práce věnovat. Popisované změny budou mít největší vliv na skupinu C-I a D. [30]

První důležitou souhrnnou změnou je rozdělení zbraní patřících do kategorie D. Sem z velké části patřily zbraně, které byly v České republice volně dostupné. Lze tedy předpokládat, že jejich zastoupení mezi držiteli je největší ze všech skupin zbrojních kategorií. Novinkou pro kategorii C-I a D je jejich ohlášení na policii a zaevidování v centrálním registru zbraní. Je otázkou, jak se tato situace promítne do dalších let. Může dojít například ke snížení počtu zbraní těchto kategorií vlivem administrativního zatížení jejich držitelů, nebo také k nárůstu nelegálně držených střelných zbraní kategorie C-I a D. To vše se odrazí na statistickém zpracovávání dat týkajících se trestné činnosti v následujících letech. [31]

Ve výsledku došlo spíše ke zpřísnění podmínek pro nabývání zbraní. Kategorie C-I nově zahrnuje expanzní pistole (plynovky), flobertky, perkusní zbraně, které již nespádají do zbraní kategorie D. Zůstávají zde ale například paintballky nebo vzduchovky, kterých se nedotýká ohlašovací povinnost (dle výkonu zbraně). Nově nelze převádět vlastnictví zbraně kategorie D na osobu, jejíž trvalé bydliště je mimo Českou republiku, nelze tuto kategorii zbraní ani vyvázet či dovážet, pokud nejsme držiteli průvodního listu. Došlo také k lepší specifikaci paintballové zbraně (plynové zbraně určené pro neletální střely) a historických zbraní. Neaktivní torza zbraní, jejichž hlavní části jsou nenávratně poškozeny, jsou zařazeny do kategorie D. [23]

Nově do zbraní kategorie A-I byly zahrnuty zbraně z kategorií A a B. Převážně jde o konkrétní samonabíjecí zbraně se středovým zápalem nebo určitým způsobem upravené

na samonabíjecí typ, které byly součástí skupiny B. Ze skupiny A byly přesunuty plynové nebo expanzní zbraně, jejichž výrobní provedení není v souladu s právním předpisem (př. divadelní rekvizity) a střelivo se zvýšeným ranivým účinkem určené pro krátké kulové palné zbraně. Pro udělení výjimky pro kategorii A-I musí její žadatel uvést minimálně jeden důvod, k jakému účelu bude zbraň použita. Jednou z nově zařazených částí této skupiny je speciální kategorie, což jsou nadlimitní zásobníky. K těm není potřeba jiné povolení, pokud osoba je již oprávněným držitelem výjimky zbraně kategorie A-I, nebo jí bylo vydáno samostatné povolení za stejných podmínek, jako pro udělení výjimky u skupiny A-I. [32]

Konkrétní obsah jednotlivých zbrojních kategorií již byl popsán v kapitole 1.2. Zdůraznění a shrnutí, které se týká současných změn, bylo podstatné pro ujasnění zkoumané problematiky v následujících kapitolách této práce.

1.4 Mýty okolo palných zbraní

V této kapitole je uveden přehled nejrozšířenějších mýtů, týkající se střelných zbraní, které se vyskytují v moderní evropské kultuře. Díky nejrůznějším vjemům často dochází ke konfliktu zkreslené představy od reálného života. Většina obyvatelstva je přesvědčena, že střelné zbraně představují pouze hrozbu. Z tohoto logicky vyplývá, že jsou příčinou všeho zlého. Není jednoduché vyznat se v tom, co je nám většinou předkládáno. Největší vliv na šíření tzn. dezinformací mají média, čímž dochází k ovlivnění názoru a úsudku mnoha lidí. Člověk je ze všech stran obklopen celou řadou prvků, ze kterých vstřebává informace. Pokud například někdo vidí protiprávní jednání se střelnou zbraní v televizi a poté je náhodou také jeho svědkem, snadno si vytvoří názor, že tyto zbraně vysoce negativně ovlivňují bezpečnost ve společnosti. Je ale rozdíl, když srovnáme jeden negativní případ s mnohými, při kterých nedošlo k žádnému porušení zákona. Už i lehce poopravenou pravdou může dojít ke změně celého kontextu předávané informace. Jak dobře víme, je snazší rozšířit lež, než pravdu. Pokud je o něčem někdo skálopevně přesvědčen, je zbytečné ho vyvádět z omylu. Je ale důležité poskytovat pravý pohled na danou problematiku, aby si cílový subjekt dokázal vytvořit správný úsudek sám.

V této části naleznete souhrn mýtů s komentáři, které byly při zpracovávání práce zjištěny. Následné vyjádření kvantitativních faktů bude znázorněno v další kapitole zabývající se statistikou trestných činů spáchaných střelnou zbraní, která bude vycházet z aktuálních zkoumaných dat.

Mýtus č. 1: Míra zločinnosti je ovlivněna počtem držených zbraní.

Graf č. 1 Graf poměru vražd vůči počtu držených střelných zbraní [34]

FAKT: Z uvedeného grafu (Graf č. 1) můžeme vidět, že neexistuje důkaz o souvislosti zaznamenaného počtu držených zbraní a počtu spáchaných vražd. Například v Litvě a Belgii je zhruba stejný počet držitelů střelných zbraní na sto obyvatel, přesto je v Belgii 2,6 krát více spáchaných vražd. Není tedy vhodné tato dvě kritéria srovnávat. [33]

Mýtus č. 2: Čím je více evidovaných zbraní, tím je větší pravděpodobnost, že běžně narazím na někoho se zbraní.

FAKT: Roku 2010 bylo evidováno 700 551 registrovaných střelných zbraní. O deset let později je to o 225 166 zbraní více. Držitelů zbrojního průkazu v roce 2010 bylo 311 876, což je o 4 504 méně než evidovaných držitelů z roku 2020. To znamená, že je sice více registrovaných střelných zbraní v oběhu, ale přesto nedošlo k nárůstu počtu držitelů zbrojního průkazu. Je tedy stejný počet držitelů s více střelnými zbraněmi.

Mýtus č. 3: Legální držitelé střelných zbraní patří do rizikové skupiny.

Je tomu tak v případě, že když se občan setká s informací, že „byl spáchan trestný čin s legálně drženou střelnou zbraní“, nejprve si pravděpodobně představí, že někdo někoho zavraždil.

FAKT: Když vezmeme například data zveřejněná Českou televizí zjistíme, že v roce 2018 bylo spáchano 108 trestných činů s legálně drženou střelnou zbraní. Pokud se spokojíme jen s touto informací, je jasné následující. Počet držitelů zbrojního průkazu v roce 2018 byl 303 936. To znamená, že z tohoto množství pouze 0,035 % spáchalo trestný čin, který

zaevidovala Policie ČR. Na rozdíl od tohoto, s jinou než střelnou zbraní (nůž, sekera, cihla) bylo spácháno 13,5 krát více trestných činů. [35]

Mýtus č. 4: Střelné zbraně nepatří do rukou široké veřejnosti.

FAKT: Existuje mnoho civilních držitelů střelných zbraní s kvalitním výcvikem a množstvím hodin strávených na střelnici, než je například většina policistů. Výcvik není ale u běžného držitele tak podstatný jako u policisty. Úkolem pro běžného občana je pouze zahánění nebo odstrašení protivníka s cílem ochrany sebe a svých chráněných zájmů. Policie není totiž povinna zajistit individuální ochranu. Proto držení a nošení střelných zbraní civilním sektorem smysl má. V krizových situacích to může zásadně ovlivnit celou situaci a zajistit tak potřebný čas pro příjezd policie. [38]

Mýtus č. 5: V České republice nemáme dostatečnou zbrojní legislativu.

FAKT: V České republice pro nabytí střelné zbraně musí každá osoba splnit několik podmínek. Před získáním zbrojního průkazu je potřeba prokázat dostatečnou znalost legislativy, předvést bezpečnou manipulaci se zbraní a střelbu na cíl. Dále tato osoba musí být trestně bezúhonná, spolehlivá a zdravotně způsobilá. Pokud porovnáme českou zbrojní legislativu s ostatními zeměmi, dojdeme k závěru, že je jen málo zemí na světě, které by nám mohly konkurovat. Současně s legislativou ve Spojených státech amerických patří mezi tu nejliberálnější. Některé země například ani nepovolují soukromé vlastnictví střelných zbraní nebo neumožňují jejich využití k obraně. [35][36]

Zákony týkající se zbraní jsou tvořeny pro všechny občany. Ty lze rozdělit na dvě nestejně velké skupiny. Jedna skupina (ta větší) tyto zákony dodržuje a druhá ne. Je tedy na místě tvořit nové a přísnější zákony cílené na zmiňovanou druhou skupinu? Určitě ne. Pokud někdo chce použít střelnou zbraň v rozporu se zákonem, jen v málo případech projde všemi předepsanými a potřebnými úkony, které by z něho dělaly oprávněného legálního držitele. Nelze říci, že by tyto zákony byly zbytečné. Někdy může dojít spíše k obtěžování střelecké veřejnosti, než k regulaci nelegální činnosti. Důležité tedy je správně a dostatečně legislativu nastavit. Je legislativa v České republice nastavena správně a dostatečně? Na tuto otázku nelze zcela přesně odpovědět. Pokud ale srovnáme legislativní rámce zahrnující střelné zbraně jiných zemí, tak má Česká republika jednu z nejlepších úrovní. [38]

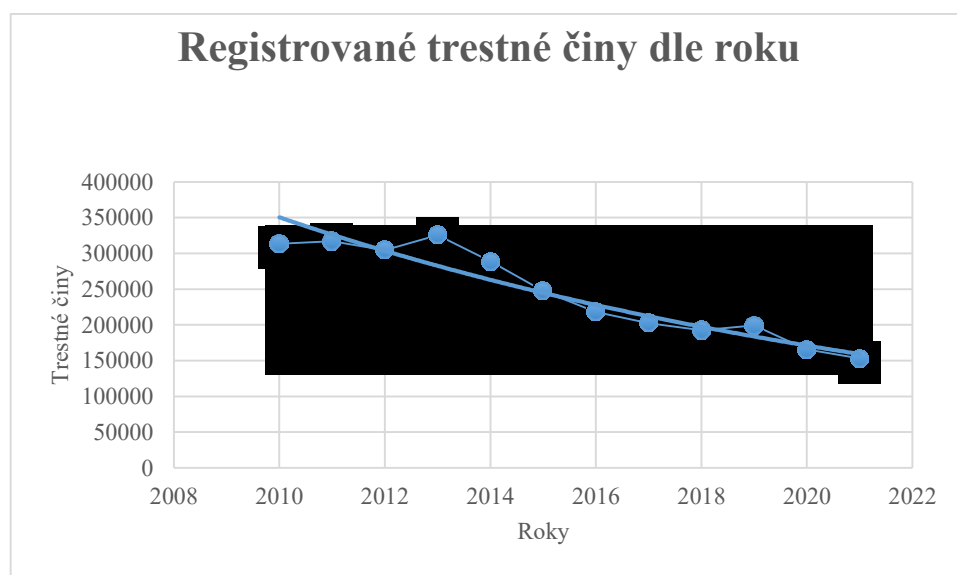
Mýtus č. 6: Zbraně zabíjejí lidi.

FAKT: Ten, kdo zabije s palnou zbraní, je člověk, který svévolně stiskne spoušť střelné zbraně. Tento leč sofistikovaný kus kovu nemá mysl a nerozhoduje tak za jejího držitele, komu život dá a komu zase odebere. [37]

2 KRIMINALITA

Jedním z neřešitelných vnitřních sociálních problémů v kulturně odlišných společnostech je zcela jistě kriminalita. Z právního hlediska je trestuhodné jednání obvykle definováno jako čin zakazovaný zákonem, který může být do jisté míry potrestán. Z toho vyplývá terminologický pojem trestný čin. Setkat se můžeme s mnoha druhy trestné činnosti, jako je například loupež, vražda, řízení pod vlivem návykových látek, neplacení daní atd. Behaviorální definice kriminality zmiňuje, že pod veškeré kriminální jednání spadá použití násilí, podvodů nebo šíření lži za účelem získání materiálního nebo symbolického obohacení. A to často s relativně snadnou strategií a malou mírou plánování, projevující se jako velmi velké riziko. [38][39]

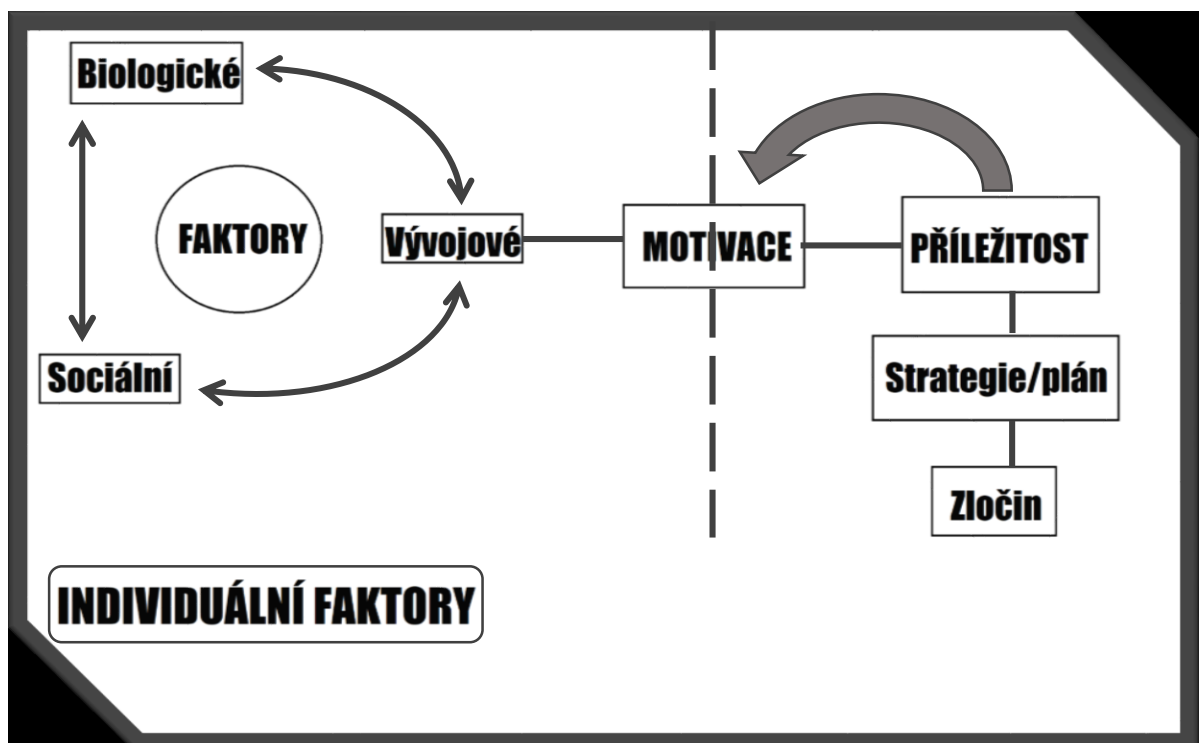
Existují dva druhy kriminality. Zjevná, která je statisticky registrovaná a latentní, ta o které se z různých příčin orgány nedovědí. Tento druh kriminality je z velké části ovlivněn důvěrou občanů v bezpečnostní orgány a slabostí ke kriminálnímu jednání ve společnosti, kterou lze považovat za míru tolerance k porušování zákonů. Zjevná kriminalita se zaznamenává dlouhodobě a na základě jejich výstupů se aplikují příslušná opatření a kroky do budoucna, s cílem snížení míry kriminality, kterou nijak nelze zcela vymýtit. Vědní obor, který se zabývá šetřením příčin a bojující preventivní činností proti kriminalitě, se nazývá kriminologie.[40]

Graf č. 2 Trend počtu trestných činů dle roku [41]

Lze konstatovat, že různá protiprávní jednání mají rok od roku klesající trend. Můžou za to opatření, která se aplikují na identifikované problémy. V roce 2021 bylo zaevidováno

153 233 spáchaných protiprávních skutků, což je o 7,43 % méně, než tomu bylo v minulém roce, a to ve všech sledovaných kategoriích. Za posledních deset let tak celková kriminalita klesla o 48,31 %. V minulých dvou letech ovlivnila kriminalitu pandemická situace, která se projevila i v jiných zemích. V mnoha případech došlo ke snížení mobility lidí, a to i v případě překračování hranic státu. Současný trend se ubírá směrem k hospodářské a kybernetické kriminalitě. V rozvojových zemích byl zaznamenán vzestup kriminality, který byl zapříčiněn urbanizací, migrací a demografickými změnami. Ve světě se čím dál častěji setkáváme s pojmy jako je terorismus, organizovaný zločin nebo hospodářská trestná činnost. [40][41]

Obr. 21 Hranice motivace k trestnému činu [45]

$Motivace < \text{přilēžitost spāchání TČ} = \text{nižší}$

$Motivace > \text{přilēžitost spāchání TČ} = \text{vyšší}$

Zločin je většinou páchan jednotlivci, jejichž motivace k trestnému činu je podmínována určitými faktory. Například biologickými, sociálními či vývojovými. Motivace se stává hranicí mezi tím „chtít“ a „nechtít“ jednat. Jde o proces, jehož výsledkem je formulace cíle ovlivněného individuálními faktory. Řešení těchto cílů se může lišit případ od případu. Rozhodování v určitých situacích může být ovlivněno také racionálním rozhodováním nebo

emocemi. Samotná motivace k žádnému kriminálnímu jednání nevede. Jedinci musí mít vhodné potřebné příležitosti (pokusení) pro provedení trestné činnosti.

2.1 Trestný čin

Když se neformální skupinové vztahy projeví jako nedostatečné pro utváření požadovaného společenského řádu, tak vláda státu může zavést formálnější a přísnější systémy sociální kontroly. S právním aparátem nakládají ve smyslu přinucení obyvatel státu, aby se přizpůsobili určitému kodexu. V případě jeho porušení jsou konkrétní subjekty potrestány právními sankcemi. Tyto regulační nástroje umožňují kodifikovat do zákonů pravidla, která jsou nepostradatelná v lidské společnosti. Jejich cíl je zaměřen na odrazování od nekorektního (nezákonného) jednání. Takto je formulováno trestní soudnictví. Protiprávního jednání neboli trestné činnosti se dopouští fyzická osoba, která splňuje znaky skutkové podstaty trestného činu. Patří zde dovršení věku 15 let, mravní vyspělost a přičetnost. Takovou osobu považujeme za pachatele. Je to osoba, která svým jednáním naplní formální (skutková podstata), ale i materiální znaky (škodlivost) trestného činu. V případě protiprávního jednání je poté takováto osoba jinak označována, a to dle fáze, ve kterém se trestní řízení nachází. Z podezřelého se tedy následně stává obviněný, obžalovaný a následně odsouzený. Tato práce se zaměřuje převážně na trestné činy, které byly přímo objasněny. Tím je myšlen registrovaný skutek, u kterého došlo k identifikování alespoň jednoho známého pachatele, přičemž došlo k jeho ukončení ve sledovaném období. Registrovaný skutek je ten, u něhož došlo k zahájení trestního řízení až po dobu, kdy byl daný čin ukončen. Tyto skutky se dělí dle sledovaného období, které je v rozmezí jednoho roku. Ty, které jsou registrovány po sledovaném období, se označují jako dodatečně objasněné skutky. [42][43]

2.1.1 Znaky protiprávního jednání

Trestný čin je hodnocen jako protiprávní jednání, které je vymezeno v trestním zákoně č. 40/2009 Sb. Ten definuje určité znaky, které poté od sebe trestné činy rozlišují. K tomu, aby byla osoba obviněna z trestného činu, je potřeba, aby daný čin zavinila úmyslně. V opačném případě se operuje s termínem zavinění z nedbalosti. Trestný čin je velmi nebezpečný pro společnost. Jeho závažnost je dána dle významu chráněného zájmu, který byl ovlivněn, nebo mu byla způsobena škoda. Na protiprávní jednání se pohlíží ze dvou směrů jako na protiprávnost formální, ke které dochází v případě rozepře se zákonným systémem bez ohledu na to, jestli jde o porušení trestního zákoníku nebo jiného zákona.

Pokud se jedná o protiprávnost materiální, musí se jednat o takový čin, který je nebezpečný pro společnost. Míra škodlivosti se poté vyjadřuje taxativně. [44][79]

Obr. 22 Základní rozdělení znaků protiprávního jednání [44]

Dle trestního zákoníku trestné činy rozdělujeme na přečiny a zločiny. Přečiny jsou takové trestné činy, které byly způsobené nedbalostí nebo úmyslně, s horní hranicí trestu pěti let odnětí svobody. Zločin je definován jako nezákonný čin, který byl spáchán úmyslně a je potrestán státním nebo jiným orgánem v rozsahu trestu odnětí svobody s maximální hranicí trestní sazby na deset let. Přečiny jsou tedy takové činy, které byly způsobené nedbalostí, a nebo pokud státní orgán rozhodne o trestní sazbě do pěti let odnětí svobody.

<p>Závažnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přečin • Zločin • Specifické zločiny 	<p>Význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13 hlav trestního zákoníku 	<p>Způsob</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komisivní (padělání) • Omisivní (neposkytnutí pomoci) 	<p>Forma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Úmyslně • Nedbalostní
<p>Následek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohrožující (na zdraví) • Poruchový (podvod) 	<p>Časové hledisko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stálé • Hromadné • Přetrvávající 	<p>Okruhu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obecné (kterékoliv) • Zvláštní (specifické dle postavení pachatele) • Vlastnoruční (krádež) 	<p>Vývoje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Příprava • Pokus • Dokonaný trestný čin

Obr. 23 Shrnutí třídění dle typu trestného činu [45]

Na Obr. 23 je zaznamenáno shrnutí trestných činů dle konkrétních typů třídění. Ve statistických datech je poté zaznamenán konkrétní čin podle typu, určený číselným paragrafem. Seznam paragrafů trestního zákoníku čítá 421 prvků, z nichž se průměrně 28 objevuje u protiprávního jednání se střelnou zbraní. Tato data budou popsána v dalších částech práce. [45]

2.1.2 Okolnosti vylučující protiprávnost

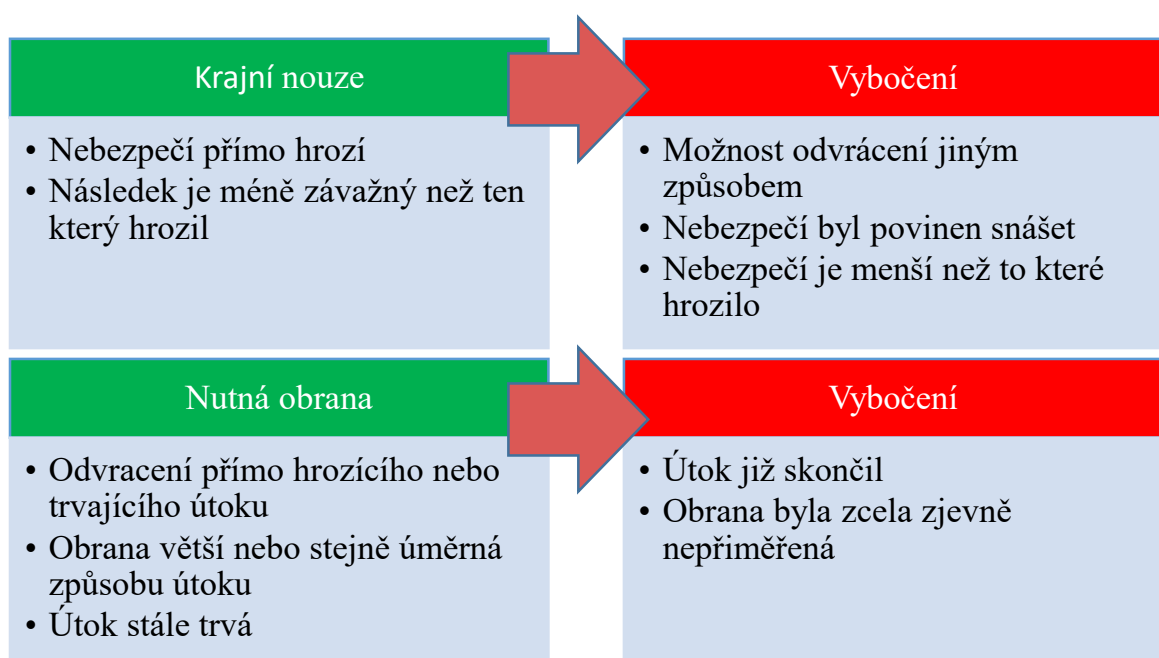
Za takovéto okolnosti lze považovat činy, které pachatele trestného činu připravují o právní odpovědnost za daný skutek. To prakticky znamená, že i přestože se pachateli prokáží všechny znaky trestného činu, tento čin není trestný, jelikož zde schází protiprávnost. Odlišnost od běžně hodnoceného trestného činu spočívá i ve společenské škodlivosti, kde se tyto případy spíše přiklání na stranu zajištění chráněných zájmů osob. Některé ze zmíněných okolností jsou důležitou součástí zákona o zbraních. To znamená, že se vztahují i na použití palné zbraně. Okolnosti vylučující protiprávnost jsou v trestním zákoníku součástí hlavy třetí a patří zde: [48]

§28 Krajiná nouze – za krajiná nouzi můžeme považovat takový čin, při kterém někdo odvrací přímo hrozící nebezpečí chráněným zájmům trestního zákoníku. Za těchto okolností není tento čin považován za protiprávní jednání. Nejedná se o krajiná nouzi, pokud nebezpečí, které hrozilo, bylo možno v daný moment odvrátit jiným způsobem a následek, který byl

způsoben, je stejně nebo více závažný než ten, který hrozil. Pokud osoba byla povinna dané nebezpečí snášet (př. nutnost povolání), také nelze tuto okolnost brát jako vylučující protiprávnost činu. [46]

§29 Nutná obrana – s případem využití nutné obrany se můžeme setkat při činu, kdy někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok, jenž je cílen na chráněné zájmy trestného zákoníku. V tento moment se tento skutek nepovažuje za trestný čin. Důležitým faktorem, který se zde posuzuje, je přiměřenost provedeného útoku. Ta musí být větší nebo alespoň úměrná způsobu útoku proto, aby byla obrana dostatečně efektivní. Nesmí ale jít o zcela zjevně nepřiměřený zásah. Nutnou obranu lze použít například při bránění útoku na osobu nebo majetek (v případě krádeže). Pokud obránce zasahuje proti útočnickovi, musí jít o moment, kdy útok stále trvá, nikoli pokud již skončil. Nutná obrana je posuzována z hlediska stylu vedení obrany, nevztahuje se na následky. V trestním právu se můžeme setkat také s termínem putativní nutná obrana, který popisuje situaci, při které se obránce mylně domnívá, že se jedná o vedený útok proti němu, a tak zakročí (skutkový omyl). [46][47]

§30 Svolení poškozeného – Pokud určitá osoba vzhledem k okolnostem dá svolení k neomezenému jednání jiné osobě a ta spáchá trestný čin, tak není nijak trestně odpovědná. Například pokud člověk osobně souhlasí se zapůjčením motorové pily. Ten, kdo si ji zapůjčí, nebude nijak trestně odpovědný ve smyslu neoprávněného užití nebo odcizení cizí věci. Souhlas musí být dán dobrovolně a jasně specifikován již před nebo během jednání osoby páchající trestný čin. Zde platí výjimka v případě svolení k lékařskému úkonu, který je v

Obr. 24 Shrnutí hraničních bodů Nutné obrany a Krajní nouze [46][48]

souladu s právním řádem. Nelze tedy svolit k ublížení na zdraví nebo omezit člověka na životě. Pokud by případně souhlas byl udělen po spáchání činu, nemění to nic na tom, že trestný čin spáchán byl.

§31 Přípustné riziko – Tento paragraf pojednává o osobách, které ve vztahu ke svému zaměstnání, funkci, postavení nebo společenské činnosti, mohou pro společenský prospěch porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem v případě, že pro dosažení společensky užitečného cíle nešlo jednat jinak. Pokud tomu tak není, nelze daný čin posuzovat z hlediska přípustného rizika, jestliže ohrozí chráněné zájmy člověka, aniž by došlo k udělení souhlasu. Ten se uděluje díky neodpovídající míře rizika, mravním zásadám nebo veřejnému zájmu s činem spojenému. Jde například o případy, kdy při vysoké míře rizika dojde k ohrožení života nebo zdraví ve prospěch vědeckého výzkumu. Tehdy se jinak trestný čin považuje za vylučující protiprávnost přípustným rizikem. [79]

§32 Oprávněné použití zbraně – Takovýto čin nespáchá ten, kdo použije zbraň v mezích, které stanovují určité právní předpisy. Není možné spojovat tento paragraf s obecnými okolnostmi nabývání, držení a nošení střelné zbraně, k čemuž se vztahuje zákon o zbraních. V tomto případě může také dojít k vybočení z mezí opravňujících použití zbraně při odvrácení útoku nebo hrozícího nebezpečí, aniž by došlo ke splnění všech podmínek, které specifikuje krajní nouze nebo nutná obrana. Případně by došlo k překročení mezí jakékoli jiné okolnosti vylučující protiprávnost. Jako extenzivní značíme činy, při nichž došlo k překročení doby trvajících zákroku proti útočníkovi (nebezpečí již netrvalo) a jako intenzivní značíme zásahy, které svou intenzitou byly zcela zjevně nepřiměřené. Mezi jiné předpisy, které opravňují použití zbraně, spadá například zákon o Policii České republiky, obecní policii, vězeňské službě atd. [79]

3 DATA ZPRACOVANÁ VE STATISTIKÁCH

Při vytváření moderní civilizace v průběhu dějin je jen málo témat, která vyvolávají tolik kontroverzí a debat o střelných zbraních a jejich nabývání, držení nebo nošení mezi širokou veřejností. Je pravda, že rozsah škod, které tento prostředek může vyvolat, je velmi rozsáhlý, ale stává se to tehdy, když jej dostane do rukou nesprávná osoba. Zákonodárci i občané hledají způsoby a navrhuji opatření, která by měla regulovat používání převážně palných zbraní, které jsou častým objektem medializace.

Hlavním důvodem pro užívání střelných zbraní není pouze jejich výskyt ve společnosti nebo možnost „snadného“ získání. Samotná zbraň nespáchá trestný čin. Tyto činy páchají osoby, které obvykle vedou nekalé úmysly. Přestože vláda a Evropská unie mají za cíl zajistit ochranu prostřednictvím legislativy a právních regulací, dochází často k případům, že hromadně omezují jen střeleckou veřejnost a nijak neřeší žádný z problémů. Lze se setkat i s názory, že takovéto právní předpisy nijak nesnižují páchání trestné činnosti, ale ve skutečnosti jí napomáhají. Nesprávné formování zákonů může být způsobeno také špatnou informovaností nebo špatným úsudkem jejich tvůrců. Pokud se člověk nijak nezabývá problematikou střelných zbraní, může se setkat s řadou nesprávných úsudků při vyhodnocování předložených informací. Jaké jsou možnosti studování problematiky použití střelných zbraní při trestné činnosti?

Data o trestné činnosti zpracovává Odbor věcných gescí a statistik Policejního prezidia ČR. Ti vše poskytují dalším odvětvím, která informace zpracovávají a využívají při práci. Jak tento proces probíhá? Proč se zpracovávají data o trestné činnosti? Kdo a na co je využívá? Nejprve dochází k zadání skutku společně s jeho okolnostmi a charakteristikami do evidenčního systému. Následně pracovník statistického oddělení tyto částečně automatické procesy zkontroluje a doplní do statistických výstupů, které se validují na Policejním prezidiu ČR. Primární účel, proč Policie ČR sbírá informace o trestné činnosti, spočívá v prevenci při boji s kriminalitou nebo u trestně právních záležitostí, jako je vyšetřování, odhalování či stíhání včetně zájmů o udržení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti státu. Analýza zmiňovaných dat napomáhá k předcházení, ale i odhalování trestné činnosti. Zaznamenávají se následující aspekty viz Obr. 25. Tato data se dále třídí do statistik dle jednotlivých sledovaných atributů. Konkrétní specifika o jednotlivých trestných činech dle zákona č. 110/2019 o zpracování osobních údajů nelze zveřejňovat. To znamená, že pouze Policie ČR má k dispozici podrobnou databázi o trestných činech, která slouží k boji s protiprávním jednáním. [49]

Obr. 25 Zaznamenávané body o trestné činnosti [Policejní prezídium]

Legislativní a preventivní opatření se tak projevují i v záznamech konkrétních trestně právních činů se střelnou zbraní. Obraz o následném vývoji a současné situaci nemusí být zcela konkrétní. Data nám jednoznačně znázorňují, při kterém činu a s jakou zbraní k trestnému činu došlo. Jaké jsou veřejnosti dostupné informační systémy? Jaké závěry z nich můžeme vyčíst? Těmto otázkám se práce bude věnovat v dalších kapitolách.

3.1 Česká statistika kriminality

Získáváním informací týkajících se trestné činnosti se policie zabývala již v minulosti. Ve větším měřítku k tomu došlo až v roce 2016. Dle vzoru zpracovaných dat britskou policií se začaly detailněji označovat a zaznamenávat registrované skutky. Došlo tím k lepšímu využití statistických výsledků v boji s kriminální činností. V České republice existují dva weby, které graficky dokumentují trestnou činnost. Jeden spravuje externí společnost (mapakriminality.cz), které Policie ČR předává každý měsíc svá data. A druhá je

spravována přímo Policií ČR (kriminalita.policie.cz). Na zmíněných webech se snadno pohybuje, což zajišťuje uživatelsky přívětivé prostředí. Tento způsob získávání informací o trestné činnosti je nejsnadnější. Projekty obsahují informace o skutcích, ke kterým se policie dopátrala. Vzniká zde tedy určitá latence ve vztahu k případům, které policie nezjistila. I přesto, že tento údaj je relativně malý, a to v jednotkách procent, tak z toho nelze usuzovat, že data, která jsou k dispozici, stoprocentně dokumentují kriminalitu v České republice. Do roku 2016 publikování statistických údajů zmiňovanou státní složkou nebylo dostatečně přehledné a bylo značně chaoticky neuspořádané. Proto došlo ke slučování dat a ke změně způsobu jejich sběru, což vedlo k přidání velkého množství datových soustav a jejich optimalizaci. Tyto materiály se vypracovávají vždy za období jednoho roku, od začátku ledna až do konce prosince. Do statistických výstupů se zaznamenávají vždy jako aktualizace stávajícího souboru dat. Počet trestných činů se vždy na konci roku nuluje a měsíčně aktualizuje. Nelze je poté zařadit do databáze zpětně, čímž vzniká riziko možné nepřesnosti. Celková trestná činnost je v databázích rozlišována podle krajů, územních odborů nebo obvodních oddělení dle působnosti daného útvaru, který skutek musí vykázat. Srovnávacím nástrojem těchto dat je index kriminality, jenž popisuje počet zjištěných skutků v určitém časovém rozmezí, přepočtený na 10 000 obyvatel. Tento evidenční statistický systém kriminality vznikl s cílem pomoci Policii ČR v jejich boji s kriminalitou a zajistil také snadně dostupný veřejný portál pro občany České republiky. Statistické výstupy, které zpracovává Odbor věcných gescí a statistik, pracují ve zcela jiném optimalizačním a generovacím režimu, proto je nelze také porovnávat. Mapy kriminality jsou založeny na geografických segmentech, statistiky na unikátních ukazatelích, které jsou pro ně specifické. [50] [Policejní prezídium]

Ten nejideálnější způsob pro získání dat týkajících se trestné činnosti je přímo využití webu organizace, která tuto činnost zajišťuje. Jde o stránky Ministerstva vnitra a Policie ČR. Zmiňovaná data nejsou nijak utajovaná, ale zcela veřejná. Publikují pasáže, odlišné svým zpracováním a obsahem, což se jeví jako značně chaotické. Dalších prostředků, které lze využít pro získání dat o trestné činnosti, je na internetu spousta. Problém nastává v bodě, kde nacházíme odlišnosti v interpretovaných datech. Ta jsou často přizpůsobována kontextu sdělované zprávy. Tato problematika bude detailněji řešena v praktické části práce.

Co se týká rozčlenění trestných činů, při kterých byla použita střelná zbraň ve zmiňovaných prostředcích, třeba je rozlišovat dle paragrafů definovaných trestním zákoníkem nebo

takticko statistickými kritérii, která pro ulehčení a přehlednost spojují několik paragrafů do jednoho.

3.1.1 Metadata

Zpracovaná data o trestné činnosti se ve formě statistických metadat využívají v geoprostorových informačních systémech, které umožňují výsledky přehledně a graficky zaznamenat do map. Tato data jsou založena na jejich charakteru a umístění. Jedná se o typ, který zprostředkovává informace o jiných datech. Praktické využití lze vidět například ve zpracovaných mapách kriminality Policie ČR, které zobrazují druhy trestné činnosti mající vliv na prevenci protiprávního jednání. Takováto data jsou zveřejňována, pouze pokud se nevyznačují negativními vlastnostmi vzhledem k taktickému pohledu na kriminalitu. To lehce postrádá validitu, například při zpracovávaných výzkumných pracech. Nelze se tak dostat prostřednictvím zmiňovaných prostředků ke konkrétním údajům (např. určení kategorie střelné zbraně, se kterou byl čin spáchán). Možno ale říci, že pro stručný přehled jsou dostačující. Konkrétní data primárně využívají policisté, případně občanskí zaměstnanci Policie ČR. Také se poskytují pouze v omezené formě i veřejnosti. Důvod nekonkretizace trestného činu spočívá v zajištění prevence viktimizace a převážně ochrany osobních údajů z hlediska možné snadné identifikace. Taktéž polohy vzniklých deliktů jsou z těchto důvodů zkresleny. V případě přestupků neexistují omezení. [51]

3.1.2 Využití statistických dat

Jak jsou data týkající se trestné činnosti využívána v praxi? Dle škály možností různých variací si uživatelé upravují výstupy podle své potřeby. Tyto projekty, které jsou veřejně dostupné, využívají například vysokoškolští studenti, kteří rozvíjejí různé vědní obory a při psaní svých školních prací užívají statistické mapy jako zdroj dat. Tento projekt také využívá policie nebo novináři, kteří potřebují získat informace o bezpečnostních situacích v určité oblasti. Díky tomu, že bezpečnost je jednou ze základních potřeb a práv člověka, kterou by měl pro své občany stát zajistit, tak zde nachází a využívají data o bezpečnostní situaci i zastupitelstva nebo řídicí orgány dle příslušného území. V neposlední řadě jsou statistické mapy důležité i pro zjištění dostatečné informovanosti občanů státu. Tyto projekty tak umožňují aktivním občanům zajistit snadno dostupné informace nebo je použít při tvorbě různých softwarů nebo jako nástroj pro tvorbu preventivních opatření proti kriminalitě na území České republiky. [52]

Je také potřeba zdůraznit negativní stránku věci. V celkovém zpracování dat různými aplikacemi nastávají problémy, jako je stav deliktu, ochrana osobních údajů nebo polohové zkruslení. To zamezuje šíření všech dat, která vykreslují celkovou bezpečnostní situaci. Co se týká střelných zbraní, je zveřejněno pouze pár kritérií, které se tímto zabývají. Vše tak postrádá konkrétnost, což nemá pouze negativní vliv na interpretaci zmiňovaných dat. V tabulce jsou zaznačeny typy spáchaných trestných činů dle jejich možnosti zveřejnění.

Tab. č. 1 Shrnutí stavu publikace spáchané TČ se zbraní [50]

Typ spáchané trestné činnosti (TČ)	Stav publikace
TČ se střelnou zbraní	Zveřejněno
TČ s chladnou zbraní	Zveřejněno
TČ za pomoci výbušnina	Zveřejněno
Použití a způsobení smrti	Nezveřejněno
Použití a způsobení těžkého zranění	Nezveřejněno
Použití a způsobení lehkého zranění	Nezveřejněno
Použití a nezpůsobení zranění	Nezveřejněno
Použití při vyhrožování nebo zastrašování	Nezveřejněno
Neoprávnění držení zbraně	Nezveřejněno

Například ve zprávách o bezpečnostní situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti ČR jsou statistická data o počtu objasněných skutků, ve kterých byla použita zbraň, prvně zaznamenána až po roce 2019. Pro oblast střelných zbraní zde byla uplatněna opatření, jako je kontrola nad dodržováním povinností držitelů zbrojních průkazů, licencí a revize informačního centrálního registru zbraní (pro nové kategorie).

Bezesporu největší vliv na zpracovávaná data mají zbraně kategorie D. Jejich zastoupení při použití u trestných činů je největší a každý rok je toto číslo konstantní. Jelikož zde řadíme i paintballové, airsoftové a různé typy střelných zbraní poháněných plynem, nelze jejich účinek srovnávat se zbraní ostrou (kat. A, B, C).

3.2 Problematika nepřesností

Zaznamenávání statistických výstupů je proces, který je spojen s fázemi modernizace, tak jako tomu je u většiny digitálních procesů. Pravděpodobná nepřesnost může vzniknout už při zadávání skutku do evidenčního systému. Ověřování těchto dat má za úkol pracovník statistického oddělení. Přesto se vlivem zautomatizovaných procesů zpracování lze setkat s drobnými nepřesnostmi, které se projevují ve výsledcích jakožto odchylka u typu použitého prostředku, geografická nebo paragrafová změna. Lze tedy počítat s určitou mírou

ochylky u zpracovávaných statistických dat už na evidenční úrovni státních orgánů. V poměru s počtem trestných činů za rok jde o jednotky případů. Tato surová data jsou poté upravována dle potřeby a zaměření různých institucí. Nejčastějším prostředkem, ze kterého široká veřejnost čerpá informace ohledně dění, je internetové nebo televizní zpravodajství. Tyto zdroje také využívají zveřejňovaná data a dále je upravují dle potřeby sdělované zprávy. Často se tak vlivem nejspíše neznalosti dopouští početních nebo terminologických chyb. To se poté dále projevuje na chápání této problematiky. Dalším problematickým bodem, který ovlivnil způsob zpracovávání a evidenci trestných činů, je legislativní změna některých zákonů. Díky tomu mohlo dojít k určité nejistotě ve výsledcích. [Policejní prezídium]

Od roku 2003 několikrát došlo ke změně trestního zákoníku, která měla vliv na zpracovávání dat o trestných činech. Vzhledem ke vzniklým odlišnostem nelze do jisté míry přesně srovnávat data za delší časové úseky. Největší problém nastává od roku 2010, kdy přestala být účinná platnost trestního zákona, a došlo tak k uvedení platnosti trestního zákoníku. [53]

Tab. č. 2 Souhrn změn v trestním zákoníku dle roku [53]

Rok	Provedená změna
2003	Zvýšení posuzovaných hranic trestného činu
2010	V platnost uveden nový zákon trestní zákoník
2016	Začátek zpracovávání statistických dat o kriminalitě
2020	Zvýšení posuzovaných hranic trestného činu

Trestní zákoník byl novelizován v roce 2020 (č.333/2020) a jednou ze změn je dvojnásobně zvýšená trestní hranice v trestněprávních kauzách. Díky tomu lze od prosince roku 2020 ve zpracovávaných datech pozorovat odchylky. Největší vliv má tato změna na snížení počtu trestných činů a zvýšení přestupků. Dle toho se bude odvíjet i rozsah zpracovávaných dat v další části této práce. Změnu budeme moci pozorovat také vlivem novelizace zákona o zbraních, která mění jednotlivé kategorie zbraní. Budeme tak moci sledovat, konkrétně u kategorie D, která se rozdělila na D a C-I, rozdíly u zpracovaných statistických dat. To, že zbraně kategorie D byly volně dostupné a nyní podléhají ohlášení, se může projevit například snížením počtu použitých zbraní při trestné činnosti nebo nárůstu nelegálních držitelů. Všechna data je potřeba důkladně zanalyzovat, aby bylo možné zhodnotit a případně obohatit zákon o adekvátní opatření. V následující tabulce jsou zaznamenány kladné i záporné stránky, se kterými se lze setkat při práci v souvislosti s palnými zbraněmi volně

dostupnými a podléhajícími registraci, které byly použity u trestného činu. Mezi zápory jsou zahrnuty aspekty, které mohou negativně ovlivňovat klady.[54]

Obr. 26 Shrnutí poznatků o zaznamenávaných skutcích [vlastní]

Toto všechno může mít negativní vliv na posuzování střelných zbraní jakožto účinného obraného prostředku. Již z historie víme, že správně utvořené zákony jsou důležitou složkou v boji s kriminální činností a dokáží ji patřičným způsobem snížit. Kvalitní práce se statistickými daty má tak velmi významnou úlohu do budoucna, jakožto prostředek pro další tvorbu legislativy a příslušných opatření. To znamená, že orgány manipulující s výstupními daty mají velký vliv na širokou veřejnost. Následná tvrzení budou znázorněna a ověřena v praktické části této práce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ŠÍŘENÍ INFORMACÍ

Důležitým posláním, kterým se zabývá tato práce, je zjistit, jak dalece se veřejnost zajímá o střelné zbraně a jak se získanými informacemi nakládá. Proto je nutné dokonale zdůvodnit důležitost správné a přesné interpretace zpracovaných dat, která se týkají použití střelných zbraní v České republice. Vzhledem k popisované problematice je potřeba seznámit se s mediálním prostředím a způsoby interpretace informací zpravodajskými agenturami. Tato práce posuzuje významnost a přínos objektivního podávání informací a rozšiřování informovanosti cílových i zájmových skupin. Zpravodajská média tvoří zvláštní druh procesu, kterým se soukromé problémy jednotlivců se zkušeností s kriminalitou (pachatel nebo oběť) mění na veřejné záležitosti. Sociální konstrukce problémů s kriminalitou lze chápat tak, že odráží typy vztahů, které spojují zpravodajské agentury s jejich zdroji a organizačními omezeními, které strukturují proces shromažďování zpráv. Způsoby, kterými zpravodajská média shromažďují, třídí a uvádějí do souvislostí zprávy o trestné činnosti, pomáhají utvářet veřejné mínění. Je to o tom, jaké podmínky je třeba považovat za naléhavé, nebo jak by důsledky popisovaných problémů měly být řešeny. Je tedy pravděpodobné, že média ovlivňují veřejnost tím, že do jisté míry vzbuzují strach z pohledu na zločinnost. Účinky mediálního působení jsou spíše ideologické, než úzce postojové (vycházející z hodnoty). Je to díky tomu, že často pozmění pravdu tak, aby byla poutavá pro čtenáře, ale často na úkor pravdivosti interpretovaných informací. Tím může být reálné kolektivní mínění do značné míry ovlivněno. Je tedy důležité podporovat šíření pravdivých, nezkrivených a podložených informací, rozšiřování relevantních informačních zdrojů, ze kterých lze poznatky čerpat. Je důležité podotknout, že vyvrácení lži je vždy náročnější než napsat pravdu.

Jako příklad lze uvést zprávy, které zmiňují teroristické útoky nejen na území Evropské unie. Ty se nejčastěji detailně věnují pachatelům ve smyslu „jak vysoký černě oděný muž připravený ve střelecké pozici svým samopalem připravil o život tři lidi“. Pozornost věnována okolnostem, které jsou spojeny s popsány činy je nedostatečná. Řešení toho, jak bojovat s kriminalitou tohoto typu je zcela nepříznivé. Bylo by vhodné se více zabývat šířením znalostí mezi veřejností o problémech s kriminální činností. Největší důraz v tisku je kladen hlavně na to, aby byl titulek co nejpoutavější a zajímavý. Musí co nejvíce zaujmout čtenáře. Co je uvedeno dále, už není tak důležité a není zcela přesně interpretováno. Pokud už články u nejznámějších zpravodajských portálů řeší určitý problém, mnohdy se uchýlí k nejlehčí argumentaci, což je kritika systém. Co se týká střelných zbraní v ČR a navrženého

zákona o zbraních je kritika negativní. Jedná se například o zpřísnění pro získání zbrojního průkazu nebo větší regulaci a kontrolu legálně držných střelných zbraní. Je to i přes to, že nejeden odborník, ale i celé organizace se shodnou, že systém spojený s držním a nabýváním střelných zbraní v ČR je na jedné z nejlepších úrovní na světě. Lze diskutovat o tom, že nemůže být navržen špatně, protože i když za posledních pět let stoupl počet legálně držných zbraní o +14,73 %, se násilná kriminalita snižuje každým rokem o -24,8 %. Pokud bychom chtěli mít za cíl zabránit všemu násilí, museli by všichni lidé dodržovat a řídit se veškerými zákony, které v dané zemi platí. Bohužel je to dost nereálná představa. Jsou lidé, kteří jsou legálními držiteli, mají zbrojní průkaz, jsou bezúhoní, mají znalost o střelných zbraních, manipulaci i legislativě. Naopak najdou se i ti, kteří využívají zbraně k trestné činnosti. O takových lidech se v tisku často dozvíme jen to, jak čin spáchali, ale už nic o tom, jak ke zbrani přišli nebo o jakou zbraň se jednalo. [55][54][35]

To, co spáchá jeden zločinec, nelze spojovat s lidmi, které legálně získali střelné zbraně, a zpřísnovat tak restriktce. Ty i přes to, že jsou přímo cíleny na určitý problém, nemusí vždy přímo řešit nebo zjednodušovat situaci. Naopak nedochází k zajištění větší bezpečnosti, ale zcela jistě to vede k názorově rozdělenější společnosti. Opomíjenou pravdou je, že pro společnost představují legálně držné zbraně mnohonásobně menší zlo, než chladné zbraně nebo drogy. Proč tedy novináři nebo politici veřejně očeňují či přirovnávají běžné legální držitele k potenciálním zločincům? Tuto otázku nelze zcela zodpovědět. Co ale může běžný občan dělat v případě, že se s takovými názory setká? Důležité je umět rozlišit v čem se problém skrývá. [57]

4.1 Relevantnost mediálních zpráv

Není nijak vyloučeno, že by se v mediálním prostředí nevyskytovali úmyslně šířící se dezinformace za nejrůznějšími účely. Převážně se jedná o zviditelnění dané zprávy. Tato kapitola popisuje základní aspekty, díky kterým lze identifikovat body, které vyvrací relevantnost šířících se zpráv. [58]

1. První, čeho si čtenář všimne, je titulek zprávy. Ten už může leccos napovědět. Právě proto, aby článek měl co největší dopad na čtenáře, je potřeba už titulní zprávu napsat co nejlákavější. Například v titulku článku „*Mladíci v černém BMW projížděli sídlištěm v Ostravě. Vulgárně křičeli a měli zbraň.*“ Co se tedy v daném případě stalo? Jakou váhu zde měla zmiňovaná zbraň a o jakou zbraň jde? Nejprve je třeba rozlišit, o jaký druh zbraní se jedná.

- Článek může tedy upoutat tím, že určití muži v ulicích Ostravy měli střelnou zbraň, kterou ohrožovali místní obyvatele. Dále nedbali na bezpečnou jízdu a rušili svými vulgárními výkřiky.
 - + Při bližším zkoumání zjistíme, že incident se stal ve všední den (čtvrtek) kolem poledne na ostravském sídlišti, kde se pravděpodobně nevyskytovalo mnoho osob. Řidiči však nijak neporušili dopravní předpisy a střelná zbraň, kterou článek zmiňuje, byla plynová. Tedy zbraň patřící do kategorie D.
2. Víme-li, že se operovalo se střelnou zbraní, je potřeba vědět, že její používání je upravováno zákonem o zbraních. Můžeme ji tedy zařadit podle kategorie. Tato skutečnost je popsána v kapitole 1.2 Kategorie zbraní. V médiích dost často nedochází k rozlišení mezi maketami zbraní, hračkami, předměty ve tvaru zbraní, které ani nejsou uzpůsobené ke střelbě projektilu. Jde i o střelné zbraně, které zahrnuje kategorie D, kam patří zbraně plynové (airsoft, vzduchovky), expanzní (plynovky), zbraně znehodnocené a nově také kategorie C-I, kam spadají například zbraně ráže flobert. [11]
- Nejčastěji články, které zmiňují střelnou zbraň nijak nespécifikují její druh, natož kategorii. Často nezmiňují ani to, že se jednalo o maketu zbraně nebo předmět, který nebyl schopen střelby. V běžném čtenáři zpravodajských deníků takovéto neúplné informace mohou vzbudit dojem, že i v běžném životě se může setkat s těžko uvěřitelnými událostmi, třeba jako ve filmu.
 - + Nepřesné informace v těchto člancích, mohou vzbudit zbytečný strach z plynových nebo expanzních zbraní. Rozšiřování nevhodných zpráv o střelných zbraních má vliv na zvyšování tlaku na jejich regulaci. Je možné že časem dojde k tomu, že získání střelných zbraní bude pro případné pachatele natolik komplikované, že pro páchaní trestné činnosti zvolí pro ně lépe dostupné zbraně, jako je například nůž.
 - + Ve skutečnosti je dopad použití chladných zbraní mnohdy větší a razantnější než v případě plynovek nebo expanzních zbraní. Plynovka člověku může způsobit svědění očí a výtok z nosu. Zbraně ráže flobert způsobují štíplavý pocit na kůži a mohou poškodit zrak. Horší účinek mají expanzní zbraně, které mohou poškodit sluch, kdežto při použití chladných zbraní dochází ke krvácivým až smrtelným zraněním.

3. Dalším aspektem je otázka legality. O ní se ojediněle v člancích píše, jen to nejdůležitější. Tato skutečnost je jasně dána, a proto ji média nijak nekomentují.
- Vychází se z faktu, že Česká republika má jeden z nejlepších zákonů o zbraních, který jasně specifikuje problematiku legality. Horší situace je v případě ostatních zemí světa, které nedisponují vyspělou zbrojní legislativou. V otázce světové legality se neorientují ani čeští novináři a neupozorňují na fakt, že kriminalita ve světě je páchána převážně nelegálně drženými zbraněmi. Zaměřují se více na nepodstatné detaily události a popis důležitých informací tak uniká.
 - + Pokud člověk chce spáchat trestný čin se střelnou zbraní, nebude se obtěžovat otázkou legality a obstará si tak zbraň jinou cestou. Pokud tedy článek nijak nezmiňuje, že zbraň byla držena legálně, můžeme předpokládat, že se jedná o nelegálně drženou zbraň.
4. Je potřeba identifikovat celkovou situaci a zjistit v jakém rozsahu je událost v článku napsána pravdivě, nebo si ji autor upravil podle sebe. Není náročné narazit na články, které dostatečně upoutají čtenářovu pozornost už svým titulkem, který například zní, že „*Muž v Praze střílel před barem z brokovnice a zranil tak tři osoby*“. [59]
- Na první pohled si lze představit, že určitý muž po hádce použil brokovnici ke střelbě na zákazníky nočního baru, které střela zasáhla.
 - + Pokud se více zabýváme okolnostmi a spojíme si fakta ze specializovaných zpravodajů, zjistíme, že muž pod vlivem alkoholu v rozrušení dvakrát vystřelil do vzduchu a poté jednou do kamenné zdi baru. Zasáhl okraj okenní výplně, která se vlivem střetu s broky v levém okraji roztránila. Nedošlo tak ke zranění žádného ze zákazníků.
 - + Máme-li v článku spoustu detailů, které nevedou k žádnému závěru, je nejlepší cesta vyhledat jasně podložená objektivní data (procenta, čísla, věk, ilegalita).
5. Zpravodajové se obvykle nesnaží předat čtenáři „užitečné“ informace. Míchají nejrůznější témata dohromady a neberou ohled na správnost nebo potřebu ověření zdroje informace. Nesprávně interpretovaná zpráva tak může mít nepříznivý vliv na další články. [60]
- Například zprávu jako „*Hádka mezi muži se vyhrotila a došlo i ke střelbě (2019)*“, většina médií popisuje tento incident jako spáchanou vraždu střelnou zbraní. Člověk

- si tak většinou představí, že byla použita ostrá zbraň. Jiné zdroje, které se více zaměřují na fakta, zohledňují skutečnost, že tento trestný čin byl spáchán plynovkou.
- + Pokud tedy článek postrádá takovýto fakt a neuvádí původ zdroje, můžeme jej s velkou pravděpodobností pokládat za dezinformační. I přesto nemusí jít o dezinformaci účelovou, ale vzniklou vlivem neznalosti této problematiky.
 - + Zpravodajové, kteří se dost neorientují ve všech tématech, si nemohou dovolit ukázat neznalost. Tu pak doplňují o své subjektivní myšlenky, které pokládají za správné. Zmiňuje-li článek nějakou domněnku, například, že „údajně měl pachatel psychické problémy“ nebo „byl možná držitelem plynovky“, měl autor pravděpodobně důvod pochybovat. [61]
6. Často sledovaným jevem ve veřejně šířených zprávách jsou komentovaná vyjádření s vlastním názorem, který nijak nevysvětluje podstatu sdělované zprávy a svým čtenářům tak nic dobrého nepředávají. Takovéto články lze sledovat po vzniku nějaké tragické události. Například v případě útoku na Novém Zélandu v roce 2019 v článku „*Není to terorista, ale hrdina...*“ autor se ztotožňuje s názory ze sociálních sítí.[62]
- Takto se zpravodajové snaží upoutat co největší procento čtenářů s cílem co největšího dosahu zprávy bez ohledu na rozsah dopadů. Autoři zpráv často vidí vyřešení problému s násilnou kriminalitou ve zpřísnění zákona nebo případně zákazem střelných zbraní jako takových.
 - + Pokud by byly zákony stavěny pouze na základě názorů nebo domněnek a nikoli faktů s jasně podloženými tvrdými daty, tak by každý takovéto kroky pokládal za bezvýznamné.
7. Autoři článků o masakrech, při kterých byla použita střelná zbraň zapomínají na fakt, že vraždu spáchanou střelnou zbraní je možno přirovnat například k vraždě chladnou zbraní. To znamená, že článek „*Zákaz útočných zbraní v Austrálii zabránil masakrům*“ je pravdivý pouze v souvislosti se střelnými zbraněmi, ale nebere v potaz vraždy jinými prostředky, jako jsou auta nebo fyzické napadení. [63]
- Je tedy pošetilé si myslet, že člověk, který střelnou zbraň nemá, je méně nebezpečný než ten, který použije nůž či jiný předmět.
 - + Je to například vidět na statistických datech z roku 2019, kde počet trestných činů spáchaných jinou než střelnou zbraní, je sedmkrát větší. V tomto případě je potřeba

upozornit na fakt, že vzhledem k nárůstu civilně držených zbraní podléhajících registraci se i přes to snížila násilná trestná činnost o čtvrtinu. [56]

- + Z toho vyplývá, že by čtenář měl detailněji zhodnotit sdělovanou zprávu ve smyslu provedení násilného trestného činu. Při použití střelné zbraně případný pachatel způsobí nanejvíš stejnou škodu jako s chladnou zbraní.
 - + Čtenář by měl při pročitání nejrůznějších zpráv použít i svou vlastní intuici a nevyvodit závěr pouze z jednoho zdroje a získané poznatky si také umět ověřovat.
8. Problematickou součástí článků jsou data, která se tváří, že jsou legitimní podle toho, že je tvoří oficiální a prověřené zdroje. Málokdo už poté zkoumá další kontext. Například článek tvrdící, že *„Téměř 40 tisíc mrtvých za rok. Střelné zbraně zabily rekordní počet Američanů“* či *„Trestných činů s legálně drženou zbraní bylo za rok 2018 zaznamenáno 108“*. Je to sice pravdivá, ale bez vysvětlení hlubšího významu zcela zavádějící zpráva. [64][65]
- Neobsahuje totiž detaily této statistiky, kde se rozlišuje široká škála trestných činů a kategorií zbraní.
 - + V případě rekordního počtu zabití střelnými zbraněmi v Americe není nikde uvedeno, zda tato data zahrnují také sebevraždy, oběti nehod nebo padlé vojáky. Podobně je to i při sdělení počtu trestných činů s legálně drženou střelnou zbraní. Tato informace je sice zajímavá, ale bez rozdělení na jednotlivé trestné činy nebo kategorie použité zbraně, kde je největší část tvořena zbraněmi kategorie D (plynové, expanzní...), je zcela zavádějící.
 - + Pokud se článek opírá o statistická data, je potřeba rozeznat vzájemné souvislosti, jelikož může dojít ke kombinaci více nesouvisejících dat dohromady.
 - + Proto bývají důležitá i časová období, kterých se články týkají. Málokterý autor totiž vyzdvihne fakt, že za rok 2020 klesl počet vražd o 10 %, ale zaměří se pouze na informaci týkající se roku 2019, kdy je zřejmé, že počet vražd stoupl o 18,8 %. Tato skutečnost je zcela jistě pro čtenáře lákavá, ale ve výsledku zavádějící, pokud si dáme dohromady celkový počet vražd například za uplynulých pět let. [66]

Pokud se dokáže čtenář orientovat ve spleti informačních zdrojů, které se mohou navzájem vyvracet, měl by poté být schopen si vytvořit na určité situace svůj názor. Výše zmiňované body by měly pomoci si uvědomit podstatné souvislosti a poukázat na konkrétní nedostatky

šířených článků. V následujících kapitolách bude provedena analýza vybraného vzorku zpravodajských webů, u kterých budou zmiňované body hodnoceny ve smyslu kvality interpretovaných informací. [67][68]

4.2 Analýza vybraných zpravodajů

Díky předchozí kapitole by si čtenář měl umět vytvořit osobní názor na událost uvedenou v jakémkoli článku týkajícím se střelných zbraní v ČR i ve světě. Popsané body nyní budou doplněny o tvrdá data podložená analýzou. Pro tento účel byla vytvořena tabulka dat, která obsahuje všechny články z roku 2019, v nichž je obsaženo klíčové slovo střelná zbraň. Jako zdroj byla vybrána databáze sedmi zpravodajských webů. Celkový počet identifikovaných článků je 110. Z nichž při odstranění duplicitních zpráv, které zpravodajové zmiňují vícekrát, je 86, ve kterých bylo zmíněno alespoň jedenkrát slovo střelná zbraň, a šlo o případy lokalizované v České republice. Všechny získané podklady byly systematicky rozčleněny a specifikovány dle popisů okolností a zaznamenání typu použité střelné zbraně. Tyto aspekty byly ohodnoceny kritérii, která hodnotí celkovou korektnost jednotlivých článků dle následujícího:

Tab. č. 3 Kategorie hodnocení článků

Specifikace	Hodnota	Popis
Negativní	1	Špatně specifikované informace o typu střelné zbraně (původně ostrá palná zbraň ve výsledku plynová, expanzní či maketa) nebo špatně vedená struktura sdělovaného textu.
Neúplná	2	Špatně interpretovaná informace o způsobu použití a typu střelné zbraně (ostrá / plynová).
Neutrální	3	Při činu byla použita střelná zbraň bez specifikace kategorie nebo bližšího popisu situace, ale nedošlo k přetváření textu jako v případě hodnoty 1 a 2.
Výstižná	4	Situace podrobně popsána bez popisu použité střelné zbraně nebo k jejímu popisu došlo v pozdějších aktualizacích.
Spolehlivá a přesná	5	V titulku nebo úvodu zprávy jasně specifikované o jakou zbraň šlo s podrobným popisem situace bez zkreslení.

Média, jejichž články byly analyzovány, jsou vybrána na základě provedení průzkumu mezi držiteli a nadržiteli zbrojního průkazu. Ti zvolili informační zdroj, ze kterého nejvíce čerpají aktuální zprávy. Mezi tento vzorek byly zařazeny weby Aktuálně.cz, Idnes, Novinky.cz, které zastupují zpravodajské internetové servery, TN.cz, ČT.24, zastupují mediální televizní prostor, iROZHLAS, zastupující rozhlasovou síť a Krimi-Plzeň navržen střeleckou veřejností.

1. Rozdělení zaznamenaných článků podle specifikace trestného činu a příslušného paragrafu.

Tab. č. 4 Počet zaznamenaných vzorků dle trestného činu

Kategorie TČ	Aktuálně.cz	TN.cz	čt.24	Idnes	Novinky.cz	iRozhlas	Krimi-plzeň	Celkem	
Zabití §140	6	3	7	2	11	6	0	35	32 %
Loupež §173, 178, 205	2	0	1	1	3	3	1	11	10 %
Ohrožení na životě §145-146a, 323-326, 358, 360	3	6	3	3	22	2	10	49	45 %
Vyhrožování, vydírání, výtržnictví § 175, 353, 354, 359	1	0	0	2	9	1	2	15	14 %

Analyzovaná zpravodajství v roce 2019 se převážně zaměřovala na činy týkající se ohrožení na životě, kde se ve všech zdrojích objevovaly články v této kategorii v rozsahu 45 %. Druhou nejpočetněji zmiňovanou kategorií bylo vše týkající se zabití či vraždy s četností 32 %. Z tohoto zjištění lze konstatovat, že vzhledem k poměru počtu ostatních kategorií, jejichž výskyt je mnohem častější, se zpravodajové spíše zaměřují na trestné činy, které mají dopad na zdraví člověka. Čtenáře asi více zajímá neštěstí, které potkalo někoho jiného.

2. Rozlišení jednotlivých článků podle toho, jak byl identifikován předmět figurující v případě.

Tab. č. 5 Četnost výskytu jednotlivých specifik střelné zbraně

Specifikace	Aktuálně.cz	TN.cz	čt.24	Idnes	Novinky.cz	iRozhlas	Krimi-plzeň
Počet zaznamenaných článků	12	9	11	8	45	12	13
Nespecifikovaná střelná zbraň	33 %	22 %	55 %	38 %	67 %	17 %	31 %
Specifikovaná střelná zbraň	67 %	78 %	45 %	63 %	33 %	83 %	69 %
Expanzní, plynová nebo maketa	42 %	56 %	36 %	13 %	11 %	17 %	54 %
Palná „ostrá“ zbraň	25 %	22 %	9 %	50 %	20 %	58 %	15 %

Tabulka č. 5 je rozdělena na tři skupiny s barevným označením jednotlivých hodnot na nejvyšší zelenou a nejnižší červenou. První znázorňuje počet zaznamenaných článků. Největší výskyt byl na webu Novinky.cz (45). U ostatních skupin je znázorněno převládající

procento výskytu zeleně, červeně pak s menším a žlutě s polovičním výskytem. Ve druhé skupině je zaznamenána specifikace druhu použité střelné zbraně. Takto se data jeví jako kladně hodnocena, což bude dále detailněji popsáno. To, že je jasné, o jakou střelnou zbraň se jednalo neznamena, že v článku nemohlo dojít k omylu nebo špatnému popisu. Všechny zdroje, až na Novinky.cz, které psaly o střelných zbraních nejvíce, převážně specifikovaly, o jakou střelnou zbraň šlo. Z údajů ve třetí skupině, kde je popsáno, o jaký druh střelné zbraně šlo, je zřejmé, že většina zpravodajských zdrojů popsala použitou zbraň jako plynovou, expanzní nebo maketu.

Tab. č. 6 Procento výskytu zbraní kategorie D v článcích

Zdroj	Suma	Plynovka, expanzní, maketa	Palná „ostrá“
Aktuálně.cz	67	63 %	37 %
TN.cz	78	72 %	28 %
ČT.24	45	80 %	20 %
Idnes	63	21 %	79 %
Novinky.cz	31	35 %	65 %
iRozhlas	75	23 %	77 %
Krimi-plzeň	69	78 %	22 %
Suma		53 %	47 %

Tato většina zbraní, převážně patřící do kategorie D, byla zmíněna průměrně v 53 % specifikovaných článků. Což je ve srovnání dvou kritérií polovina. Toto zjištění evokuje skutečnost, že v roce 2019 byla každá druhá specifikovaná zbraň zmiňovaná v článku pokládána za palnou „ostrou“. Zde je potřeba počítat s určitou odchylkou. Většina případů počítá s nejhorším možným scénářem, a proto zprvu vůbec nezmiňuje, že mohlo jít o zbraň kategorie typu D, a tak dodá článku na exkluzivitu bez ohledu na možné ovlivnění špatného úsudku čtenáře.

Tab. č. 7 Případy aktualizace článků

Specifikace	Aktuálně.cz	TN.cz	čt.24	Idnes	Novinky.cz	iRozhlas	Krimi-plzeň	Suma
Počet zaznamenaných článků	12	9	11	8	45	12	13	110
Aktualizace	3	5	1	1	4	0	0	14
%	25 %	56 %	9 %	13 %	9 %	0 %	0 %	13 %

Pokud jde o aktualizaci informací v novém článku, který rozšiřuje daný případ o lepší popis, došlo k aktualizaci ve 13 %, z nichž každý bez výjimky ve výsledku uvedl, že se jednalo o

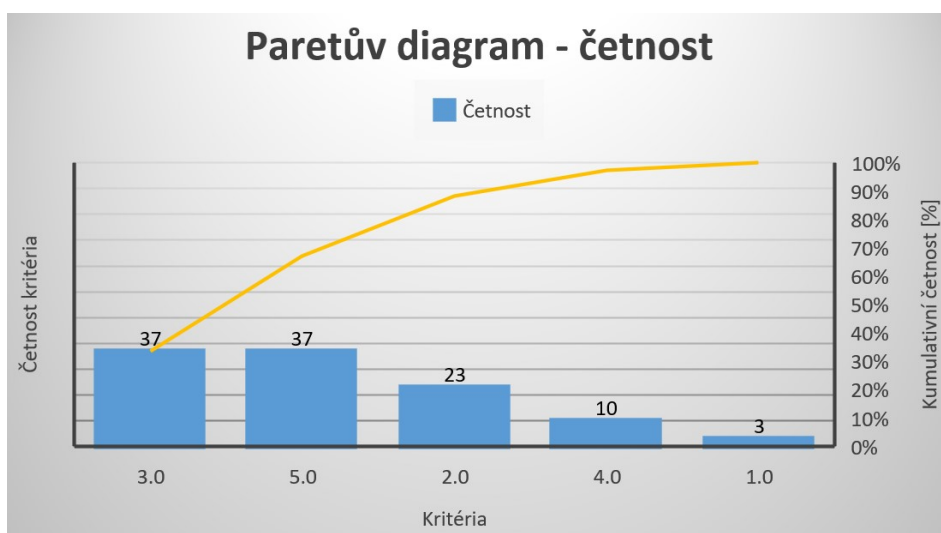
plynovku, expanzní zbraň nebo maketu zbraně a ne o ostrou palnou zbraň, jak se mohlo původně jevit. Pokud porovnáme výsledky z Tab. 6 a Tab. 7 vyjde, že specifikované střelné zbraně byly ve výsledku v 66 % zbraněmi řadícími se do kategorie D s původním zkrácením 13 %.

3. Kriteriaální hodnocení všech vyhledaných článků.

Tab. č. 8 Četnost kritérií vycházející z Tab. č. 3

Kritéria	Četnost	%	Kumulativní četnost
1	3	2,73 %	2,73 %
2	23	20,91 %	23,64 %
3	37	33,64 %	57,27 %
4	10	9,09 %	66,36 %
5	37	33,64 %	100,00 %

Z celé škály analyzovaných článků byly u 3 (2,73 %) interpretované informace o spáchaném činu a typu použití střelné zbraně zcela mylné. Text byl špatně strukturován a kontext sdělované zprávy odbíhal od konkrétního tématu. Převážně díky těmto případům dochází k ocerňování střelecké veřejnosti. Druhým kritériem bylo hodnoceno 23 (20,91 %) článků, což nijak nezlepšuje situaci. Takto byly hodnoceny ty, u nichž byl špatně specifikován typ použité zbraně, ale nedošlo k výraznému odklonění od tématu, ale text mohl být špatně pochopen.

Graf č. 3 Paretův diagram četnosti jednotlivých kritérií

Kritéria 1 a 2 jsou vedena jako zcela nevhodná s velmi pravděpodobným negativním dopadem na čtenáře. Největší četnost je u kritérií 3 a 5 (33,64 %), což jsou z hlediska sdělovaného kontextu neutrální až pozitivní články. Pro lepší představu jsou data zobrazena

pomocí Paretova diagramu v Graf č. 3. V tomto případě je potřeba dále analyzovat konkrétní zpravodajské zdroje dle hodnotících kritérií.

4. Rozbor jednotlivých zpravodajských zdrojů, dle hodnotících kritérií.

Tab. č. 9 Rozsah rozptylu kritických hodnot

Zdroje	Počet	Součet	Průměr	Rozptyl
Aktuálně.cz	12	38	3,17	1,61
TN.cz	9	23	2,56	2,28
ČT.24	11	40	3,64	1,25
Idnes	8	31	3,88	1,55
Novinky.cz	45	143	3,18	1,24
iRozhlas	12	51	4,25	0,75
Krimi-Plzeň	13	59	4,54	0,60

Tab. č. 9 znázorňuje počet hodnocených zpráv, součet všech kritérií a průměrnou hodnotu dle zdroje článku. Důležitou hodnotou je rozptyl jednotlivých kritérií, kde lze zaznamenat, že největší odchylky jsou u webu TN.cz, což vzhledem k průměrné hodnotě 2,56 je značný rozptyl. Tento web se nejvíce odklání od kontextu interpretovaných zpráv, proto je zde větší pravděpodobnost vzniku chyby. Nejmenší rozptyl u iRozhlas a Krimi-Plzeň značí, že vzhledem k průměrné hodnotě nad 4 je vysoká pravděpodobnost, že články zde uveřejněné budou v rozsahu kritérií 4 a 5 (výstižné, spolehlivé a přesné).

Je kvalita médií srovnatelná, anebo některé zdroje vykazují značné odlišnosti? Můžeme předpokládat, že z dosud získaných dat, se mezi zdroji vyskytuje významná nerovnoměrnost v alespoň jednom ze zkoumaných kritérií. Tuto hypotézu lze ověřit pomocí ANOVA analýzy, která poukazuje, že porovnávací hodnota (P) je nižší než hladina statistické významnosti testu ($\alpha=0,05$). Platí tedy vztah, kdy nulová hypotéza $H_0 > H_1$:NON H_0 a kritická hodnota odchylky (F_{crit}) je nižší než hodnota mezi průměrem všech vzorků F. To znamená, že lze přijmout hypotézu H_1 , kde se významně liší alespoň jeden sledovaný zdroj.

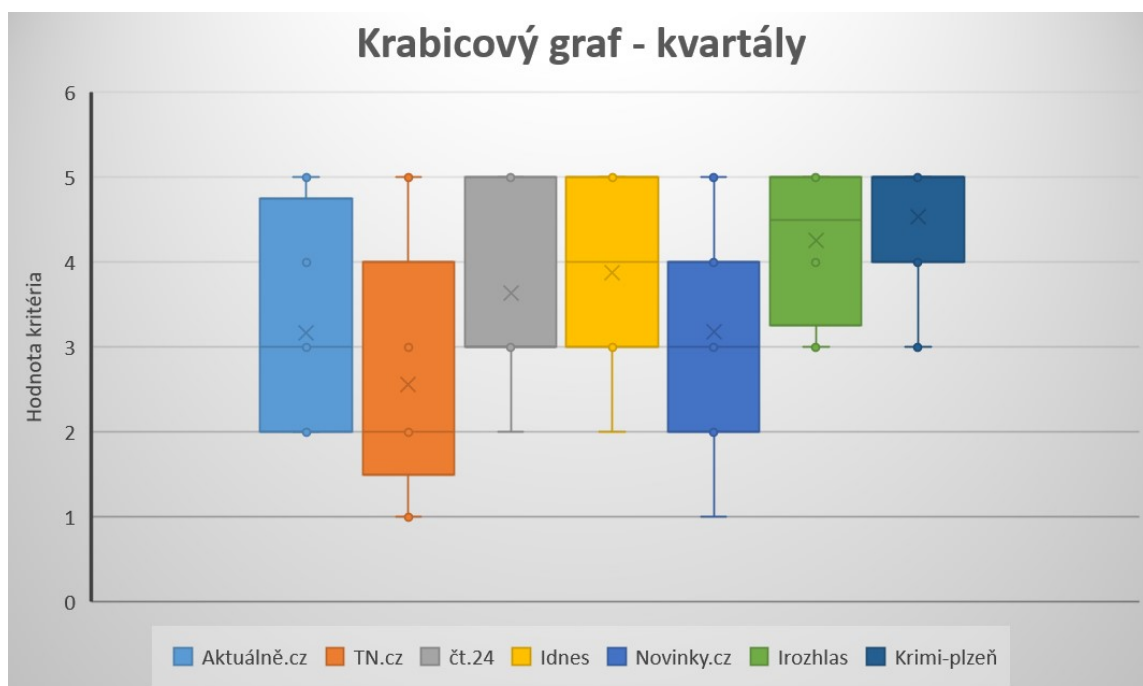
$$H_0 = \text{zkoumané zdroje mezi sebou vzájemně nijak nesouvisí}$$

$$H_1 = \text{alespoň jeden ze sledovaných zdrojů vykazuje odlišnosti}$$

Tab. č. 10 Souhrná tabulka analyzovaných dat

Sledované aspekty	Aktuálně.cz	TN.cz	čt.24	Idnes	Novinky.cz	iRozhlas	Krimi-Plzeň
Počet případů	12	9	11	8	45	12	13
Ar. průměr	3,17	2,56	3,64	3,88	3,18	4,25	4,54
MIN	2	1	2	2	1	3	3
1. kvartil [Q25]	2	1,5	3	3	2	3,25	4
Medián [Q50]	3	2	3	4	3	4,5	5
3. kvartil [Q75]	4,75	4	5	5	4	5	5
MAX	5	5	5	5	5	5	5
Rozpětí [max-min]	3	4	3	3	4	2	2
Kvartilové rozpětí	2,75	2,5	2	2	2	1,75	1
Rozptyl	1,61	2,28	1,25	1,55	1,24	0,75	0,60
Směrodatná odchylka	1,27	1,51	1,12	1,25	1,11	0,87	0,78

K výslednému srovnání slouží Tab. č. 10, která znázorňuje všechny významné aspekty, které jsou podpořeny grafickou interpretací. U tabulky je potřeba nejprve zmínit kvartilové rozpětí. Čím menší je jeho hodnota, tím je rozpětí konstantnější. Vzhledem k rozdělení kritérií kolem střední hodnoty je velká pravděpodobnost, že články objevující se na tomto webu, budou zpracovány kvalitně (kritérium 5). Naopak u TN.cz je rozptyl největší, z čehož nelze jednoznačně určit, jestli náhodně zvolený článek je validní (kritérium 5) nebo naopak neúplný či zkreslený (kritérium 1 a 2).

Graf č. 4 Souhrn výsledků evidovaných trestných činů zaznamenaných médii

Z krabicového grafu můžeme vyčíst, že maximální hodnoty kritérií dosahují u všech zdrojů hodnoty 5. Alespoň jeden článek byl vždy identifikován s nejvyšším pozitivním kritériem. Minimální hodnoty jsou však různé. Nejnižší je zaznamenána u webu TN.cz a Novinky.cz, kde se objevily články hodnocené jako zcela negativní (kritérium 1). Ty obsahovaly špatně interpretované informace o způsobu použití zbraně, nedosahovaly žádné aktualizace a postrádaly jakýkoli bližší popis situace. Maximální hodnoty jsou značeny knoty a minimální dnem. Dále graf znázorňuje horní a spodní kvartily, které předpokládají uspořádaný výběr. Ty oddělují čtvrtiny ze zkoumaného souboru dat Q25 a Q75. Značeny jsou uzavřením hrany svíčky. Ukazatel aritmetického průměru je značen křížkem. Je zřejmé, že nejvíce kritérií s nejvyšším hodnocením bylo zaznamenáno u webu Krimi-Plzeň. Na druhou stranu nejhorší průměrné hodnocení je zaznamenáno u webu TN.cz. Rovná čára, která předěluje svíčky, značí medián. To je hodnota, která se objevuje v polovině vzestupně seřazených výsledků, a dělí tak početní řadu na dvě poloviny s ohledem na extrémní hodnoty. Tento údaj je důležitější než aritmetický průměr. Lze tedy jak z grafu, tak z tabulky vyčíst, že zpravodaj Krimi-Plzeň je kritérii hodnocen nejlépe. U webu TN.cz lze však dle hodnocení předpokládat, že zpráva bude s největší pravděpodobností špatně specifikována nebo se v ní budou objevovat chybné či mylné údaje.

Jak správně interpretovat informace, které se týkají střelných zbraní použitých při trestné činnosti, bude shrnuto v následující kapitole do návrhu jednotlivých bodů podložených analýzou.

4.3 Správná interpretace

Autoři nejrůznějších článků obsahující zprávy o trestné činnosti spáchané se střelnou zbraní často postrádají etiku a neuvědomují si možné dopady na čtenáře. Z předchozích kapitol je zřejmé, že takové články není náročné vyhledat. Co se týká testované skupiny, šlo o 26 článků, které tvoří 23,64 % z celkového analyzovaného vzorku, jenž svou strukturou byl značně nevyhovující. Je tedy znepokujícím, že zhruba každý čtvrtý článek spadá do této kategorie. Samozřejmě záleží na tom, o jaký informační zdroj se jedná. Existují dvě možnosti, jak s tímto zjištěním pracovat. Nejvíce záleží už na samotném autorovi. Zde je třeba navrhnout kroky, kterým by se mohl autor pro lepší orientaci řídit.

Tab. č. 11 Navržené poznámky k lepší struktuře článků

1.	Článek označit klíčovými slovy. (střelná zbraň, vražda, vyhrožování...)
2.	Zmínit nebo poznačit pod titulek poznámku o jakou střelnou zbraň šlo, či stav jejího zajištění.
3.	Články aktualizovat.
4.	Doplňovat články o detailnější údaje.
5.	Využívat a pracovat se statisticky podloženými oficiálními daty.
6.	Uvádět zdroje a ověřovat si jejich správnost. Nekopírovat to, co už někdo napsal a neověřil.

Další krok je na čtenáři, který by se neměl nechat zlákat nekvalitním textem a tím pádem ovlivnit i svůj úsudek. Dále jsou zmíněny kroky, které čtenáři pomohou se v článcích orientovat.

Tab. č. 12 Návrh kroků ke správné orientaci v článcích

1.	Nepodlehnutí poutavému titulku článku a ponechání prostoru pro vytvoření vlastního úsudku.
2.	Znalost identifikace skutečnosti, o jaký typ střelné zbraně šlo. Není k tomu potřeba znát zákon o zbraních, ale vědomost, že existují snadno dostupné střelné zbraně velmi podobné těm ostrým palným, které jsou velmi často k trestné činnosti zneužívány a disponují zcela odlišnými ranivými účinky.
3.	Nenechat se zlákat otázkou legality a nelegality. Pokud zpráva nespecifikuje, jakou cestou byla zbraň držena, předpokládejme, že šlo o zbraň nelegální. Pachatel se přece nebude obtěžovat s obstaráváním legální střelné zbraně.
4.	Nevyvozovat závěry pouze z jediného zdroje a opírat své přesvědčení o objektivní data zahrnující čísla, procenta, věk atd.
5.	Postráda-li zpráva fakta bez zmínění jakéhokoli zdroje, můžeme ji považovat za dezinformační, i když možná vlivem neznalosti za neúmyslně dezinformační.
6.	Nezlákat se názorem a domněnkami ostatních autorů. Každý by měl vyvodit závěr na základě svého úsudku.
7.	Pracovat s faktem, že spáchaná trestná činnost s jinou, než střelnou zbraní je mnohonásobně větší a dopad zcela stejný jako například s chladnou zbraní.
8.	Jakákoli obecná data mohou snadno zkreslit kontext zprávy, proto je potřeba dbát na konkrétní ověřené detaily.

Jaké zdroje je vhodné volit? Tuto skutečnost si musí čtenář vyhodnotit sám. Pokud použije testované zdroje z předešlé kapitoly, dopadl by v testu nejlépe web, který byl navržen střeleckou veřejností Krimi-Plzeň.

Tab. č. 13 Výsledné hodnocení informačních zdrojů v porovnání s zásahem na publikum [69]

Výsledné hodnocení informačních zdrojů dle stanovených kritérií						
1	2	3	4	5	6	7
Krimi-Plzeň	iRozhlas	ČT.24	Idnes	Novinky.cz	Aktuálně.cz	TN.cz
Poznámka k porovnání denního zásahu na publikum						
65 tisíc	1,3 mld.	5 mld.	4,5 mld.	6 mld.	1,2 mld.	5,2 mld.

Články zde jsou detailně popsány, veškeré podrobnosti jasně znázorněny, typ použité zbraně a popis trestného činu poznačen hned v hlavičce pod hlavním titulkem a informace často aktualizovány. I druhý zástupce se jeví jako kvalitní zdroj, kde jedinou odchylkou je větší rozptyl kritérií. Tyto dva patří mezi ověřené a doporučené informační zdroje. U zbylých pěti by měl čtenář posoudit pravděpodobná úskalí v psaném textu, také důkladněji ověřovat zdroje a jejich aktualizace. Zajímavým faktem je skutečnost, že web s nejlepším výsledkem v porovnání s ostatními dosahuje padesátkrát menší hodnoty denní návštěvnosti. Jak je zřejmé z uvedených dat v analýze vzorku zpravodajů, velká většina střelných zbraní (66 %), o kterých se média zmiňují, je ve výsledku zbraň plynová, expanzní, maketa nebo předmět připomínající ostrou palnou zbraň. V případech, kdy to není blíže specifikováno, můžeme s největší pravděpodobností předpokládat, že se jedná o zbraň kategorie D, proto je zmiňované procento ještě vyšší. Tuto skutečnost je možné dále ověřit v oficiálních statistikách týkajících se trestné činnosti spáchané se střelnou zbraní, s rozdělením dle typu použité zbraně a konkrétního trestného činu. Tyto skutečnosti by měly být více medializovány. Proč šířit informace typu, jakým způsobem někdo někoho zavraždil či kolik výstřelů padlo při potyčce v baru, ale opomenout důležitá data, která znázorňují snižující se počet násilných trestných činů nebo, že největší kriminalita je páchána se střelnými zbraněmi kategorie D? Jak jsou na tom statistická data s dostupností a do jaké míry se ta oficiální liší od těch, co projdou mediálním prostorem? Na závěr této kapitoly je potřeba zdůraznit, že správná interpretace je významná, a proto by měly být jejich zdroje kvalitně, jasně a srozumitelně zpracovány tak, aby se v dané problematice mohl orientovat i laik. V problematice šíření informací mediálním prostorem je třeba pracovat s faktem, že „zprávy o hrůzných masakrech jsou daleko více atraktivní, ale zprávy o tom, jak někdo zabránil případnému masakru, nikoli“. Tento fakt je vcelku logický, ale i přesto si ho mnoho lidí neuvědomuje a dobrovolně nechají zaslepit svůj úsudek prostřednictvím rozsáhlé demagogie. [70]

5 STATISTIKA TRESTNÝCH ČINŮ SPÁCHANÝCH STŘELNOU ZBRANÍ

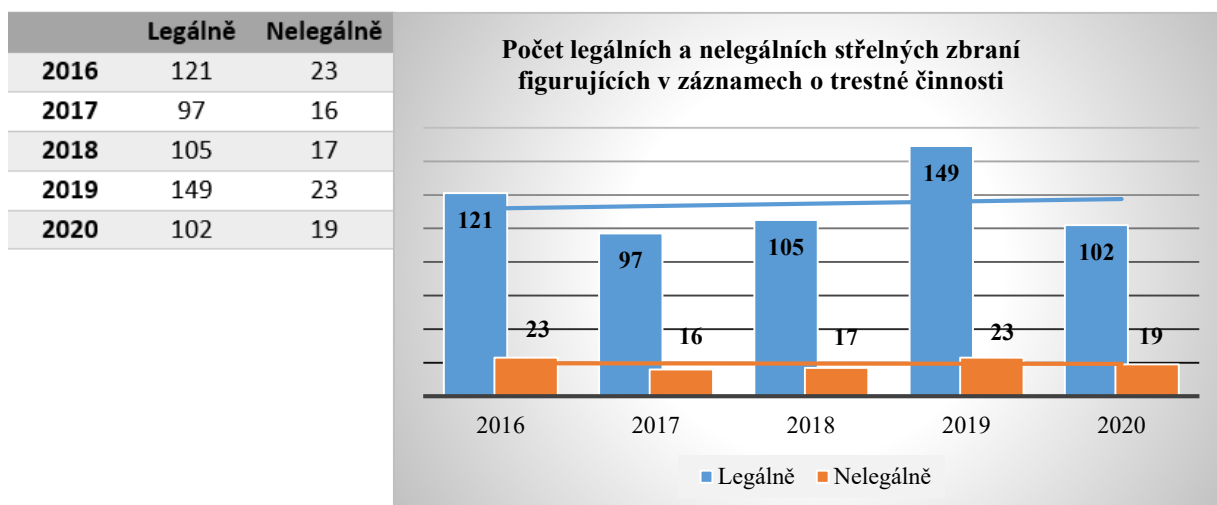
Z předchozí kapitoly vyplývá, že přesně interpretovaná a zpracovávaná data jsou důležitá pro celkový rozvoj fungujícího systému. Proto by tím nejideálnějším zdrojem čerpání měla být databáze přímo ze zdroje zpracování veškerých dat o trestné činnosti. Jak již bylo zmíněno, data o trestné činnosti zpracovává Odbor věcných gescí a statistik Policejního prezidia ČR. Ten na základě žádosti může vydat požadovaná data. Proč většina zdrojů tedy operuje s různými hodnotami? Pokud se jedná o legalitu držení střelné zbraně není dostačující pouze rozdělení na legálně a nelegálně držené. Při detailnějším zkoumání těchto dvou variant kategorií zbraní a zařazení spáchaného trestného činu, zjistíme zcela zásadní fakta.

5.1 Analýza statistiky

1. Legální vs. nelegální [2016 – 2020]

I informaci spojenou s otázkou legality a nelegality střelných zbraní, kterou lze na webu najít je „Skoro polovina pachatelů trestných činů se střelnou zbraní vlastní své zbraně legálně (2017)“ nebo „Oprávnění držitelé zbraní se trestných činů dopouštěli šestkrát častěji (2018)“. Je třeba zdůraznit a podložit důležitost obsahu šířících se informací jasně danými a ověřenými daty, které konkrétně poukazují na problémy. [71][72]

Tab. č. 14 Trestná činnost s legálně a nelegálně drženou střelnou zbraní

Následující tabulka, doplněna grafem, znázorňuje to nejobecnější rozdělení střelných zbraní, které byly použity u trestných činů. I přes to, že jde o obecné rozdělení, ze kterého se v této

formě dá těžko něco konkrétního vyčíst, je s nimi operováno nejvíce a na jejich základě jsou vytvořeny mylné argumenty. Při zaměření na detailnější data lze zjistit zajímavá fakta. Celková souhrnná statistika se všemi sledovanými aspekty bude znázorněna v kapitole zabývající se vlastním průzkumem.

Na první pohled je zřejmé, že celková trestná činnost je páchána legálně drženými zbraněmi, které podléhají příslušnému zákonu o zbraních. Sem řadíme ty, jejichž držitel splnil všechny zákonné podmínky. Už toto zjištění hází na střeleckou veřejnost špatné světlo, protože z toho lze lehce usoudit, že právě s legálně drženou střelnou zbraní dochází k nejvíce „vraždám“. Tato představa je však mylná. Výše znázorněná data se netýkají pouze násilných trestných činů, ale všech trestných činů, kam řadíme například pytláctví. Jedním z dalších možných ukazatelů je trend, který značí, že k žádné výrazné změně, která se týká rapidního nárůstu či poklesu, nedochází.

2. Trestné činy se střelnou zbraní [2016 - 2020]

Pokud se zaměříme na přesnější rozdělení jednotlivých trestných činů dle jejich označení ve sledovaném rozmezí let, zjistíme následující skutečnosti. [Policejní prezidium]

Tab. č. 15 Rozlišení spáchaných trestných činů se střelnou zbraní dle označení

Číslo TČ	Trestné činy dle paragrafu / legalita použité střelné zbraně	2016		2017		2018		2019		2020		SUMA	%
		L	N	L	N	L	N	L	N	L	N		
101	Vraždy - loupežné (§ 140)	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0,15
103	Vraždy - mot. osobními vztahy (§ 140)	3	1	2	2	2	4	3	2	4	2	25	3,73
106	Vraždy - ostatní (§ 140)	2	3	1	1	1	1	3	1	1	0	14	2,09
116	Usmrcení z nedbalosti (§ 143)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0,15
131	Loupež (§ 173)	10	4	4	5	11	0	7	1	9	2	53	7,91
132	Loupeže na finančních institucích (§ 173)	2	0	0	0	2	0	2	0	0	0	6	0,90
141	Násilí a vyhrožování proti úř. osobě a orgánu veřejné moci - mimo příslušníka PČR a OP (§ 323, 324, 325, 326)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0,15
142	Násilí a vyhrožování proti úř. osobě a orgánu veřejné	3	0	4	0	0	0	3	0	5	1	16	2,39

	moci - na příslušníkovi PČR (§ 323, 324, 325, 326)												
143	Násilí a vyhrožování proti úřední osobě a orgánu veřejné moci - na příslušníkovi obecní policie (§ 323, 324, 325, 326)	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3	0,45
151	Úmyslné ublížení na zdraví (§ 145-146a)	10	2	7	1	8	0	8	2	6	2	46	6,87
171	Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352)	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	3	0,45
172	Braní rukojmí (§ 174)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0,15
173	Nebezpečné vyhrožování (§ 353)	49	7	41	1	40	7	71	8	41	6	271	40,45
174	Nebezpečné pronásledování (§ 354)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0,15
181	Vydírání (§ 175)	20	2	14	1	7	3	19	4	15	3	88	13,13
182	Zbavení a omezování osobní svobody (§ 170, 171)	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3	0,45
186	Týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199)	2	0	1	1	1	0	1	0	3	0	9	1,34
201	Znásilnění (§ 185)	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	3	0,45
202	Sexuální nátlak (§ 186)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0,15
390	Krádeže vloupáním - do ostatních objektů (§ 178, 205)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0,15
411	Krádeže prosté - kapesní (§ 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0,15
480	Krádeže prosté - v jiných objektech (§ 205)	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0,30
589	Poškození cizí věci (§ 228)	1	0	0	0	5	0	1	0	0	0	7	1,04
590	Pytláctví a ostatní majetk. trestné činy (§304)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
611	Výtržnictví (§ 358, 359)	16	3	12	1	17	1	23	3	9	1	86	12,84
612	Výtržnictví na sportovních a veřejných akcích (§ 358)	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	3	0,45
662	Nedovolené ozbrojování (§ 279)	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	3	0,45
751	Ublížení na zdraví z nedbalosti - ostatní (§ 143, 147, 148, 274, 360)	1	0	1	1	3	0	3	1	3	0	13	1,94

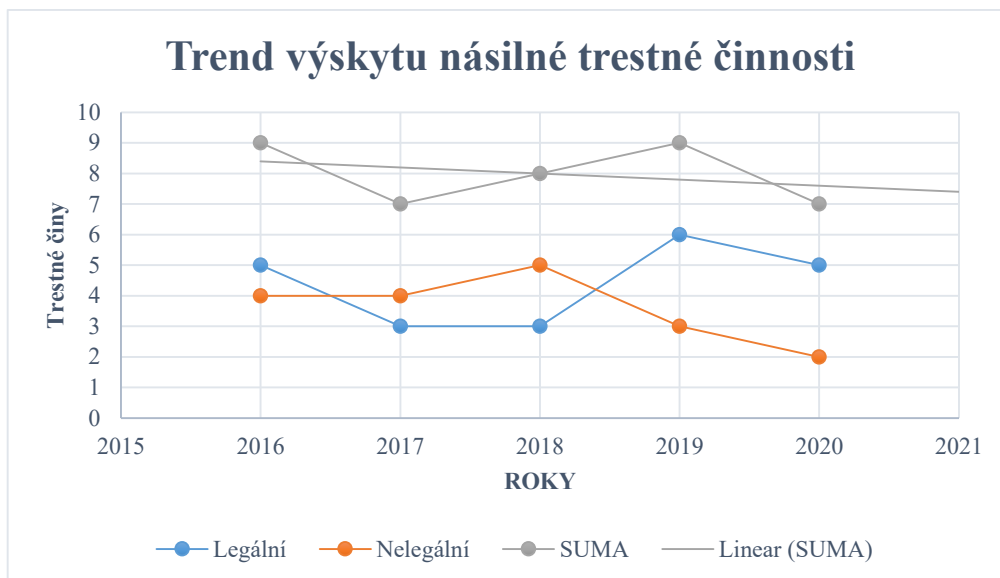
771	Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství (§ 274, 360)	1	0	3	0	1	0	1	0	0	0	6	0,90
784	Týrání zvířat (§ 302, 302a, 303)	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0,30
CELKOVÁ KRIMINALITA		121	23	96	16	104	17	149	23	102	19	670	100%

Tab. č. 16 Popis intervalů

Jednotlivé roky		Sumarizace všech let	
Intervaly	Barva	Intervaly	Barva
<10; 15>		(0; 1)	
<16; 20>		<2; 8>	
<21; 30>		<9; 30>	
<31; 50>		<31; 90>	
<51; ∞>		<91; ∞>	

Podrobnou tabulku dat o konkrétních trestných činech doplňuje intervalová tabulka, která zvýrazňuje nejpočetněji se vyskytující skupiny.

Ze stručného rozdělení v Tab. č. 14 je zřejmé, že trestná činnost je nejvíce páchána legálně drženou střelnou zbraní. Ty se vyskytují u případů v poměru 8:1 z celkového průměrného počtu 134 trestných činů za rok. Pokud rozdělíme zmiňovanou tabulku na jednotlivé trestné činy, získáme data znázorněná v Tab. č. 15. Zde nelze přehlednou maximální hodnoty. Jako nejčastější trestný čin, při kterém byla použita střelná zbraň, dominuje nebezpečné vyhrožování (č. 173), které figuruje u 40,45 % všech zaznamenaných trestných činů. Dalším nejpočetnějším je vydírání (č. 181) a výtržnictví (č. 611). Násilnou kriminalitu typu vražda (§ 140) můžeme dohledat pouze u 6 % záznamů. Nutno podotknout, že tato data jsou sesbírána v rozpětí pěti let. Zmiňovaná procenta se tak mohou mezi jednotlivými lety lišit. Jako je tomu například v případě vražd, kde v rozpětí let 2016 – 2020 je trend klesající.

Graf č. 5 Trend výskytu násilné trestné činnosti se střelnou zbraní

Argumentace, že právě se střelnou zbraní je páčáno nejvíce vražd, je zcela zavádějící. Pokud těchto pár případů rozdělíme ještě detailněji a vyjmeme pouze zbraně palné, kromě některých střelných zbraní (viz. kategorie D), výsledná čísla by byla ještě menší. Problematikou jednotlivých kategorií se budeme zabývat později.

Velmi zajímavým poznatkem je v tomto případě také srovnání počtu případů, o kterých psala média, a případů zaznamenaných ve statistice. Tato data jsou znázorněna v přehledné tabulce.

Tab. č. 17 Výskyt trestných činů v roce 2019 ve statistice a člancích

Kategorie TČ	Případy 2019		Četnost článků	
Vražda §140	9	5%	35	5%
Loupež §173, 178, 205	11	6%	11	10%
Ohrožení na životě §145-146a, 323-326, 358, 360	18	10%	49	45%
Vyhrožování, vydírání, výtržnictví § 175, 353,354, 359	128	74%	15	14%

V prvním sloupci v Tab. č. 17 jsou uvedeny nejvyskytovanější trestné činy se střelnou zbraní. Druhý udává četnost výskytu zmíněných trestných činů v roce 2019. Tato data lze porovnat se třetím sloupcem, kde je uváděna četnost článků s nejpočetnějšími trestnými činy, které byly v tomto období zaznamenány v mediálním prostoru. Vyhrožování, vydírání

či výtržnictví se střelnou zbraní není nijak, vzhledem ke své četnosti výskytu, rozsáhle v médiích zmiňováno. Za rok 2019 pak trestné činy typu ohrožení na životě (obecně dle paragrafů) představovaly 10 % z celkové kriminality. Zpráv v médiích o zabití se v tomto roce ve statistice objevilo 5 %. Pokud se zaměříme na konkrétní počty, bylo v médiích zaznamenáno celkem 35 článků. I přes duplicitní počet 3,56:1 (10 duplicitních článků) by se mělo jednat o celkem 25 případů, kdy došlo k vraždě za použití střelné zbraně, jak zmiňují média. Pokud vezmeme v potaz takováto data, je udivující, že zaznamenaných trestných činů zařazených pod kategorií vražda (§ 140) je pouze 9. Příčinou může být například právě ta skutečnost, že člověk figurující jako oběť nebyl vůbec zabit střelnou zbraní, ale k jeho usmrcení byl použit jiný prostředek, jako třeba nůž. I přes to, že pachatel nespáchal trestný čin střelnou zbraní, i když ji měl při sobě, bylo pro novináře lákavější tuto informaci nepoužít.

3. Kategorie střelných zbraní [2016 – 2020]

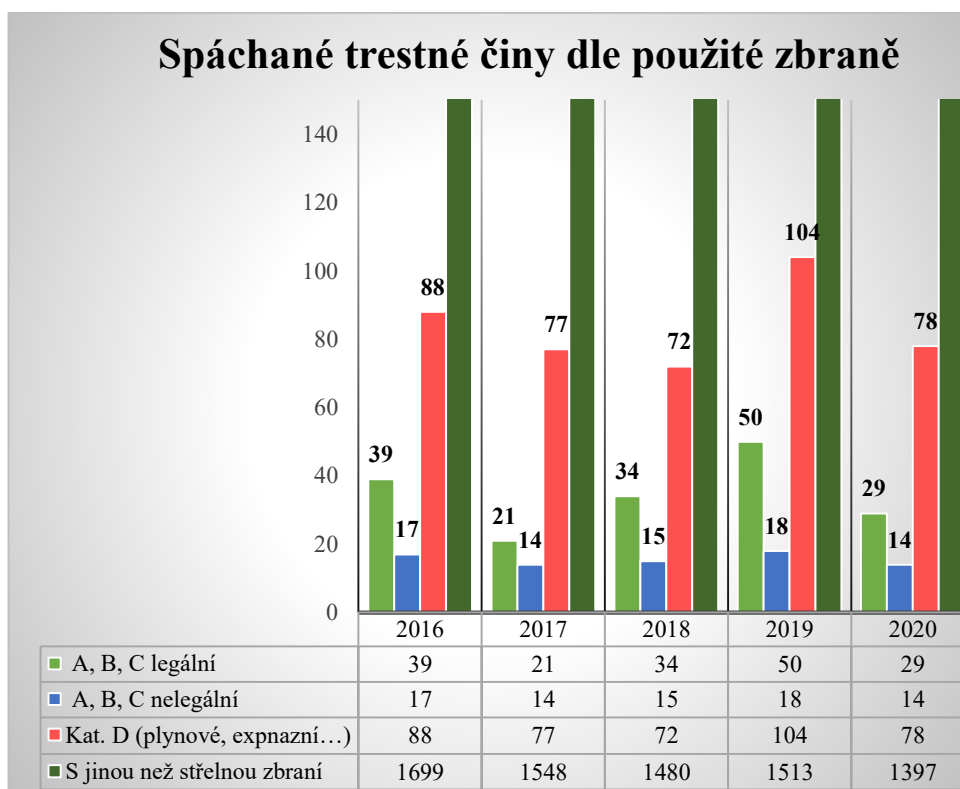
Při pohledu na stejná data, rozdělená podle kategorie použité zbraně, získáme trochu jiný pohled na daný koncept.

Tab. č. 18 Rozdělení trestných činů podle kategorie použité zbraně

Kategorie zbraní figurující v trestných činech dle roku	Nelegálně				Legálně				SUMA	%
	A	B	C	D	A	B	C	D		
2016	5	10	2	6	5	27	7	82	144	21%
2017	3	7	4	2	1	16	4	75	112	17%
2018	3	10	2	2	7	21	6	70	121	18%
2019	5	11	2	5	12	29	9	99	172	26%
2020	7	5	2	5	4	23	2	73	121	18%
SUMA	23	43	12	20	29	116	28	399	670	100%
%	3%	6%	2%	3%	4%	17%	4%	60%	100%	

Jak lze vidět, trestná činnost se střelnou zbraní je nejvíce páchána s kategorií B a D, a to v 9% s nelegálně drženými a v 77 % legálně drženými. Nutno podotknout, že právě do kategorie D spadají i paintbalové a airsoftové zbraně, vzduchovky, flobertky či makety, neboli vše, co nebylo možné zařadit do ostatních skupin (tzv. "neurčeno"). Argumentace, že s legálně drženými palnými zbraněmi je páchána kriminalita nejvíce, je zcela chybná. Výstup vyplývající z dat poukazuje na fakt, že ze všech zaznamenaných střelných zbraní je 37 % čistě palných (legálně držená kategorie A, B, C). Průměrně je tedy použito 42 palných zbraní bez ohledu na stav držení. Vezmeme-li v potaz i tento fakt, s legálně drženými

palnými zbraněmi je spácháno ročně v průměru 58 trestných činů, což je 23 % z celkové zaznamenané trestné činnosti se zbraní podléhající registraci. V poměru s ostatními zbraněmi je to v průměru 16:1, že při trestném činu bude pravděpodobně použita a jiná zbraň, než palná. Tento zásadní rozdíl je zaznamenán pro lepší přehlednost v následujícím grafu.

Graf č. 6 Spáchané trestné činy dle použité zbraně

Nejzajímavější skutečnosti zjistíme, pokud spojíme všechny tři výše uvedené ověřené tabulky (Tab. č. 14, Tab. č. 15, Tab. č. 18), od základního rozdělení střelných zbraní na legálně a nelegálně držené, přes začlenění spáchaného trestného činu až po konkrétní kategorii použité střelné zbraně. Celková předhledná tabulka je součástí vlastního průzkumu, který se zaměří na detailní spojení všech tří sledovaných aspektů. [73][72]

5.2 Vlastní průzkum

Na základě průzkumu o rozsahu zpracovávání statistických dat byly po komunikaci přímo s hlavním zdrojem zpracování (Policejní prezidium České republiky), získány takové informace, z nichž byla poté vytvořena souhrnná data. Ta se zaměřují na trestné činy rozdělené podle paragrafu a kategorie střelné zbraně s ohledem na legální a nelegální držení v rozsahu od roku 2016 do roku 2020. Tento rozsah byl zúžen s ohledem na změnu při zpracovávání statistických dat v roce 2016 a změnu legislativy měnící a rozšiřující kategorie střelných zbraní účinnou od roku 2021. Následující data jsou řazena sestupně dle číselného

označení trestného činu. Celkový přehled je díky svému rozsahu umístěn v příloze této práce [Příloha I a II].

Na jeho základě je možné propojit tři sledované aspekty z předchozí kapitoly. Je potřeba poukázat na důležitost spojení všech hledisek, které je možno získat.

Jako první jsou uvedeny některé výsledky z předchozí kapitoly zaměřující se na medializaci případů se střelnými zbraněmi. Bylo zjištěno, že za rok 2019 bylo s druhou největší četností (32 %) publikováno o zabití střelnou zbraní, ale s 57,27 % nepřesností, která mohla ovlivnit kontext sdělované zprávy. Z celkového počtu 35 záznamů v médiích je ale za rok 2019 pouze 9 případů, které byly klasifikovány jako vražda. Z celkového počtu zaznamenaných vražd, ke kterým došlo za použití střelné zbraně, byly tyto ve třech případech drženy nelegálně. Ve dvou případech šlo o kategorii D (plynové, expanzní). Více jak polovina byla spáchána zbraní kategorií B (Tab. č. 19). Argumentace, že člověk se bojí o svůj život, protože je v oběhu moc střelných zbraní nebo, že by se zpřísněním legislativy snížil počet vražd, je absurdní. Pravděpodobnost, že z počtu všech zbraní, které jsou registrovány (900 556 [2019]), bude některá z nich použita při násilné kriminalitě (vražda), je 0,00044 %. V tomto případě je stěžejní termín "objasněné skutky". Policie sem řadí i takové, které jsou nejprve zaznamenány jako vražda střelnou zbraní, ale ve skutečnosti po následném soudním rozhodnutí se ukáže, že o vraždu nešlo (např. nejprve vražda, poté klasifikováno jako ohrožení na zdraví). Dle Policejního prezidia se zpětně nijak statistiky nedoplňují a neupravují. Zde vzniká další procento možného zkreslení, což může počet již tak malého procenta vražd ročně ještě snížit.

Tab. č. 19 Klasifikace trestného činu (vražda) dle kategorie použité střelné zbraně

Klasifikace trestného činu dle kategorie použité střelné zbraně 2019	Nelegálně držena				Legálně držena			
	A	B	C	D	A	B	C	D
Vraždy - loupežné (§ 140)	0	0	0	0	0	0	0	0
Vraždy - mot. osobními vztahy (§ 140)	1	1	0	0	0	2	0	1
Vraždy - ostatní (§ 140)	1	0	0	0	0	2	0	1

Další otázka se týká legality. Policie zaznamenala za pět let (2016-2020) celkem 670 trestných činů bez rozdílu ve způsobu držení střelné zbraně. 85 % z nich bylo drženo legálně a zbylých 15 % nelegálně. Porovnáme-li poměr legálně držených střelných zbraní a chladných zbraní použitých při trestné činnosti značené jako vražda (§ 140), dostaneme poměr 6:73. Chladná zbraň je tedy dvanáctkrát více používanější u tak závažného činu jako je vražda, než střelná zbraň držena legálně. Pokud nebereme v potaz kategorií zbraní D, je

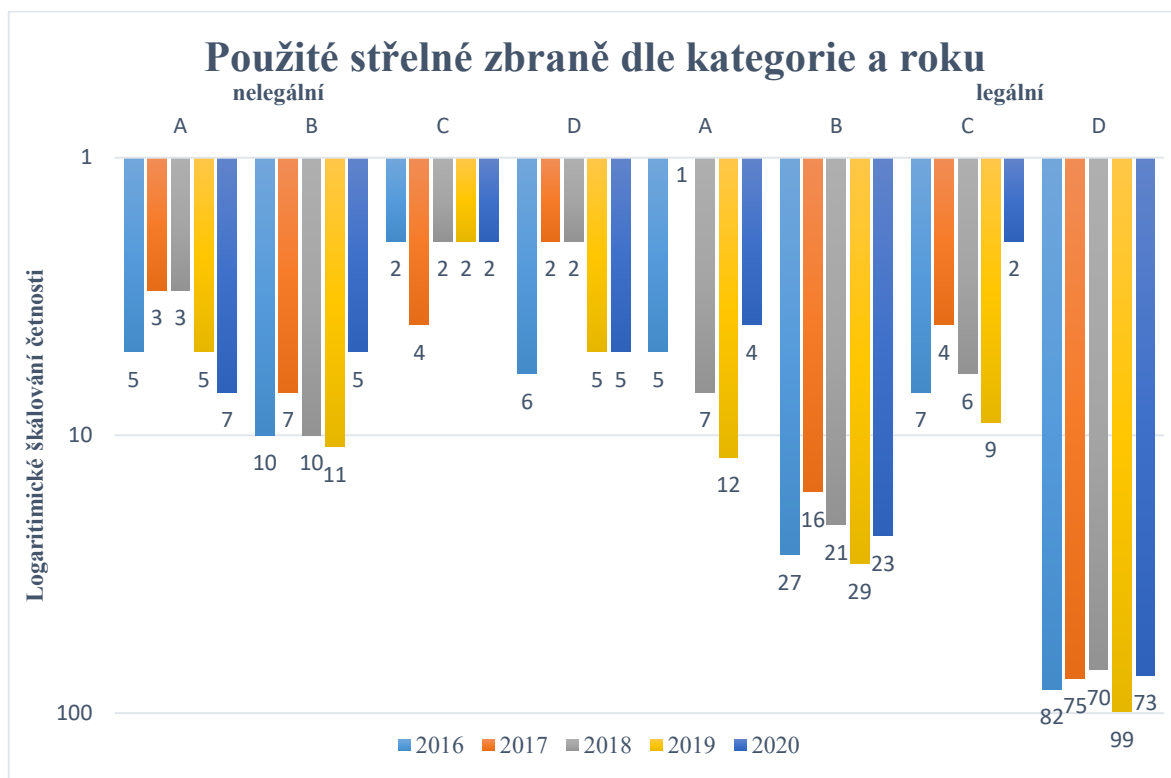
četnost výskytu trestných činů za pět let s průměrem nad 1,5 %, osm níže uvedených kategorií trestného činu. Patří sem vraždy, loupeže, násilné vyhrožování, úmyslné ublížení na zdraví, vydírání a výtržnictví. Vše je zaznamenáno v Tab. č. 20.

Tab. č. 20 Kategorie trestného činu s četností výskytu nad 1,5% z celku

Kategorie trestného činu s četností výskytu nad 1,5% z celkového počtu ze sledovaného období							
Řazení	Kategorizace	Legální SZ	Nelegální SZ	SUMA	Legální SZ [%]	Nelegální SZ [%]	Z toho pouze kategorie D
103	Vraždy - mot. osobními vztahy (§ 140)	13	10	23	5,18%	3,98%	2
131	Loupež (§ 173)	7	9	16	2,79%	3,59%	35
142	Násilí a vyhrožování proti úřední osobě a orgánu veřejné moci - na příslušníkovi Policie ČR (§ 323, 324, 325, 326)	5	1	6	1,99%	0,40%	10
151	Úmyslné ublížení na zdraví (§ 145-146a)	15	6	21	5,98%	2,39%	25
173	Nebezpečné vyhrožování (§ 353)	68	23	91	27,09%	9,16%	180
181	Vydírání (§ 175)	18	10	28	7,17%	3,98%	60
611	Výtržnictví (§ 358, 359)	13	5	18	5,18%	1,99%	68
751	Ublížení na zdraví z nedbalosti - ostatní (§ 143, 147, 148, 274, 360)	11	2	13	4,38%	0,80%	0

Nejvíce se jedná o nebezpečné vyhrožování, kterého je více jak čtvrtina všech trestných činů. Z hodnot znázorněných ve třetím a čtvrtém sloupci jsou vyjmuty zbraně kategorie D, které jsou zapsány zvlášť v posledním sloupci. Nejvíce používané u nejčtenějších deliktů jsou zbraně kategorie D. Jak již bylo řečeno, tato kategorie, obsahující například i plynové a expanzní zbraně či jejich makety, značně převyšuje veškeré zaznamenané činy. Lze tedy předpokládat, že taková data mají negativní vliv na následné vnímání celé statistiky. Jak lze vidět, počty trestných činů se na první pohled, až na drobné výkyvy, rapidně nemění. Z toho vyplývá, že žádné cílené změny ovlivňující situaci, prováděny nejsou. Pozitivní vliv na celkové zpracování a následné výstupy by mělo ucelení (jednotnost) struktury dat.

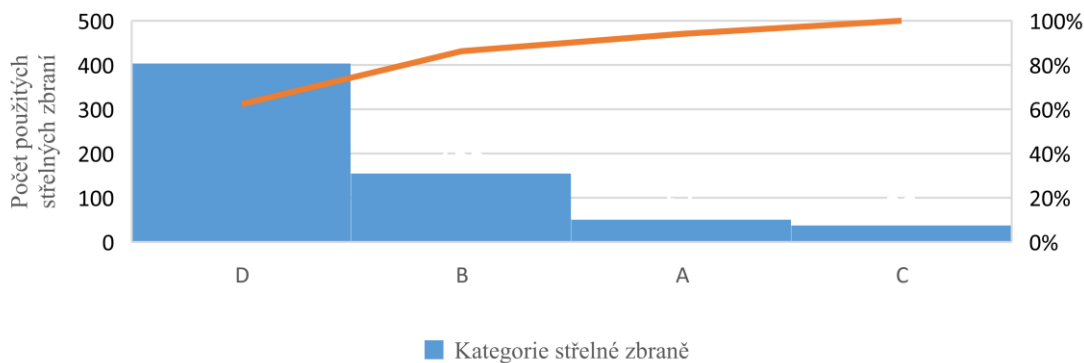
Konkrétní hodnoty jsou znázorněny v logaritmickém Graf č. 7, který vychází z dat tabulky vlastního zjištění.

Graf č. 7 Použité střelné zbraně dle kategorie a roku

Tento logaritmicky škálovaný graf četnosti (Graf č. 7) jasně znázorňuje dominanci kategorie zbraní D, se kterými je páčána trestná činnost nejvíce. Ty nejvýrazněji ovlivňují celkovou statistiku a bylo by vhodné se jimi podrobněji zabývat (plynovka, expanzní zbraň, upravená maketa, hračka). Celková sumarizace jednotlivých kategorií je zaznamenána na Graf č. 8.

Sumarizace počtu použitých střelných zbraní při trestné činnosti dle kategorie (2016-2020)

Graf č. 8 Sumarizace počtu použitých střelných zbraní podle kategorie

Paretův graf znázornil rozložení dat v sestupném pořadí podle četnosti s kumulativní čarou na sekundární ose jako procenta z celkového počtu skutků, při nichž byla použita střelná zbraň. Což znovu potvrzuje pozitivní vliv na možné zlepšení zpracovávaných dat.

5.3 Veřejně dostupná data

V případě hledání informací o trestné činnosti spáchané se zbraní, člověk nejprve narazí na stránky Ministerstva vnitra a Policie ČR, které odkazují na obsažné dokumenty, které jsou vždy jinak strukturovány. Nutno podotknout, že statistika Ministerstva vnitra je předkládána pouze jako hrubý obraz, který není vytvářen pro střeleckou veřejnost. Odlišnosti se nachází v grafickém zpracování, zaznamenaném kritériu a způsobu rozdělení (označení skutku, použití zbraně, lokace) nebo se zaměřují na data v různých časových úsecích. Pro možnost pozdějšího vytvoření přehledné komparativní analýzy byla z veřejně dostupných dat vytvořena databáze, která strukturou a rozdělením odpovídá tabulce z předchozí kapitoly. Mezi další veřejné zdroje, které využívají zmiňovaná data a manipulují s nimi, jsou zpravodajské a tématicky zaměřené weby. Jak bylo dříve zjištěno, zpravodajské weby nevkládají mnoho úsilí do práce s tvrdými daty a převážně je upravují dle potřeby, nebo se nijak nezaměřují na fakta a vychází ze subjektivních názorů. Na druhé straně, člověk při podrobnějším hledání může narazit na weby, jako je například zbrojnice.com, kde se autor snaží detailně šířit nezkrácená a ověřená fakta nejen pro střeleckou, ale i širokou veřejnost. Totéž dělá web sdružení na ochranu práv majitelů zbraní gunlex. [74]

Tímto se veřejně dostupná data o trestné činnosti se střelnou zbraní stávají limitou pro možné provedení komparace jich samotných, jelikož jsou ve značném rozsahu nejednotná. Díky tomu byla pro účely dalšího zpracování využita data, která figurují jako zdroj v soukromých a veřejnoprávních médiích. Vytvořená tabulka z veřejně dostupných dat je vzhledem ke svému rozsahu umístěna v příloze této práce. [Příloha III a IV]. Její součástí jsou zvýrazněné body, které se liší od tabulky z vlastního průzkumu. Ty jsou v tabulce značeny z důvodu lepšího přehledu při zpracování komparativní analýzy.

5.4 Komparace získaných dat

Definice předmětu zkoumání

Předmětem komparace jsou dvě databáze. Jednou je tabulka zaznamenaných trestných činů spáchaných se střelnou zbraní, která byla vytvořena na základě vlastního průzkumu, [Příloha I a II] a druhou převzatou z webu Ministerstva vnitra [Příloha III a IV], kde se vyskytuje

množství podobných databází, které jsou využívány médii a jinými zdroji při tvoření nejrůznějších výstupů. Data z veřejně dostupných zdrojů budou značena jako vzorek A a data z vlastního zjištění budou značena jako vzorek B.

Stanovení cíle

Základním cílem je samotné srovnání obou vzorků a průzkum odlišností, odchylek, znaků a následné konstatování, ve kterých aspektech se vzorky shodují a v čem se liší. Na základě typologického výběru bude podobnost tříděna na tři typy jako shoda, odchylka kladná a odchylka záporná. Stanovené hypotézy budou ověřeny analýzou.

Uvedení do problému

Důvodem zkoumání dvou zaznamenaných databází je možnost poukázat na vznik nesrovnalostí. Jak se odlišují veřejně dostupná data, se kterými ve značné míře operují média mající vliv na veřejné mínění, a data utvořena na základě vlastního průzkumu?

H_0 = Zkoumaná data jsou napříč totožná, a proto není důvod předpokládat, že by konkrétně tento poznatek ovlivňoval celkový pohled na problematiku střelných zbraní ve vztahu k TČ

H_1 = Zkoumaná data se odlišují v několika kritériích, což může v určitých případech ovlivnit pohled na problematiku střelných zbraní ve vztahu k TČ

Dvouvýběrový párový T-test

Pro komparaci byla zvolena metoda dvouvýběrového testu o shodě (T-test). Analýza byla provedena v programu IBM SPSS. Hladina významnosti testu [α] je stanovena na 5 % hranici. Zkoumané skupiny jsou označeny jako A = databáze veřejně dostupných dat a B = databáze vlastního zjištění. Hypotézy jsou značeny jako:

$$H_0: \mu_A = \mu_B$$

$$H_1: \mu_A \neq \mu_B$$

Tab. č. 21 Statistika párových vzorků

Statistika párových vzorků				
	Průměr	n	Směrodatná odchylka	Standardní chyba průměru
A	23,03	30,00	53,94	9,85
B	22,33	30,00	52,54	9,59

Tab. č. 22 Dvouvýběrový párový T test databáze A a B

Dvouvýběrový párový T test							
A - B	Párová diference				Testové kritérium [T]	Stupně volnosti [n-1]	Signifikace
	Průměrný rozdíl	Směrodatná odchylka	95% Confidence interval pro diferenci (rozdíl)				Pravděpodobnost [p]
			Minimum	Maximum			
	0,7000	1,6432	0,0864	1,3136	2,333	29	0,027

$$[p] 0,027 < 0,05 [\alpha]$$

Vzhledem k tomu, že pravděpodobnostní hodnota $[p] 0,027$ je menší než stanovená hladina významnosti $0,05$, je kritický obor splněn. Zamítáme tedy hypotézu H_0 a přijímáme hypotézu H_1 . Prokázalo se tak, že na hladině významnosti $[\alpha] 5 \%$ se hodnoty ve značné míře liší. Vzhledem k tomu, že byla také porovnána veřejně dostupná data s vlastním zjištěním, byla výsledná diference $[D]$ kladná ve prospěch veřejných dat. Lze konstatovat, že data se kterými je operováno v médiích či na internetových webech, se ročně liší ve 3 případech. Tato průměrná roční odchylka nemá zásadní vliv na rozdělení zaznamenaných trestných činů s legálně a nelegálně drženou zbraní. Problematická část se objeví při zaměření na konkrétní trestné činy, u nichž by k odchylce došlo. Například v případě závažného trestného činu hodnoceného jako vražda, jejichž počet je ročně průměrně osm (bez ohledu na kategorii a stav držení), může dojít k negativnímu ovlivnění výsledků. Konkrétní zaznamenané rozdíly značí, že ve dvou letech bylo ve veřejně dostupných datech o dva případy vražd více. Tato data jsou znázorněna v následující tabulce.

390	Krádeže vloupáním - do ostatních objektů (§ 178, 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
411	Krádeže prosté - kapesní (§ 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
480	Krádeže prosté - v jiných objektech (§ 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
589	Poškození cizí věci (§ 228)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
590	Pytláctví a ostatní majetk. trestné činy (§304)	1	0	0	0	0	0	0	0	1
611	Výtržnictví (§ 358, 359)	0	0	0	1	0	0	0	1	2
612	Výtržnictví na sportovních a veřejných akcích (§ 358)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
662	Nedovolené ozbrojování (§ 279)	0	1	0	0	0	0	0	0	1
751	Ublížení na zdraví z nedbalosti - ostatní (§ 143, 147, 148, 274, 360)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
771	Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství (§ 274, 360)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
784	Týrání zvířat (§ 302, 302a, 303)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMA		1	2	0	1	0	3	0	14	X

Žlutě značené trestné činy jsou ty, které dosahují četnosti výskytu nad 1,5 % z celkového přehledu. V odlišnostech tak vzniká určitý vzor. Lze konstatovat, že čím více je trestných činů zaznamenaných, tím je větší pravděpodobnost vzniku nepřesnosti. Až na dva případy (č. TČ 174 a 590) se v každém z vyznačených trestných činů vyskytl alespoň jeden rozdíl. Ze všech pěti zkoumaných let se data odlišují v 30 % trestných činů. Výkyv byl zaznamenán pouze kladný (kladná odchylka). V databázi veřejně dostupné tak vždy několik záznamů nadbývalo. Šlo o 21 trestných činů, které se neshodují s daty vlastního průzkumu. Konkrétně jde o 4 případy nelegálního držení zbraně kategorie A, B, C a 17 případů legálního držení zbraně kategorie B a D. Celková souhrnná databáze vypracovaná po vlastním průzkumu se ve 3 % záznamů odlišuje od databáze veřejně dostupné. Vzhledem k faktu, že veřejně dostupná data byla publikována v rozsahu pěti let, lze vyloučit možnost, že vzniklá odchylka je zapříčiněna doplněním dat. Pokud by k tomuto došlo, nadbývala by data u databáze z vlastního průzkumu a nikoli z veřejně dostupných. Jaká je tedy příčina toho, že znázorněná data nadbývají? Problém nastává již v prvotním zpracování, kde by mělo dojít ke zlepšení

administrace. Vlivem změny zákona o zbraních z roku 2021 by bylo vhodné změnit také strukturu a vylepšit výslednou databázi. Více pak v následující kapitole.

5.5 Vyhodnocení komparace

Výsledek komparační analýzy odpovídá předpokladům. Mezi snadno dostupnými veřejnými daty a těmi ověřenými existuje určitá nerovnováha. V případě dvou zkoumaných vzorků vznikla nejistota. Jejím zdrojem může být náhodný omylný a chybný zaps, pochybení u přenosu dat nebo zařazení trestného činu. Vlivem takových odchylek vznikají časté nesrovnalosti také ve zdrojích, které s daty pracují. Samozřejmě velikost výsledné odchylky, v tomto případě (3%), nemá nadměrný vliv například na rozdělení trestné činnosti pouze podle legality držení. Problematickou částí je rozdělení na konkrétní trestné činy v závislosti na kategorizaci použité zbraně. I přes malé procento výskytu je tedy značný rozdíl při chybě i u jediného případu, například vraždy nebo násilného trestného činu. Není důvod zde nechávat prostor pro spekulace.

Správně a přehledně interpretovaná statistická data mohou vést ke snížení vzniku nebo rozšiřování nejrůznějších mýtů a mylných představ o střelných zbraních. Policejní prezídium, které statistiku vyhotovuje, má k dispozici veškerá data, ale i přesto, že jsou veřejná, je pro člověka dosti obtížné se k těmto informacím dostat. Dostupné mírně chaotické tabulky, které sdílí na svých stránkách Ministerstvo vnitra a Policie ČR, odpovídají pouze na otázky žadatelů. To jsou nejčastěji vyhotovitelé kvalifikačních univerzitních prací. Díky pokaždé jinému zpracování, nebo odlišně řešenému problému podle zaměření žadatele, struktura postrádá jednotnost. Zásadní problém je tedy v tom, že statistická data o trestné činnosti nejsou vypracovávána pro běžnou veřejnost, natož tu střeleckou.

Prvotní zdroj informací, pokud člověk hledá odpovědi na otázky ohledně trestné činnosti se střelnými zbraněmi, nalezne na stránkách dvou zmiňovaných institucí (MV, PČR). Přes rubriku „Informační servis“ se lze dostat ke statistikám. Ty obsahují témata „Zbraně a střelivo, Statistika kriminality“. Jediné, co zde člověk získá, je jednostranný minimálně sedm let starý (2015) dokument pojednávající o „stručných“ nic neříkajících informacích bez detailnějšího znázornění. Pouze jeden dokument z posledních dvou let (2019, 2020) zohledňuje i trestnou činnost se zbraní, a to je Zpráva o bezpečnostní situaci ČR. Zde se v tomto smyslu začíná řešit například otázka nelegálního obchodu se zbraněmi nebo problém jejich znehodnocování. Proč, pokud je trestná činnost s nelegálně drženy zbraněmi tak

minimální a rizikovější jsou legálně držené, cílí opatření právě na ty nelegálně držené? Je jasné, že problém nelegálně držných zbraní si státní správa uvědomuje, a proto taky proti tomu nastavuje opatření. Z jakého důvodu jsou data podávána tak, že problémové jsou zbraně legálně držené? Odpověď je zcela zřejmá z výše zmiňovaných závěrů. Statistická data nejsou tvořena pro širokou veřejnost. Celkový proces zpracovávání a interpretace zkoumaných dat by si zasloužil drobné úpravy. Body pro zlepšení:[75]

- Jednotnost – veškerá sdílená data stejně strukturována a vizuálně upravena.
- Systematičnost – není potřeba vymýšlet v tomto směru nové postupy, ale dbát na pravidelné sdělování logicky uspořádaných výstupů.
- Názornost – přenos dat do praktických modelů a propojení teorie s praxí.
- Uvědomělost – stavba poznatků řazena s důrazem na snadné pochopení.
- Aktualizace – data o trestné činnosti jsou každoročním tématem zpracovávání. Vzhledem k tomu, že jsou veřejná, je patřičné je zveřejňovat na příslušných serverech.

Pokud je statistika dobře zpracovaná, nevznikají mýty ani mylné myšlenky (v rozhodujícím měřítku). Nemusí tak docházet k odsuzování střelecké veřejnosti.

5.5.1 Návrh zlepšení

Dokument, zaměřující se na sdělení informací o početních stavech ručních zbraní u držitelů zbrojních průkazů a zbrojních licencí na území České republiky, přestupcích a trestných činech, který lze nalézt na stránkách Ministerstva vnitra v sekci Statistika, obsahuje následující informace:

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Informace
o početních stavech ručních zbraní u držitelů zbrojních průkazů a zbrojních
licencí na území České republiky
a
přestupcích a trestných činech v této oblasti

2015

Početní stavy ručních zbraní u držitelů zbrojních průkazů a zbrojních licencí

	kategorie A	kategorie B	kategorie C	celkem
u držitelů zbrojních průkazů	1232	338300	435848	775380
u držitelů zbrojních licencí	1379	16325	6394	24098

Počty přestupků a trestných činů

přestupky		1825
trestné činy	nedovolené ozbrojování	464
	porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem	1

Poznámka: V tabulce jsou uvedeny zjištěné přestupky a trestné činy.

Obr. 27 Informační dokument z webu MV o stavu trestné činnosti se SZ [80]

Tyto informace jsou totožné už od roku 2004. Aktualizace či rozšíření tabulek provedena nebyla. Z tohoto důvodu je navržen vzhled strany popisovaného dokumentu.

Data zmíněna v návrhu jsou veřejně dostupná a zcela jistě lépe popisující celkovou situaci týkající se střelných zbraní i kriminality s ní spojené v určitém roce. Takový dokument, doplněný o popisy a množství změn počtů zaznamenaných hodnot by vnesl přehlednější změnu do systému interpretování statistických dat. Lze z něj snadno vyčíst, že vzhledem k počtu střelných zbraní či jejich držitelů, je páchána trestná činnost se střelnými zbraněmi minimálně. Je zde také zřejmé, jaká je četnost zbraní kategorie D.

Tab. č. 1

Počet držitelů zbrojního průkazu příslušné kategorie a celkový počet držitelů zbrojní licence.

Tab. č. 2

Počet registrovaných zbraní a držitelů zbrojních průkazů podle příslušné skupiny.

Tab. č. 3

Počet registrovaných trestných činů se střelnou zbraní rozdělen podle příslušného paragrafu, stavu držení a kategorie střelné zbraně.

Informace o početních stavech ručních zbraních u držitelů zbrojních průkazů a zbrojních licencí na území ČR za rok 2020

	Kategorie střelné zbraně		
	A	B	C
Držitelé zbrojního průkazu	1160	429867	423505
Držitelé zbrojní licence celkem	25630		

Tab. č. 2

Počet registrovaných zbraní	925717
Počet držitelů zbrojních průkazů	307372
• Sběratelství	104874
• Sport	162035
• Lov	114627
• Profesionální	67054
• Sebeobrana	250342

Tab. č. 3

Číselné označení	Registrované trestné činy se střelnou zbraní	2020								Celkem
		Nelegálně držena				Legálně držena				
		A	B	C	D	A	B	C	D	
103	Vraždy - mot. osobními vztahy (§ 140)	1	1	0	0	1	3	0	0	6
106	Vraždy - ostatní (§ 140)	0	0	0	0	0	1	0	0	1
131	Loupež (§ 173)	1	0	0	1	0	0	0	9	11
141	Násilí a vyhrožování proti úřední osobě a orgánu veřejné moci - mimo příslušníka Policie ČR a obecní policie (§ 323, 324, 325, 326)	0	0	0	0	0	0	0	1	1
142	Násilí a vyhrožování proti úřední osobě a orgánu veřejné moci - na příslušníkově Policie ČR (§ 323, 324, 325, 326)	1	0	0	0	0	2	0	3	6
143	Násilí a vyhrožování proti úřední osobě a orgánu veřejné moci - na příslušníkově obecní policie (§ 323, 324, 325, 326)	0	1	0	0	0	0	0	1	2
151	Úmyslné ublížení na zdraví (§ 145-146a)	0	1	1	0	1	1	0	4	8
173	Nebezpečné vyhrožování (§ 353)	2	2	1	1	2	11	1	27	47
181	Vydírání (§ 175)	0	0	0	3	0	2	0	13	18
186	Týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199)	0	0	0	0	0	0	0	3	3
201	Znásilnění (§ 185)	0	0	0	0	0	0	0	1	1
202	Sexuální nátlak (§ 186)	0	0	0	0	0	0	0	1	1
411	Krádeže prosté - kapesní (§ 205)	0	0	0	0	0	0	0	1	1
480	Krádeže prosté - v jiných objektech (§ 205)	0	0	0	0	0	0	0	1	1
611	Výtržnictví (§ 358, 359)	1	0	0	0	0	1	0	8	10
662	Nedovolené ozbrojování (§ 279)	1	0	0	0	0	0	0	0	1
751	Ublížení na zdraví z nedbalosti - ostatní (§ 143, 147, 148, 274, 360)	0	0	0	0	0	2	1	0	3
Celkem		7	5	2	5	4	23	2	73	121

Obr. 28 Navržená informační strana o ročním stavu střelných zbraní [vlastní]

Výše zmiňovaný návrh by pouze doplňoval nezveřejněná data do roku 2020. Od následujícího roku 2021 musí dojít k úpravě, vzhledem ke změně a přidání dvou nových kategorií zbraní. Lze konstatovat, že rozdělení kategorie zbraní D na legálně a nelegálně držené za zkoumané roky (2016-2020) bylo zbytečné, možná i chaotické. Vzhledem k tomu,

že se k této kategorii nevztahovala žádná ohlašovací povinnost, definování legálně držené zbraně této kategorie v tomto případě postrádá smysl. V případě legislativní změny, kdy se na zbraně všech kategorií vztahuje povinnost ohlášení či registrace, má zmiňované rozdělení dle stavu držení větší význam. Postupně se alespoň pracuje na dokonalejším systému detailního zaznamenávání držených střelných zbraní.

Skvělým příkladem interpretace statistických dat jsou výroční jednostranné dokumenty od amerického Federálního úřadu pro vyšetřování. Ten každoročně zpracovává informace, například o stavu střelných zbraní podle jednotlivých členských států či stavu jednotlivých typů kriminality s ní páchané. Sdílená data jsou přehledně rozdělena do jediné tabulky, která obsahuje pouze popisy zaznamenaných typů bez vyvození jakéhokoli závěru. Podobným způsobem se snaží podrobně informovat o stavu zločinnosti ve Spojených státech. Na svém webu každý rok vytváří přehledné rozdělení podle druhu trestné činnosti. Člověk si tak může snáze zjistit to, co ho právě zajímá, bez nutnosti náročného hledání. Jednotlivé sekce obsahují názorný popis podpořený grafem s odkazem na tabulková tvrdá data, ze kterých vychází. [77][78]

Způsob interpretace ověřených informací je velmi důležitý. Jedná-li se o malé množství nekonkrétních dat, často dochází k tvorbě nepřesných závěrů, což může mít značný vliv na tvorbu názorů. Problematika střelných zbraní je náročné a kontroverzní téma. Proto je potřeba šířit informace a pracovat takovým způsobem, aby se zvýšilo povědomí o střelných zbraních i jako prostředku sloužícímu k ochraně zájmů člověka, a ne pouze jako předmětu přinášejícímu násilí či smrt.

6 ANALÝZA ROZSAHU INFORMOVANOSTI VEŘEJNOSTI

Pro ověření určitých tvrzení spojených s rozsahem informovanosti veřejnosti o problematice střelných zbraní a trestné činnosti byl vytvořen krátký dotazník. Sběr dat byl proveden takovým způsobem, aby polovina respondentů byla z řad střelecké veřejnosti. Tak byla zajištěna rovnováha za předpokladu, že se takové osoby orientují v okruhu výzkumného problému. Pro analýzu bylo sesbíráno 316 dotazníků. Veškerá data jsou znázorněna v tabulkách a doplněna grafy. Dotazníkové šetření je strukturováno tak, aby respondentovi byla určitá fakta předána.

Ze dvou předchozích kapitol v praktické části této práce byly vytyčeny problémy spojené s konfliktem mezi médii a daty, která jsou využívána v nejrůznějších zprávách. Ty tak do určité míry mají jistý vliv na čtenáře. Předpokládá se, že většina dotazovaných využívá jako informační prostředek internet. Jaká je tedy informovanost široké veřejnosti v případě problematiky střelných zbraní? Mají na tvorbu jejich názorů vliv média? Je většina občanů přesvědčena, že střelné zbraně jsou špatné a měly by být více regulovány? Pravděpodobně většina občanů nebude mít dostatečné znalosti o této problematice, a tak bude odpovídat podle svého subjektivního názoru, značně ovlivněného právě médii.

6.1 Průběh sběru dat

V úvodu dotazníkového šetření jsou sděleny podmínky, které musí každý dotazovaný splňovat. Zde patří dosažení věkové hranice 18 let a česká státní příslušnost. Dotazník je strukturován na čtyři okruhy a celkový počet otázek je šestnáct. V úvodu jsou respondentovi položeny dvě otázky. Následující tři otázky se zaměřují na informační zdroje. Poté je respondentovi položeno šest otázek z oblasti střelných zbraní ve vztahu ke kategoriím a legalitě. Posledních pět otázek dotazníku se orientuje na osvětu a snaží se tak respondentovi určitým způsobem předat některé informace.

6.2 Dotazníkové šetření

Otázka č. 1: Kolik je Vám let?

Tab. č. 24 Otázka č. 1 věk (dotazník)

Věkový rozsah	Responzí	Podíl
18 – 30	147	46,50%
31 – 58	140	44,30%
59 a více	29	9,20%

Komentář

Otázka na věkovou hranici byla položena z důvodu možných odlišných názorů, nejvíce mezi věkovou hranicí 18 - 30 let a 59 a více let. Největší počet respondentů byl zaznamenán ve věku 18-30 a 31-58 let, což bylo nejspíše ovlivněno způsobem šíření dotazníků převážně po internetu.

Otázka č. 2: Jste držitelem zbrojního průkazu?

Tab. č. 25 Otázka č. 2 zbrojní průkaz (dotazník)

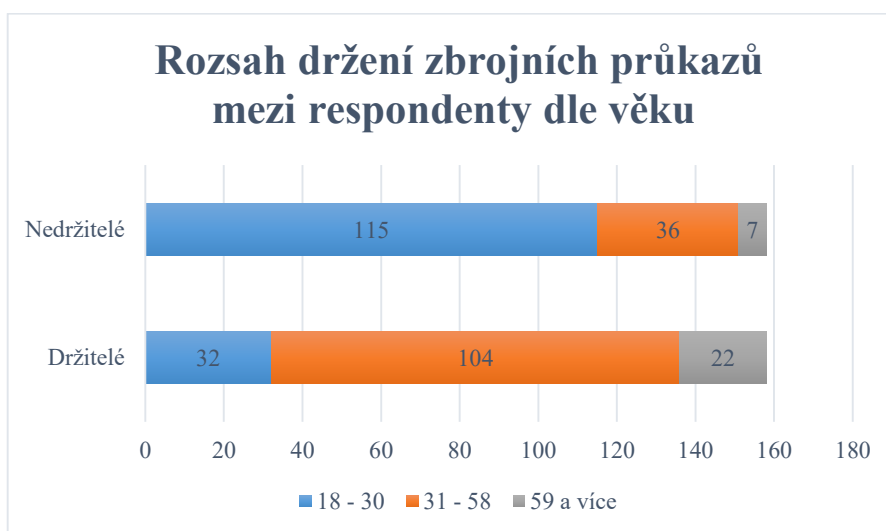
Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
Ano	158	50%
Ne	158	50%

Komentář

Pro možné porovnání byl poměr držitelů zbrojního průkazu a nedržitelů rovnocenný. Díky cílovému zaměření na širokou veřejnost, kam patří i držitelé zbrojního průkazu, kteří tvoří menší skupinu, ale pravděpodobně se více orientují v problematice střelných zbraní než běžný člověk. Mohlo by tak dojít ke značnému nepoměru zaznamenaných dat.

Tab. č. 26 Souhrn úvodních dat (dotazník)

Věkový rozsah	Držitelé		Nedržitelé	
18 - 30	32	10%	115	36%
31 - 58	104	33%	36	11%
59 a více	22	7%	7	2%

Graf č. 9 Rozsah držení zbrojního průkazu dle věku (dotazník)

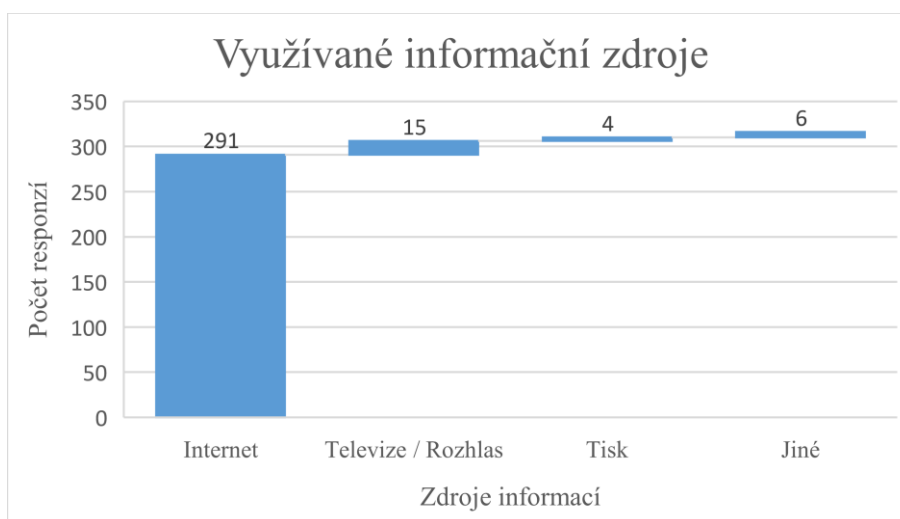
Úvodní souhrná data naznačují, že největší procento držitelů zbrojního průkazu bylo zaznamenáno u respondentů ve věku 31 až 58 let. Na druhé straně nejvíce ndržitelů zastupuje věk mezi 18 až 30 lety. Z výzkumného vzorku vyplývá, že největší četnost výskytu držitelů zbrojního průkazu je mezi respondenty staršího věku 31 až 58 let. Tuto skutečnost lze pozorovat na výše uvedeném grafu.

Otázka č. 3 Jaký je zdroj, ze kterého nejvíce čerpáte informace?

Tab. č. 27 Otázka č. 3 zdroje čerpání informací (dotazník)

Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
Internet	291	92,10%
Televize / Rozhlas	15	4,70%
Tisk	4	1,30%
Jiné	6	1,90%

Komentář

Graf č. 10 Využívané informační zdroje (dotazník)

Jak bylo předpokládáno, nejdominantnějším zdrojem informací široké veřejnosti je internet. V šesti případech bylo uvedeno, že dotazovaní preferují odbornou literaturu či přímo komunikují se zbrojíři, střelci nebo konstruktéry palných zbraní.

Otázka č. 4 Setkáváte se s informacemi, které se týkají páchaní trestné činnosti za použití střelné zbraně v České republice?

Tab. č. 28 Otázka č. 4 setkávání s informacemi o trestné činnosti (dotazník)

Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
Ano	264	83,50%
Ne	52	16,50%

Komentář

Většina dotazovaných (83,5%) uvedla, že se s informacemi ohledně trestné činnosti páchané střelnou zbraní setkává, a to nejčastěji na internetu. Z nich mnohým neuniknou články různých mediálních zpravodajů. Při získávání respondentů byla některým z nich položena otázka, zda procházejí zprávy na internetu u webů, jako je idnes nebo aktuálně.cz. Ano odpovědělo 95%, z nichž více jak polovina tyto zdroje čte každý den.

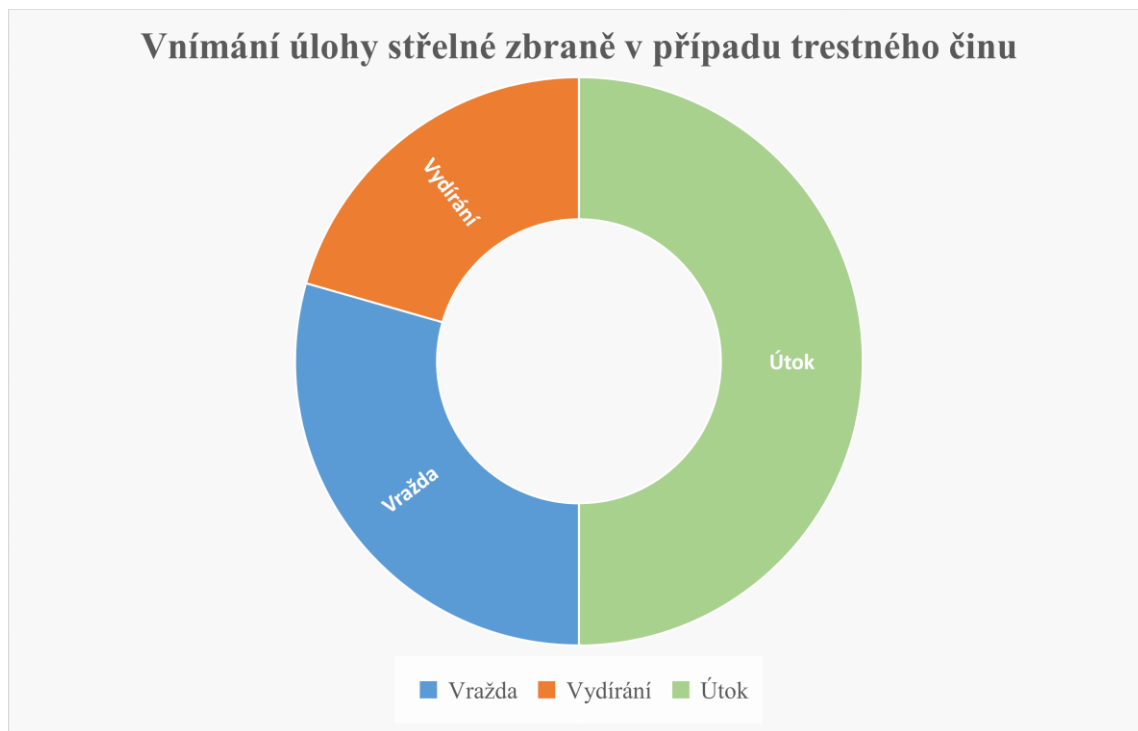
Otázka č. 5 Co si představíte, pokud je Vám podána informace, že člověk spáchal trestný čin a použil při tom střelnou zbraň?

Tab. č. 29 Otázka č. 5 kvalifikace trestného činu (dotazník)

Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
Při použití zbraně došlo k vážnému ublížení na zdraví (př. vražda)	93	29,40%
Při použití zbraně došlo k vyhrožování / vydírání	65	20,60%
Při použití zbraně došlo k útoku na jinou osobu	158	50,00%

Komentář

Tato otázka byla respondentům položena pro získání přehledu o tom, jak vnímají informaci, která v článku zmiňuje, že člověk spáchal trestný čin se střelnou zbraní. Největší zastoupení v médiích mají trestné činy spojené se zabitím nebo ohrožením na životě a vyhrožováním. Dle Trestního zákoníku je trestný čin se zbraní spáchán, pokud pachatel užije zbraň k útoku, překonání nebo zamezení odporu. Ze tří možných variant si 29,4% respondentů okamžitě pod trestným činem se střelnou zbraní představí vraždu. Dalších 20,6% vyhrožování či vydírání a zbylých 50% by vyhodnotili, že se jednalo o útok na jinou osobu. Ke správné odpovědi je nejbližší tvrzení, že při použití zbraně došlo k útoku na jinou osobu, pokud odpovědi hodnotíme podle vážnosti od vraždy přes útok k vyhrožování. Značná část respondentů si představuje, že došlo k vraždě. Jak bylo dříve zjištěno, média často nijak nespécifikují daný problém. Například vražda, kterou v článku popisují, je pak ve skutečnosti trestný čin ve stavu pokusu o vraždu se zbraní chladnou nebo ublížení na zdraví z nedbalosti se zbraní kategorie D (př. plynovka).

Graf č. 11 Vnímání úlohy střelné zbraně u trestné činnosti

Otázka č. 6 S jakou zbraní je dle Vašeho názoru páchána trestná činnost nejvíce?

Tab. č. 30 Otázka č. 6 problematika legality držení střelné zbraně při trestném činu (dotazník)

Možnost odpovědi	Responzí	Podíl
Drženou legálně	65	20,60%
Drženou nelegálně	251	79,40%

Komentář

Jak naznačují statistická data od Ministerstva vnitra, je zřejmé, že pokud bereme v potaz všechny kategorie zbraní, které podléhají zákonu o zbraních, je trestná činnost páchána nejvíce s těmi legálně drženými. Pokud sloučíme zbraně kategorie D a nelegálně upravené zbraně (znehodnocené A, B, C) a připojíme další činy, jako je například pytláctví, získáme jasný obraz toho, že trestná činnost je ve výsledku páchána se zbraněmi nelegálními. Pokud by člověk měl v úmyslu páchat trestný čin, určitě by neabsolvoval celý proces potřebný k získání zbrojního průkazu a samotné zbraně. Existují jednodušší postupy k jejímu získání, a to nelegální cestou.

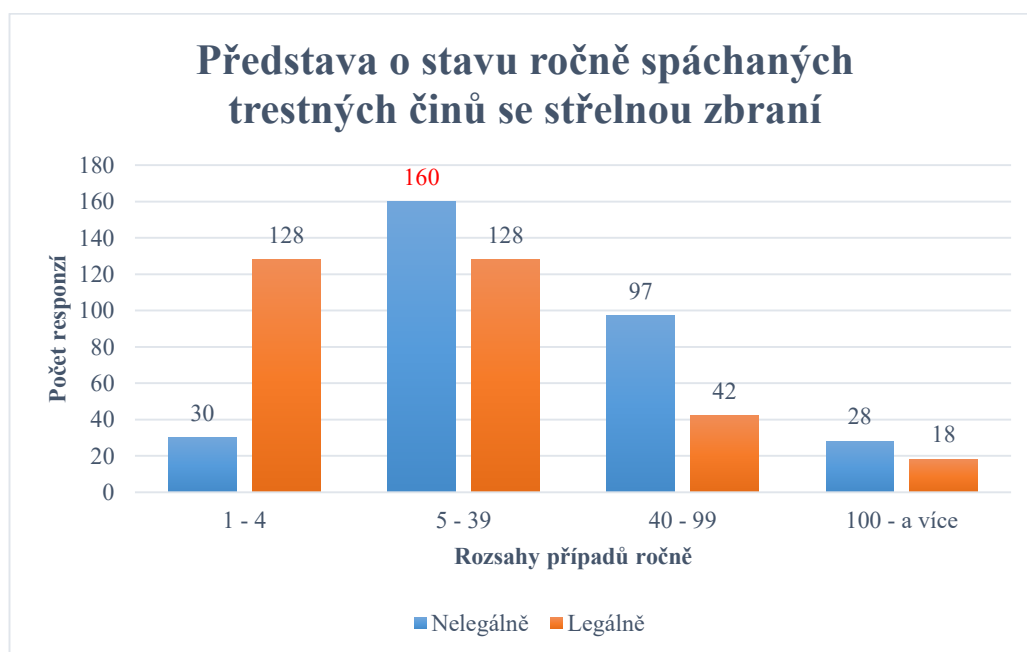
Otázka č. 7 a 8 V jaké míře se podle Vás v České republice vyskytuje trestná činnost za použití NELEGÁLNĚ / LEGÁLNĚ držené střelné zbraně?

Tab. č. 31 Otázka č. 7, 8 četnost výskytu trestných činů dle legality (dotazník)

Možnost odpovědi	Responzí	Podíl	Responzí	Podíl
	Nelegálně		Legálně	
Ojedinele (1 - 4 případů ročně)	30	9,50%	128	40,50%
Málo (5 - 39 případů ročně)	160	50,80%	128	40,50%
Středně (40 - 99 případů ročně)	97	30,80%	42	13,30%
Více (100 a více ročně)	28	8,90%	18	5,70%

Komentář

Trestná činnost se střelnou zbraní je páčána v průměru ve 20 případech nelegálně a 114 případech legálně drženou zbraní (správný rozsah značen v tabulce červeně), pokud vycházíme ze statistických dat. V takovém případě správně odpovědělo více jak 50 % respondentů na otázku nelegálně držených zbraní (maxima vybarvena zeleně). U legálně držených respondenti předpokládali, že ve více jak 80 % případů se stanou tyto činy v počtu 1 - 39 ročně. Pouze 5,7 % odpovědělo více jak 100. Z těchto respondentů 80 % zvolilo odpověď, že s nelegálně drženou zbraní je páčáno středně až více trestných činů. Všichni byli držiteli zbrojního průkazu. Lze předpokládat, že tito respondenti měli bližší znalost problematiky střelných zbraní. V ostatních datech není vidět souvislost.

Graf č. 12 Představa o stavu ročně spáchaných trestných činů se SZ

Otázka č. 9 O jakou palnou zbraň se jedná, pokud je držena legálně? (Splňuje všechny zákonné podmínky – kategorie A, B, C)

Tab. č. 32 Otázka č. 9 problematika legality držené střelné zbraně (dotazník)

Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
Zbraň nepodléhá registraci a nevyžaduje nutnost držení zbrojního průkazu	45	14,20%
Zbraň podléhá registraci, ale nevyžaduje nutnost držení zbrojního průkazu	28	8,90%
Zbraň nepodléhá registraci, ale vyžaduje nutnost držení zbrojního průkazu	19	6,0%
Zbraň podléhá registraci a vyžaduje nutnost držení zbrojního průkazu	224	70,9%

Komentář

Pokud je zbraň držena legálně, splňuje-li všechny zákonné podmínky a spadá do kategorie A, B nebo C, je zřejmé, že taková zbraň musí být registrována a její držitel musí mít také zbrojní průkaz. Většina dotazovaných (70,9 %) označila právně toto správné tvrzení. Z nich je 51 % držitelů zbrojního průkazu a 49 % nadržitelů. V případě, že by se jednalo o zbraň kategorie D, správně by odpovídalo tvrzení s druhou největší četností (14,2 %).

Otázka č. 10 Podporujete používání (ve smyslu držení a nošení) střelných zbraní u osob, které splňují všechny zákonné povinnosti?

Tab. č. 33 Otázka č. 10 názor na střelné zbraně (dotazník)

Rozmezí odpovědí	Responzí	Podíl
Zcela nesouhlasím (1,2)	18	5,70%
Nesouhlasím (3,4)	18	5,70%
Jsem neutrální (5,6)	53	16,77%
Souhlasím (7,8)	50	15,82%
Zcela souhlasím (9,10)	177	56,01%

Komentář

Otázka týkající se podpory držení a nošení střelných zbraní u osob, které splňují zákonné povinnosti, byla průměrně hodnocena kritériem souhlasím (8). Největší počet respondentů volil kritérium zcela souhlasím (56,01 %) s držením střelných zbraní a 11,4 % ho neschvaluje nebo k této problematice mají negativní postoj. Všichni, kteří volili kritérium 1 – 4, nebyli držitelé zbrojního průkazu a jejich odpovědi v dotazníkovém šetření vykazovaly známky neznalosti zkoumané problematiky. Nadpoloviční většina předpokládala, že trestná

činnost se střelnou zbraní je páchána ve stovkách případů ročně nebo na otázky spojené s předáváním informací odpovídali, že se s takovou skutečností nesetkali.

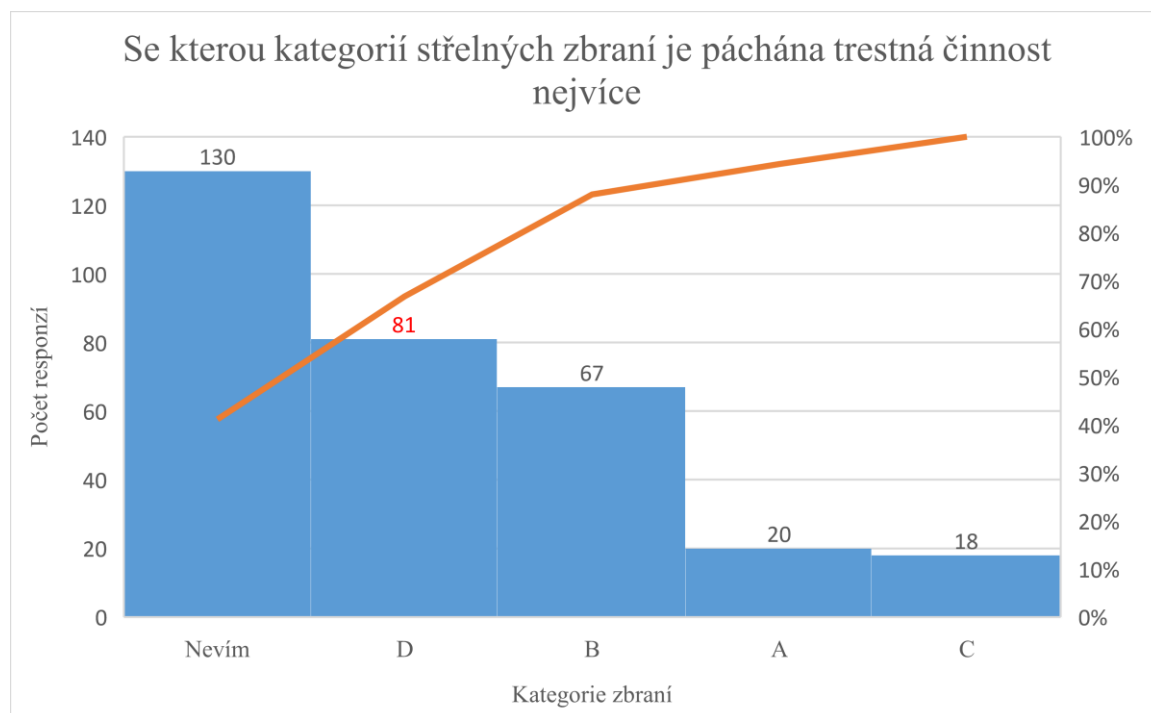
Otázka č. 11 S jakou kategorií střelných zbraní dle „Zákona o zbraních“ je podle Vás nejvíce páchána trestná činnost?

Tab. č. 34 Otázka č.11 problematiky kategorií střelných zbraní a trestné činnosti (dotazník)

Možnost odpovědi	Responzí	Podíl
A	20	6,30%
B	67	21,20%
C	18	5,70%
D	81	25,60%
Nevím	130	41,10%

Komentář

Ze všech dotazovaných odpovědělo 41,1 % (značeno zeleně), že neví s jakou kategorií střelných zbraní je páchána trestná činnost. Z nich 76 % nebylo držiteli zbrojního průkazu. Výrazné procento osob tedy nemá představu o kategoriích zbraní, lze předpokládat, že ani netuší, co zákon o zbraních obnáší. Správně odpovědělo 25,6 % dotazovaných. Nejvíce je trestná činnost páchána se zbraněmi kategorie D (značeno červeně).

Graf č. 13 Páchaná trestná činnost se střelnou zbraní

Otázka č. 12 Víte, že pro držení nebo nošení střelných zbraní kategorie D není zapotřebí zbrojní průkaz? (Mezi ně řadíme např.: plynové (airsoft, vzduchovky) a expanzní zbraně (plynovky). Nyní mezi tento typ střelných zbraní spadá kategorie C-I. K těmto kategoriím [C-I a D] se nově vztahuje ohlašovací povinnost od roku 2021.)

Tab. č. 35 Otázka č. 12 problematika držení a nošení střelných zbraní kategorie D - 1 (dotazník)

Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
Ano	212	67,10%
Ne	60	19,00%
Nevím	44	13,90%

Komentář

Faktem je, že k držení a nošení střelných zbraní kategorie D není podmínkou být držitelem zbrojního průkazu. Zajímavým zjištěním je, že nadpoloviční většina (67,10 % značeno zeleně) respondentů o této skutečnosti ví. Je to tedy v rozporu s tvrzením z předešlé otázky č. 1, kde značná část dotazovaných uváděla, že nemá představu o tom, s jakou střelnou zbraní je páchána trestná činnost.

Otázka č. 13 Jste obeznámeni s faktem, že právě se zbraněmi, na které není potřeba zbrojní průkaz, je nejvíce páchána trestná činnost (kategorie zbraní D)?

Tab. č. 36 Otázka č. 13 problematika držení a nošení střelných zbraní kategorie D - 2 (dotazník)

Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
Ano	136	43,00%
Ne	131	41,50%
Nevím	49	15,50%

Komentář

V části zaměřené na základní fakta, se kterými tato práce operuje, byla respondentům znovu položena otázka, zaměřena opět na kategorii zbraní D, se kterou je páchána trestná činnost nejvíce. V otázce č. 11 odpovědělo 41,1 % dotazovaných, že nevědí která z kategorií zbraní je nejvíce využívána k trestné činnosti. Udivující je proto fakt, že více jak 43 % označilo odpověď, že o této skutečnosti vědělo. Je pravděpodobné, že jejich volba byla ovlivněna předešlou otázkou. Z té lze vydedukovat, že jelikož jsou zbraně kategorie D snadno dostupné, případní pachatelé jako možnou zbraň budou volit právě ji. Tyto předměty, jako

například makety zbraní nebo plynovky, mohou plnit při trestné činnosti stejnou úlohu jako zbraň ostrá. Člověk, který je ohrožen na životě, v takové chvíli nemá moc šancí k přemýšlení nad tím, jestli je zbraň ostrá či nikoli. Lze to dost pravděpodobně vyloučit. Rozsah odpovědí se ale vzhledem k rozdělení respondentů dělí na dvě skupiny.

Otázka č. 14 Roste podle Vás trend počtu trestných činů, při kterých byla použita střelná zbraň?

Tab.č. 37 Otázka č. 14 problematika páchané trestné činnosti se střelnou zbraní (dotazník)

Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
Ano	101	32,00%
Ne	145	45,90%
Nevím	70	22,20%

Komentář

Během posledních deseti let se trestná činnost v řádu jednotek procent snižuje. Správně tak odpovědělo 45,9 % (značeno zeleně) dotazovaných. I tak je poměrně velké procento (32 %) přesvědčeno, že trestná činnost se střelnou zbraní stoupá.

Otázka č. 15 Zastáváte názor, že je legislativa a celková regulace nabývání střelných zbraní občany České republiky dostatečná?

Tab. č. 38 Otázka č. 15 problematika legislativy v České republice (dotazník)

Možnosti odpovědi	Responzí	Podíl
Ano	194	61,40%
Ne	70	22,20%
Nevím	52	16,50%

Komentář

Legislativa regulující střelné zbraně v České republice je jedna z nejlepších na světě. I tak je právě toto téma častým terčem kritiky. Tyto výsledky ukazují, že většina dotazovaných (61,4% značeno zeleně) nevidí problém v legislativní úpravě Zákona o zbraních. Pouze 6 % (10) dotazovaných držitelů zbrojního průkazu uvedlo, že legislativa je nedostačující. Lze předpokládat, že více jak polovina dotazovaných se střelnými zbraněmi nemá problém a nijak je neodsuzuje. Vzhledem k rozdělení respondentů na držitele a nadržitele se předpokládalo, že držitelé zbrojních průkazů budou odpovídat více ve prospěch této

skupiny. Bylo tomu tak, což vyplývá z výsledků šetření. Současně 40 % dotazovaných nedržitelů se spíše přiklání na stranu střelecké veřejnosti.

Otázka č. 16 Jak hodnotíte kvalitu poskytovaných informací prostřednictvím mediálního prostoru?

Tab. č. 39 Otázka č. 16 hodnocení kvality poskytovaných informací médií (dotazník)

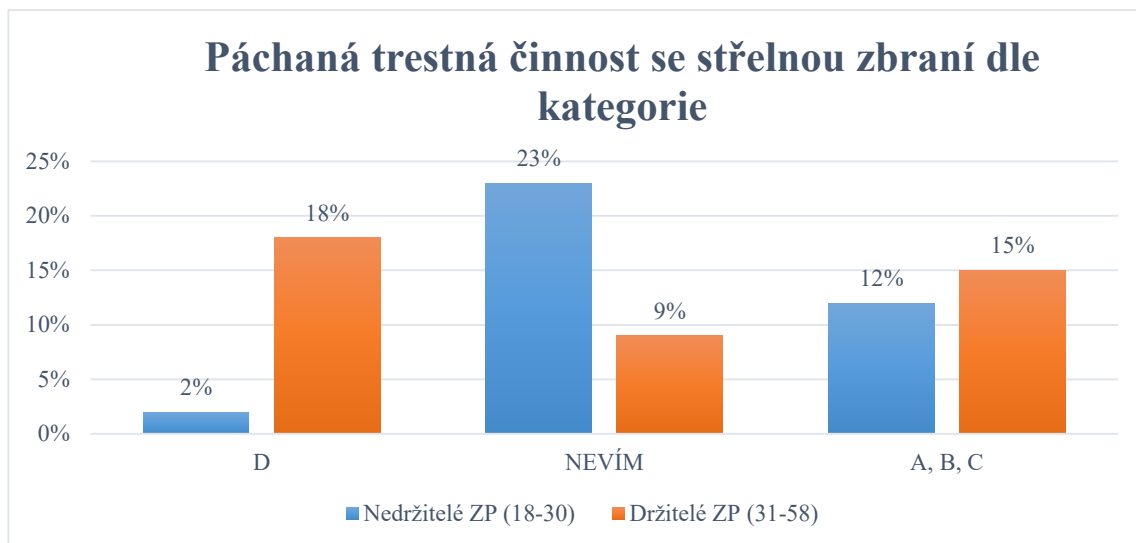
Rozmezí odpovědí	Responzí	Podíl
Zcela nesouhlasím (1,2)	57	18,04%
Nesouhlasím (3,4)	71	22,47%
Jsem neutrální (5,6)	130	41,14%
Souhlasím (7,8)	46	14,56%
Zcela souhlasím (9,10)	12	3,80%

Komentář

Součástí práce byla studie článků, které média šíří mezi širokou veřejností. Z celkového počtu respondentů odpovědělo 83,5 %, že se s informacemi o trestné činnosti se střelnou zbraní setkávají, a to nejčastěji na internetu. Dle následujícího zjištění 41,14 % z nich si při čtení takových článků ponechává určitý nadhled a mají tak neutrální postoj. Druhá část dotazovaných se v 18,36 % shodovala, že hodnota sdělovaných informací médií je dostačující až výborná. Třetí skupina dotazovaných v 40,51 % vykazovala známky neshody. Pokud vynecháme neutrální respondenty, jasně převyšuje neshoda až odpor k médiím. Mezi ně spadá 62 % respondentů, kteří jsou držiteli zbrojního průkazu.

Zhodnocení

Z celkového počtu respondentů bylo přesvědčeno 12 %, že trestná činnost je páchána nejvíce s nelegálně drženou zbraní kategorie D. Shodují se tak s výsledky uvedenými v této práci. Tito dotazovaní dále uvedli, že podporují používání střelných zbraní u osob, které splňují všechny zákonné povinnosti průměrným hodnocením 9,19. Dále dali najevo, že poskytované informace prostřednictvím mediálního prostoru v průměru hodnotí kritériem 3,84.

Graf č. 14 Porovnání výsledků dotazníku (otázka č. 1, 2, 6, 11)

Tab. č. 40 Porovnání výsledků dotazníku(otázka č. 1, 2, 6, 11)

Porovnání výsledků otázky č. 1, 2, 6 a 11							
	Otázka č. 11	Otázka č. 1			SUMA	Podíl	
		D	18 - 30	31 - 58			59 a více
Otázka č. 2 a 6	Nedržitelé ZP	9	7	1	1		
	Otázka č. 6 Nelegálně drženou	3	3	0	0	3	1%
	Otázka č. 6 Legálně drženou	6	4	1	1	6	2%
	Držitelé ZP	72	16	51	5		
	Otázka č. 6 Nelegálně drženou	14	1	11	2	14	4%
	Otázka č. 6 Legálně drženou	58	15	40	3	58	18%
		Nevím					
	Nedržitelé ZP	99	67	28	4		
	Otázka č. 6 Nelegálně drženou	28	12	12	3	27	9%
	Otázka č. 6 Legálně drženou	72	55	16	1	72	23%
	Držitelé ZP	30	2	18	10		
	Otázka č. 6 Nelegálně drženou	3	1	1	1	3	1%
	Otázka č. 6 Legálně drženou	27	1	17	9	27	9%
		A, B, C					
Nedržitelé ZP	50	41	7	2			
Otázka č. 6 Nelegálně drženou	11	9	2	0	11	3%	
Otázka č. 6 Legálně drženou	39	32	5	2	39	12%	
Držitelé ZP	55	14	34	7			
Otázka č. 6 Nelegálně drženou	7	3	3	1	7	2%	
Otázka č. 6 Legálně drženou	48	11	31	6	48	15%	

Otázky, které se zaměřovaly na rozsah informovanosti široké veřejnosti v problematice střelných zbraní, jsou bodově hodnoceny stanovenými kritérii, která se odvíjí od procenta

značených odpovědí. Z hodnocení je vyjmuta odpověď „Nevím“. Odpověď na správné tvrzení hodnocena kladně, s mylným tvrzením hodnocena záporně.

Tab. č. 41 Stanovené kritéria

Kritéria míry informovanosti	
Procento	Kritérium
0-20	1
20-40	2
40-60	3
60-80	4
80-100	5

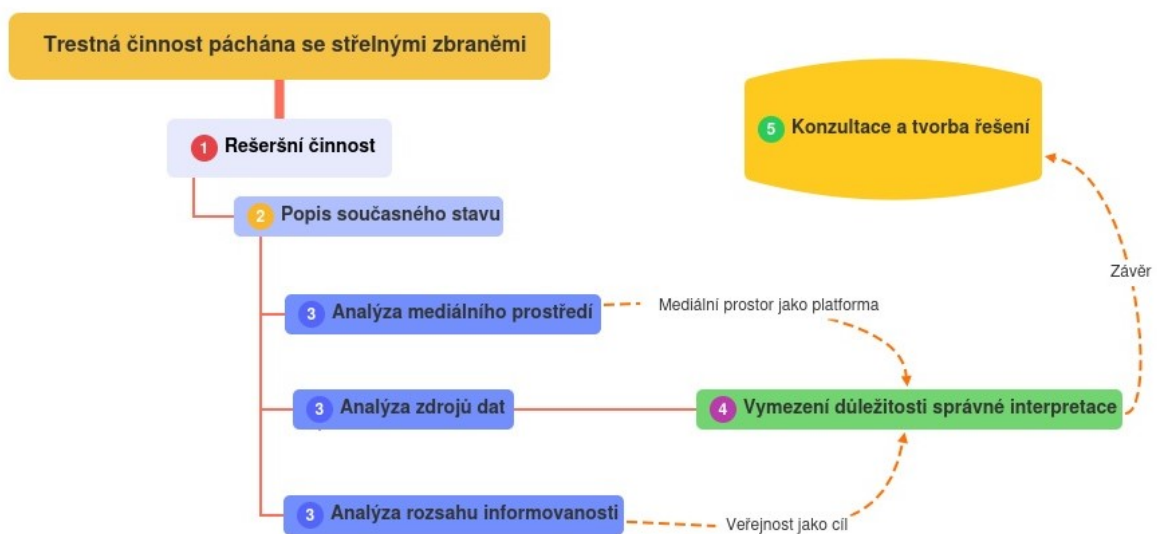
Tab. č. 42 Hodnocení informovanosti stanovenými kritérii

Hodnocení rozsahu informovanosti		
Číslo otázky	Kladné	Záporné
5	3	3
6	3	2
7	5	1
8	1	5
9	4	2
10	2	2
11	4	2
12	3	3
13	3	2
Suma	28	22

Mediálními zprávami šířícími se po internetu se více jak 80% osob nevyhne. Proto tímto způsobem přenášené informace mají značný dopad na čtenáře. Jak bylo zjištěno, velké procento z nich si nechává prostor pro tvorbu vlastního úsudku. Na ten může mít vliv také věk člověka. Bylo zjištěno, že větší zájem o střelné zbraně mají osoby středního věku. Celkové vyhodnocení cíle dotazníkového šetření vychází kladně. Jak bylo předpokládáno, nedržitelé zbrojního průkazu nedisponují oproti držitelům potřebnými znalostmi. Rozdíl ale není tak razantní. Respondenti na okrajové informace týkající se střelných zbraní odpovídali dostatečně a logicky odvozovali některá fakta.

7 ROZHOVOR

V diplomové práci byl závěrečnou ověřující metodou zvolen řízený strukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami. Tato metoda umožňuje zaznamenat názory, poznatky a vlastní zkušenosti dotazovaných osob, kde je cílem získat detailnější informace k jednotlivým zkoumaným částem této práce a takto posoudit problém i očima odborníka. Zmiňovaná část je zároveň poslední fází vypracování, která je znázorněna na následujícím schématu.

Obr. 29 Schéma zpracovávaných fází zkoumaného problému [vlastní]

Schéma znázorňuje proces řešení vybraných problémů, na jejichž základě je zdůrazněna důležitost správné interpretace informací nejenom v mediálním prostoru, ale i ve státních organizacích či jiných platformách.

7.1 Konzultace výsledků práce

Struktura rozhovoru je dělena na tři okruhy. První se týká analýzy mediálního prostředí, další otázky se zabývají výsledky analýzy komparovaných dat a poslední, třetí část, se zaměřuje na závěry z dotazníkového šetření. Jedním ze sledovaných aspektů bylo získání pohledu na tuto problematiku od odborníka na trestní právo, který se podílí na tvorbě zbraňové legislativy. Dotazovaná osoba se zpracováním rozhovoru souhlasila. Vzhledem k zachování autenticity byly provedeny minimální zásahy do zaznamenaného textu. Na závěr rozhovoru je zpracováno vlastní souhrnné zhodnocení ve vztahu k výsledkům z jednotlivých zkoumaných okruhů. Veškeré odpovědi byly zaznamenány na diktafon se záměrem vypracování následujících informací.

A) Konzultace mediálního prostředí

1. Souhlasíte s tvrzením, že autoři článků o páchané kriminalitě se střelnou zbraní nedostatečně popisují dané situace a zaměřují se na nepodstatné okolnosti, což má poté vliv na čtenáře?

Odpověď: Má to dvě základní příčiny. První se týká profesionality v novinářské branži, která souvisí s úpadkem žurnalistiky jako řemesla obecně. Ta druhá souvisí s ideologickým zaměřením pracovišť, ve kterých se líhnou žurnalisti. Ty lze většinou ztotožnit s určitou představou americké levice. Jejich přístup se dá shrnout heslem nynějšího amerického prezidenta Joe Bidena, který prohlásil v předvolební kampani: „Je potřeba dát přednost pravdě před fakty“. Novináři se často zaměřují na svou pravdu či vidění světa a samotná fakta jsou poté upozaděna. Není to problém jenom zbraní, ale žurnalistiky obecně. Bylo to vidět v souvislosti s Trumpem, nyní je to to samé s kovidem nebo čímkoli co se týká Evropské unie. V podstatě se žurnalistika dostává do stavu, co se týká ideologického zaměření a snahy o neutralitu, jako tomu bylo před sametovou revolucí.

Reakce: Z první kapitoly praktické části bylo hodnoceno několik set zpráv zmiňujících střelnou zbraň v různém kontextu. Výrazně zde dominovalo použití zbraně ke střelbě. Po veškerém analyzování bylo zjištěno, že ve značné míře dochází k upravení kontextu sdělované zprávy ve prospěch dosažení většího počtu čtenářů. Dotazovaný s tímto faktem souhlasil a popsal dva různé pohledy na tento problém. Jde o situaci, které schází východisko.

2. Souhlasíte s tvrzením, že zprávy o nejrůznějších masakrech jsou daleko více atraktivní, než zprávy o tom, jak někdo případnému masakru zabránil, čehož mediální prostor plně využívá?

Odpověď: Určitě ano. Sám se zaměřuji ve svých člancích na případy úspěšných zásahů obránců proti pachatelům, kdy civilista s legálně drženou zbraní zastavil masové vrahy. Je to méně zajímavé pro běžného čtenáře, tak i pro čtenáře zaměřeného periodika. Byť jsou články psány způsobem, kdy popisují taktický postup, podrobně rozebírají, kde člověk mohl udělat nebo neudělat chyby, což jsou věci, které pro někoho mohou být relativně zajímavé a praktické. Tím se dostáváme k tomu, proč je přístup novinářů takový, jaký je. Pro novináře je to zajímavé, protože to přijde zajímavé hlavně pro jejich čtenáře. Ať už mají popisovat utrpení při tornádu nebo masové vraždě. Mediální zaměření je na ty situace, které ideově zapadají do jejich světa „zbraně jsou zlé“, ale když člověk zastaví jednoho psychopata

a neleží ty mrtvolky kolem něj, tak to prostě pro novináře lákavé není. Krásným případem je útok v Sutherlandu v Texasu (2016), kde pachatel stačil zabít 26 osob, než ho zastavil ozbrojený civilista. Všichni novináři se v následujících letech vždy vraceli k masové vraždě, ale to, že pachatel následně chtěl přejít do jiného kostela a pokračovat ve vraždění, tak to nikoho nezajímá. Takovou informaci si musíte vyhledat sám na specializovaných webech.

Reakce: Atraktivita článku je pro žurnalisty prioritní. Jak bylo zjištěno při porovnání denního dosahu zkoumaných vzorků, kvalita sdělované zprávy upadá s nárůstem počtu získaných čtenářů. Mediální prostor by se měl zaměřit i na pozitivní zprávy. Například ve smyslu, zastavení pachatele. Neponechávat vše pouze na specializovaných webech.

3. Z článků vybraných zpravodajů byl zjištěn značný nepoměr v počtu zpráv o zabití oproti výsledným záznamům ve statistice za daný rok. Je možné, že jde tedy o jeden z faktorů, kterým autoři negativně působí na střeleckou veřejnost?

Odpověď: *Možná souvislost bude s délkou trestního řízení. Nejprve se prochází informace o tom, co se stalo, po devíti měsících nastává obvinění, po šesti měsících zasedá soud, po dalších šesti měsících zasedá odvolací soud. Těmito jednotlivými okruhy si prochází každý případ. Celková doba trestního řízení trvá zhruba dva až dva a půl roku.*

Reakce: Výsledkem analýzy mediálního prostoru bylo zjištění, že vzniká také značný nepoměr ve zmiňovaných činech a jejich záznamech ve výsledné statistice trestné činnosti se střelnou zbraní. Dotazovaný zmínil, že se s tímto závěrem ještě nesetkal. Nijak ale toto tvrzení nevyvrací. Bylo také podotknuto, že souvislost může být spojena s délkou trestního řízení. Tento aspekt je v práci zahrnut pouze okrajově. Z pohledu odborníka trestního práva by měl být na tuto skutečnost kladen větší důraz.

4. Podobný případ byl zaznamenán u typu použité zbraně. Většina zpráv o použití palné "ostré" zbraně se počtem nijak nepřibližuje záznamům ve statistice. Největší problém je tedy u zbraní kategorie D, což je velmi choulostivé téma, a jak je ověřeno, nejenom laik se do toho může snadno zamotat. Existuje dle Vás nějaký způsob, který by mohl tuto situaci zlepšit, nebo tu vždy bude prostor pro spekulace a kličky, jak obejít zákon?

Odpověď: *Většina zpravodajských redakcí funguje na principu prodeje reklamy. Ta se prodává clickbaitem. To, co dřív bylo typické pouze pro noviny, jako je například Blesk, kde potřebovali čtenáře zaujmout, aby si člověk daný tisk koupil. V dnešní době tímto způsobem fungují všichni a pak to tak dopadá. Jako například se zbraněmi kategorie D, když novinář napíše, že „střílel před školkou z plynovky“, tak si článek nikdo neotevře, ale když napíše,*

že „střílel před školkou z pistole“ tak jeho práce má následně větší čtenost. Což nás vede zase na začátek, kde větší čtenost rovná se větší příjem z reklamy a bonus na konci měsíce.

Reakce: V další otázce se potvrdily výsledky, kterých bylo dosaženo v praktické části. Problém není ani tak v profesionalitě žurnalistů, jako v jejich motivaci. Vidina většího zisku tak přebíjí určitou jistotu a kvalitu sdělovaných informací.

5. Můžete vymezit důležitost správné interpretace zpracovávaných dat, která uvádí hlavně média pro veřejnost?

Odpověď: *Určitě to nějakým způsobem utváří názor veřejnosti v této problematice. Dle mého názoru v České republice máme unikátní postavení. Minimálně u starších generací je zde společenská paměť toho, kdy na začátku devadesátých let, kdy legálních zbraní nebylo mnoho a naopak pachatelé neměli žádný problém se k nelegálním zbraním dostat. To nějakým způsobem vymezuje i přístup k novinám. Nejsem si jist, jak v této problematice dominuje mladší generace, která nepamatuje devadesátky a nemá to spojené s organizovaným zločinem, který se objevoval velice často. Jen obyčejný občan měl problém si zbraň pořídit. Tak zde dezinterpretace zbraňového zločinu v Česku může působit více.*

Reakce: Dotazovaný souhlasí s tvrzením, že interpretace šířených zpráv není ovlivněna pouze způsobem, jakým jsou psána, ale do značné míry zde figuruje i věk. Vždy záleží na konkrétní osobě, její znalosti daného problému, vyložení a pochopení kontextu a dalších aspektech.

B) Konzultace komparovaných dat

6. Jak jsou řazeny do statistiky zbraně kategorie D v případě rozlišení, jde-li o legálně či nelegálně drženou střelnou zbraň?

Odpověď: *Někdy se nelegální zbraň kategorie D objevila ve statistice. Spíše se ale přikláním k názoru, že mohlo dojít k omylu policie. Pravidla pro jejich držení byla nastavena tak volně, že pokud se nebudeme například o nějakých dětských ganzích, které by byly vybaveny plynovými pistolemi, tak o nelegálních zbraních kategorie D se mluvit nedá.*

Reakce: Se získáním výsledků při komprimaci statistických dat vyšlo najevo, že zbraně kategorie D jsou v datech př. z let 2016 – 2020 kritickým místem. Krok, který se v tomto případě učinil (změna zákona o zbraních 13/2021 Sb.), by mohl zmiňovaný problém zlepšit. Jde o opatření, které se projeví až v průběhu let, a tak nelze tato data porovnávat.

7. Mohou data ze statistiky o trestné činnosti se střelnou zbraní ovlivnit úsudek neznalého člověka? [Nejčastěji je operováno pouze s počty legálně a nelegálně držných střelných zbraní.]

Odpověď: Myslím si, že je hodně ovlivněn tím, zdali s nimi má praktickou zkušenost nebo pouze teoretickou. Jestli jediné, co ví o zbraních, je z televize a novin, tak to zcela jistě formuje jeho pohled na svět.

Reakce: Nad tím, do jaké míry takové informace mohou běžného občana ovlivnit, se může pouze teoretizovat. Jasný fakt je, že mediální prostor vliv na utváření úsudku má. Každodenní zásah zkoumaných zpravodajů na čtenáře je obrovský. Právě u těchto zdrojů se neznalý člověk nejčastěji může setkat se statistickými daty o trestné činnosti. Zmiňované zdroje si mnohdy získaná data upravují podle svého, či je nijak nezkoumají do hloubky a na jejich základě vyvozují nepřesné, až zkreslující závěry. Čtenáři je tak podána překroucená informace o určitém stavu situace.

8. Je zmiňovaná statistika zpracovávána i pro potřeby široké veřejnosti ve smyslu informovanosti o skutečném stavu kriminality?

Odpověď: Souhlasím s tím, že zde dost chybí něco, jako jsou například statistické ročenky FBI. Ty jsou zpracovávány poměrně neutrálně a dá se v nich vyhledat hodně informací z různých kategorií. Pak to vede k tomu, jak bylo například vidět u České televize. Ta, když dostane nějaké informace, tak si to zpracují svým vlastním způsobem. Následně je problematické na jejich tvrzení reagovat, protože si člověk musí získat stejné informace, jako získali oni, a zjistit, jak s nimi pracovali.

Reakce: Toto tvrzení se znovu příklání k závěru, že v České republice není dostatek snahy pro zlepšování a zvyšování informovanosti široké veřejnosti v oblasti střelných zbraní. Kroky ve vztahu k regulím prováděny jsou, nejvíce ji zaznamenají pouze občané, kterých se daná změna dotkne (držitelé zbrojního průkazu). Druhá skupina nadržitelů je často opomíjena. Stav sdělovaných informací by si tak zasloužil větší pozornost právě ve vztahu ke skutečnostem, které jsou důležité i pro běžného člověka. Bylo by dobré zdůrazňovat pouze jasná fakta.

9. Způsob, kterým jsou výsledky prezentovány (př. i Ministerstvem vnitra), jsou dle Vás dostatečně zpracovány, nebo by bylo zapotřebí daná témata rozebírat více do hloubky?

Odpověď: Co se týká Ministerstva vnitra chybí zde nějaký výstup, jako má například zmiňovaná FBI ve formě výročních ročenek, kde veškerá fakta podrobně popíše, aniž by z toho vyvozovali nějaké závěry.

Reakce: Jak zmiňuje dotazovaný, skvělým případem snahy o sdělení veřejně dostupných informací o trestné činnosti je u amerického Federálního úřadu pro vyšetřování, který klade důraz na pomoc a poučení nejen v problematice střelných zbraní, ale trestné činnosti jako takové.

10. Výsledkem analýzy statistiky trestné činnosti se střelnými zbraněmi a následné komparace se ukázala 3% odchylka v datech. I když se jedná o jednotky případů, může to mít nějaký razantnější vliv na následné další zpracování?

Odpověď: Hodně často jde o opravy v databázích a dochází ke změnám definic. Takže, když se dostanete k datům 2011, tak zjistíte, že to často vypadá dost jinak. Protože tam došlo k přeměně něčeho, a i když by to mělo říkat to samé, tak to mnohdy tak není. V případě dalších nesrovnalostí se může jednat například o klasifikaci trestného činu jako vražda a následně vše vyhodnotí jako nutnou obranu. Případ si také mohou převzít dvě různé policejní součásti. Teoreticky by tak došlo ke splynutí toho případu. To je něco, co v době, kdy se zaváděla digitalizace zbraňových registrů, tak se zjistilo, že některé údaje jsou vedeny duplicitně v rámci různých okresů. Problém by nastával už v těch primárních datech, kde by se z jednoho případu stal jeden.

Reakce: Také v tomto případě dochází ke shodě tvrzení. Dotazovaný připouští, že je velmi pravděpodobný možný vznik duplicity v různých případech. Lze to tedy zařadit jako další aspekt, který měl vliv na vzniklou odchylku v datech.

11. Má špatná interpretace statistických dat vliv na širokou veřejnost? [Utváření mylných představ či mýtů.]

Odpověď: Já si myslím, že určitě ano. Tohle bylo hodně vidět, co se týče zbraňové směrnice. Široká veřejnost si dodnes není vědoma toho, že prakticky všechny zbraně používané teroristy v Evropské unii byly nelegální a až na naprosté výjimky šlo o zbraně, které byly propašovány skrz naše hranice. Z toho plyne následné přesvědčení, že aktualizace zbraňové směrnice má nějaký vliv na případnou dostupnost zbraní pro teroristy, což absolutně není pravda.

Reakce: V případě držení střelných zbraní nastává největší problém u nelegálně držících. V této práci je kladen velký důraz právě na ně, a to převážně proto, že opatření, která jsou

pro ně utvořena, mají větší dopad na osoby splňující všechny podmínky určené zákonem. Díky tomu nekladou větší důraz proti těm, kteří je nesplňují a snáze je tak využívají k trestné činnosti.

12. Měl byste návrh, jak efektivně zlepšit způsob zpracovávání statistiky o trestné činnosti?

Případně jak nejlépe využít tato data?

Odpověď: Znovu se přikláním ke zmiňovaným ročenkám FBI. Myslím si, že jsou velice dobře zpracovány a bylo by skvělé, kdybychom něco podobného měli i v České republice. To, co vydává Ministerstvo vnitra a Policie ČR, jsou analytické zprávy postrádající hrubá data. Opravdu tady chybí to, co dělá FBI. Nejedná se o analytickou zprávu, ale jde o hrubá data, která jsou nějakým způsobem popsána a není z nich vyvozován žádný závěr nebo politická prohlášení.

Reakce: V návrhu zlepšení příkladného dokumentu v praktické části práce je popsána zpráva Ministerstva vnitra, která zmiňuje souhrnná data o trestné činnosti se střelnou zbraní za určitý rok. Jak je zřejmé, data zde uvedená jsou nedostatečná. Dotazovaný se přiklání ke stejnému závěru, že Česká republika postrádá prostředek, který by interpretoval tvrdá data tvořená i pro širokou veřejnost.

C) Konzultace dotazníkového šetření

13. Může mít vliv věk na chápání problematiky střelných zbraní? [Například potřeba regulace, střelné zbraně jsou pouze špatné...]

Odpověď: Vliv věku hodně dle mého názoru ovlivňuje zkušenost s devadesátými léty. Ti lidé, kteří o zbraních nic neví, tak mají takový přístup, že i kdyby se zbraně zakázaly, tak je zločinci stále mít budou. Zatímco u mladší generace jde trochu vidět unijní přístup. Zavedeme-li nějakou regulaci, ta problém vyřeší sama o sobě.

Reakce: Jak bylo také potvrzeno v dotazníkovém šetření, většina respondentů přiklání se spíše na stranu střelných zbraní, byla věkem mezi roky 31 a více. Osoby, které se tedy narodily po devadesátých letech se o tuto problematiku zajímají podstatně méně.

14. V dnešní době má největší dosah mediální prostor, kam patří například idnes nebo seznam zprávy. Myslíte si, že způsob, kterým přistupují k interpretaci informací, háže špatné světlo na střeleckou veřejnost? [Polovina respondentů si prochází zprávy ze

zmiňovaných deníků denně. Třetina všech dotazovaných si pod pojmem trestný čin se střelnou zbraní vybaví vraždu.]

Odpověď: Co se týká idnes nebo seznam zpráv, nezaznamenal jsem nějaké opravdu silné vyhranění proti zbraním. Naopak u veřejnoprávních médií, aktuálně.cz nebo České televize, že tam je opravdu vidět velmi silná redakční předpojatost oproti civilnímu držení zbraní, která výrazně ovlivňuje, jakým způsobem se referuje o zbraních nebo případech, kde zbraně mají nějakou souvislost, či jakým způsobem provádějí názorovou činnost. Ty články, které Česká televize nebo Český rozhlas přebírají z České tiskové kanceláře, si zachovávají určitou míru objektivity už jenom proto, že chtějí, aby to někdo převzal. Na druhé straně pak je zde ta jejich originální vlastní činnost, která se spíše blíží webu aktuálně.cz.

Reakce: Dotazovaný byl tímto tvzením udiven. Podotkl, že následující závěr ověřený nemá, ale sám zaznamenal určitou novinářskou předpojatost u vybraných zpravodajů. Nezáleží tedy pouze na novináři, ale celý proces sdělování informací je ovlivněn různými faktory. V dnešní době jsou informace velmi ceněné a jak je zřejmé, zvedá se i počet čtenářů nejrůznějších webových zpravodajů. Zcela jistě tomu napomohla pandemická situace a i když je stále aktuální, vzhledem k tomu, že na začátku roku 2022 vypukl konflikt na Ukrajině, čtenáře zajímá nejvíce toto téma. Rapidně se tak drží trendů a velmi často opomíjí jiné důležité problémy.

15. Jak hodnotíte informace, se kterými pracují média? Je možnost, jak by se kvalita předávaných informací mohla zlepšit, nebo záleží čistě na odbornosti autorů či zpravodajských kanálů?

Odpověď: Z velké části to je problém odbornosti vzhledem k tomu, že klesá řemeslná zručnost žurnalistů a pak nějaké ideologické předpojatosti, která je naprosto viditelná podle zaměření jednotlivých redakcí.

Reakce: Hodnocení článků zmiňující střelné zbraně byly u vybraných zpravodajů hodnoceny z 57% neutrálně až velmi negativně. Lze tedy konstatovat, že určitou odbornost žurnalisté postrádají a nevkládají tak důraz na kvalitu. To má za důsledek, že není zdůrazněn možný dopad na čtenáře.

16. Jak je to s trestnou činností s nelegálně držеныmi zbraněmi? Existuje možnost, jak snížit jejich distribuci (výskyt)? [Vyjímaje pokusy o regulace střelných zbraní obecně, které se samozřejmě dotknou ve značné míře střelecké veřejnosti.]

Odpoověď: Podle mě to má dva pohledy. Jeden z nich je hledisko z kriminality jako takové učinit kriminalitu s nelegálními zbraněmi pro zločince nevýhodnou tak, aby se na ni vůbec nezaměřovali. Pokud v devadesátých letech úspěšnost řešení vražd páchaných, ať už zbraněmi nebo čímkoli jiným, byla někde kolem 40 až 60 %, tak velké množství potenciálních pachatelů si mohlo říct, že se jim vyplatí zločin spáchat a nést toto riziko. V současnosti jsme na nějakých 90 až 95 % úspěšnosti, že pachatel bude chycen, usvědčen a potrestán. To stejné je například ve Švédsku, kde pachatelé z velké části vidí, že stát rezignoval na prosazování zákonitosti a vyplácí se jim páchat nějakou trestnou činnost více, než ji nepáchat. Pak je zde druhé hledisko této problematiky a tou je dostupnost zbraní. Kde musíme řešit otázku toho, do jaké míry jsou zbraně zastupitelné v daném trestném činu. Typicky například při domácím násilí, když pachatel nebude mít přístup ke střelné zbraní, ať už legální nebo nelegální, tak bude mít zcela jistě přístup k noži. Určitě je na místě mít nějaká opatření, která nečiní střelné zbraně příliš lehce dostupnými potenciálním pachatelům. Pak je potřeba se vyhnout vzniku té situace kdy je regulace taková, že bezúhonní občané začnou dávat přednost nelegálním zbraním. Čímž dojde k podpoření poptávky a následné nabídky na trhu nelegálních zbraní. Tak se zbraně stanou zase dostupnější pro potenciální pachatele. To je něco, co se v evropské unijní debatě naprosto ignoruje, byť názorné příklady řady zemí tady jsou. Takže ve chvíli, kdy regulace přesáhne nějakou mez, která je normálně vnímána jako legitimní, tak dojde k rozsáhlé expanzi na trhu s nelegálními zbraněmi. Což je činí dostupnějšími pro pachatele.

Reakce: Důležitým aspektem v boji proti trestné činnosti s nelegálními střelnými zbraněmi je zajištění toho, aby se nezákonné jednání případným pachatelům nevyplatilo. Z tohoto důvodu jsou ustavena různá opatření. Je ale nevyhnutelné, že jejich účinnost neovlivní pouze samotné pachatele, ale i běžného člověka. Zajímavou myšlenkou je postřeh, kdy dostupnost určitého typu zbraně zastíní dostupnost jiné. Pokud by tedy vznikly regulace pro specifikované chladné zbraně, mělo by to vliv na nárůst trestné činnosti se zbraní jinou, snáze dostupnou.

17. Napadne Vás nějaký postup, jak zlepšit napjatou situaci okolo střelných zbraní?

[Například popularizace poznání této problematiky.]

Odpoověď: Napjatá situace se mi zdá spíše v Evropské unii, nikoli v České republice. V Evropské unii je přístup zaměřen čistě ideologicky. S tím se nedá nic dělat. Taková je realita. Víme, že často nápady na novelizace přicházejí od politiků, kteří toto navrhovali ve svých zemích a selhali. Zmiňovanými návrhy se snaží chytit „druhý dech“ a s tím přinášejí

následné nesmysly, které doma nedokázali prosadit. Takové představy jsou poháněny čistě ideologicky. Nemyslím si, že zde může nějaká popularizace nebo zlepšení znalostí v této problematice pomoci. Když jsem podobné téma konzultoval s lidmi v zahraničí, setkal jsem se s utkvělou představou toho, že by střelné zbraně měla mít pouze policie, protože policie je ochráněna a oni by se sami ochránit nedokázali. Až když si toto člověk uvědomí, že lidé i když by byli v krajní situaci, tak by zastávali přesvědčení, že je správně, když zbraň nemají. Až tehdy člověku dojde, že ideologie je tak silná a nelze s ní nijak bojovat. Já to přirovnávám k tomu, když inkvizice někoho upalovala na hranici. Lidé žijící v té společnosti byli opravdu přesvědčeni o tom, že tam jsou čarodějnice nebo odpůrci církve, kteří si toto zaslouží. Nevnímali nesmyslnost celého procesu. Jen měli pocit, že jsou upalováni, protože došlo k nějakému justičnímu omylu. Jejich vidění světa je výrazně odlišné od toho našeho. Dle mého názoru kořen tohoto problému spočívá v tom, že je několik zemí, kde zbraně jsou vnímány různě dle bezpečnostních souvislostí. V České republice se jedná převážně o individuální bezpečí. Ve Švýcarsku, Estonsku, Finsku jde primárně o kolektivní bezpečí. V té chvíli to člověk poměřuje nějakou přidanou hodnotou zbraně. Ať už pro svobodu, individuální nebo kolektivní bezpečí. Zatímco člověku, který žije ve státě, kde faktor civilního držení zbraní byl odstraněn, ať už legislativně nebo ideologicky, zbraně pak už představují jenom nějakou hobby pomůcku. V takovém případě můžeme zbraně přirovnat například ke golfovým holím, které jsou jenom trochu víc nebezpečné. Pokud by byly používány pravidelně k trestné činnosti i s tím faktem, že se s nimi hraje golf, tak vlastně nemají žádnou přidanou hodnotu. Takováto situace je vnímána v Německu, Anglii nebo ve Francii. Pohled společnosti se tak posouvá úplně jiným směrem. Když my jsme zvyklí na to, že tady 80 % držitelů má zbraň pro svoji osobní ochranu a jednou za čas někdo někde slyší, že se úspěšně tou zbraní bránil a není to o tom, že by to byla nebezpečná sportovní pomůcka, která nemá žádnou přidanou hodnotu kromě toho, že někdo s ní má legraci na střelnici. Pravděpodobnost, že by ve zmiňovaných státech došlo k nějaké razantní změně ve smyslu, že by zbraně mohly nabýt znovu v legální sféře nějaké větší šance na to, že budou mít pozitivní bezpečnostní vliv ve společnosti, je minimální. Je to vidět už, jen jaký je problém, když po migrační vlně v roce 2015 došlo k vzrůstu primárně sexuálních útoků v západní Evropě. Následně bylo složité v těchto zemích prosadit možnost držení nebo nošení pepřových sprejů. Pokud je společnost mentálně nastavena tak, že už něco tak jednoduchého, jako je pepřový sprej, je vnímáno jako tabu, tak pokud se jedná o sebeobranu se zbraní, tak to už je úplně mimo chápání nebo veřejnou debatu.

Reakce: Střelné zbraně jsou součástí určitého společenského stereotypu, který řídí vnímání a hodnocení celé problematiky. Názory, postoje i chování jsou tak často zkruslovány. Nadhodnocení jednoho případu se tak následně odráží na zobecnění celé skupiny. Člověk si nejčastěji utváří názor o střelných zbraních ze svého okolí, veřejného mínění nebo sdělovacích prostředků. Mnohdy je ovlivněn skupinami, které nemají žádnou vlastní zkušenost s daným tématem. Popularizace by tedy mohla v řadě případů něco změnit, ale toto je závislé na pohledu ve společnosti a jejím vývoji. Situace okolo střelných zbraní a podpoře jejich kladných stránek se tak zlepšit může, ale půjde o dlouhodobý proces.

18. Souhlasíte s tvrzením, že orientace široké veřejnosti v problematice střelných zbraní je v České republice na poměrně dobré úrovni?

Odpověď: *S tímto tvrzením nesouhlasím. Myslím si, že většina Čechů se drží takového toho „pokud mě to nebolí, tak mě to nezajímá“. To, co se u nás dělo posledních pár let, tak je, že si pořád všichni politici stojí za tím, že máme nejlepší zákon o zbraních na světě. Což se nejspíše dostalo nějak do veřejného podvědomí, že tato mantra u nás funguje a není nic v tomto smyslu potřeba měnit.*

Reakce: Dotazníkové šetření ukázalo, že určité povědomí o okolnostech střelných zbraní existuje a přiklání se k pozitivní hranici. Pro konkrétní výsledek této situace by bylo potřeba položit respondentům otázky, které by cílily přímo na teoretické znalosti. V tomto případě byl cíl získat pohled spíše na praktické chápání reality a případně nějaká fakta také předat. Samozřejmě je zde dost sporná část otázky „na poměrně dobré úrovni“. Problém je tedy, jak zmiňovanou úroveň definovat. V tomto případě lze konstatovat, že dotazovaní disponovali okrajovými základními znalostmi této problematiky.

19. Jaké zdroje nejlépe zvolit pro nalezení informací k problematice střelných zbraní?

Odpověď: *V případě zbrojnice.com jsem já tím původním zdrojem, který získaná fakta kompiluje z několika dalších různých zdrojů. Každý člověk by si měl vždy udělat svůj vlastní průzkum, k jakýmkoli informacím přistupovat kriticky, a pokud ho daná problematika zajímá, tak si vše ověřit z více zdrojů.*

Reakce: V případě získání více informací o střelných zbraních je zcela jistě nejlepší volit cíleně orientované weby konkrétně na tuto problematiku. Také je vhodné prohledat co nejvíce zdrojů a utvořit si tak ucelený obraz o daném tématu. Nenechat se zlákat velkým množstvím názorů a komentářů osob, kteří se tváří jako „znalci“.

7.2 Shrnutí

Primární cíl této části práce spočíval v získání dalšího pohledu na tuto problematiku a zodpovězení otázky, co by zlepšilo zpracovávání dat ve statistikách nebo samotnou interpretaci těchto dat. Dotazovaný přinesl na zkoumaný problém pohled odborníka. Při kladení otázek spojených se závěry a danými otázkami této práce se dotazovaný shodoval a souhlasil s tvrzeními z 89 %. Ve dvou případech nesouhlasil. Tyto otázky se týkaly napjaté situace okolo střelných zbraní v České republice a tvrzení, že orientace široké veřejnosti v problematice střelných zbraní je v České republice na dobré úrovni.

Důsledky rozdílů statistiky trestných činů souvisejících s volně dostupnými střelnými zbraněmi a zbraněmi podléhajícími registraci podle dotazovaného nejsou vzhledem k rozsahu tak závažným problémem. Naopak je opomíjena správná interpretace těchto statistických dat, kde jsou rozdíly viditelné. Dopady to má na širokou veřejnost při utváření úsudku o střelných zbraních, při tvorbě legislativy jakožto důvodu aplikovaných opatření a celkově na kvalitu práce s daty a informacemi jako takovými.

ZÁVĚR

Téma střelných zbraní je dosti kontroverzní, a na tuto problematiku nabízí pohled z více stran. Zjednodušeně, už samotnou společnost lze rozdělit na osoby, které střelné zbraně podporují a které nikoli. Přitom dosti opomíjeným faktem je, že legální střelné zbraně představují často jedinou šanci jak se účinně bránit. Bohužel se najdou takové případy, kdy střelná zbraň byla použita při trestné činnosti. Faktem je, že nejvíce je trestná činnosti páchána se zbraněmi nelegálně drženy i přesto, že uváděná data ukazují něco jiného. Jedná se tak o jeden z aspektů, který svádí k představě o použití střelných zbraní, jakožto pouze o smrtících nástrojích.

Cílem této práce bylo vytyčit důležitosti, upozornit na nedostatky a navrhnout možná zlepšení pro zpracování a interpretaci týkající se střelných zbraní při trestné činnosti.

Zkreslená statistika vzbuzuje odlišné pohledy na danou věc a zastihuje fakt, že použití skutečně legálně držných střelných zbraní podléhajících registraci při závažné trestné činnosti, je minimum. Proto je toto téma, které se nejvíce dotýká střelecké veřejnosti, tolik aktuální. Přínosem této práce je vysvětlení a zdůvodnění důležitosti správného zpracování statistických dat o trestné činnosti se střelnou zbraní v České republice doplněném o návrhy vycházející z analýz jak statistiky obecně, tak i sdělovacích prostředků, které s daty operují.

Struktura práce je členěna do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část se věnuje rešeršní činnosti, kde se zkoumaný problém dělí do tří kapitol. V první byla definována střelná zbraň se všemi jejími součástmi zahrnujícími jejich dělení, legislativní požadavky, mýty, popis znaků a odlišností mezi zbraní palnou a expanzní. Souhrnné poznaky jsou vždy schématicky znázorněny a odlišnosti zkoumaných vzorků zbraní doplněny o názornou fotodokumentaci. Další část se zabývá kriminalitou a to konkrétně trestnou činností, která se následně promítá do statistického zpracování. V práci je definován trestný čin spolu se znaky a zaznamenávanými okolnostmi, které ho doprovází. Poslední teoretická část se zabývá konkrétními daty, která jsou zpracovávána ve statistikách, kdo je zpracovává, jak a kým jsou využívána. Součástí je také popis grafického prostředí s ohledem na metadata, která zpracovává Policie České republiky a jsou běžně dostupná veřejnosti. Znázorněny jsou také body, které ve vztahu k páchané trestné činnosti se střelnou zbraní zapřičiňují možný zkreslený pohled na realitu.

Praktická část nejprve poukazuje na důležitost správné interpretace zpracovávaných dat, která uvádí hlavní média pro veřejnost. V práci byla provedena analýza vybraných

zpravodajů a následně vymezena jejich relevantnost. Ve výsledku lze tvrdit, že nejrelevantnější informace o trestné činnosti se střelnou zbraní lze získat ze specializovaných webů. Masová média s rozsáhlým dosahem čtenářů vyšla nejhůře. Na základě získaných poznatků jsou navrženy body správné interpretace a kroky pro přehlednou orientaci v článcích. Další kapitola analyzuje statistiku, týkající se trestných činů s legálně a nelegálně drženou střelnou zbraní. Zde se popis dat dělí na tři aspekty a to otázku legality, kategorii střelné zbraně, stavu a zařazení trestného činu. Znázorněna jsou tak důležitá fakta vycházející ze získaných dat. Pro zjištění povědomí o relevantnosti dat z předešlé kapitoly byl proveden vlastní průzkum na základě komunikace s Policejním prezidiem České republiky, které má získávání dat o trestné činnosti na starosti. Jako zkoumaný vzorek byla použita data z let 2016 až 2020. Novější data nebylo možno použít vzhledem ke změně legislativy, která přidává nové kategorie střelných zbraní. Ve stejném rozsahu pěti let tak byla zpracována a stejně strukturována veřejně dostupná data jako v případě vlastního průzkumu. Uvedené dvě tabulky dat jsou následně komparovány. Z analýzy vytvořená tabulka znázorňuje přehledný stav nepřesností vzniklý mezi dvěma zkoumanými vzorky. Vlastní průzkum se tak jevil jako relevantnější. Ve vyhodnocení komparace jsou popsány a zdůvodněny body kde vzniká odchylka, včetně návrhu na základě analýzy zkoumaného problému, který vychází z několika hledisek. Zlepšení práce se statistickými daty na úrovni veřejné správy. Eliminace duplicitních dat, jejich detailnější rozložení s periodickým aktualizováním. Zakomponování trestných činů se zbraní do statistického přehledu kriminality Policie České republiky. Z veškerých závěrů byly sestaveny otázky pro vlastní dotazníkové šetření zaměřující se na zjištění rozsahu informovanosti a vlivu médií na osvětu veřejnosti ve vztahu k páčání trestné činnosti s volně dostupnými zbraněmi a zbraněmi podléhajícími registraci dle zákona. Získaná data potvrdila, že nedržitelé zbrojního průkazu nedisponují oproti držitelům patřičnými znalostmi této problematiky, ale v určitém rozsahu logicky uvažují a nechávají si prostor pro vytvoření svého vlastního úsudku. Mediální prostor tak na respondenty nemá tak razantní vliv. Postupem času se vnímání žurnalistiky změnilo. Pro ověření tvrzení spojených s trestnou činností a daty ve statistice je proveden řízený strukturovaný rozhovor s odborníkem na problematiku trestního práva a zákona o zbraních. Ten se z 89 % přikláněl k výsledkům této práce a také svými poznatky přispěl k dalšímu pohledu na zkoumaný problém.

Záměrem této práce je vymezení a zdůvodnění důležitosti správné a přesné interpretace zpracovávaných dat týkajících se použití střelných zbraní v České republice. Už jenom

proto, že posilování veřejné informovanosti je součástí významných zájmů v rámci zvyšování odolnosti vůči bezpečnostním hrozbám, proti kterým se stát snaží své občany chránit.

Mezi limity výzkumu patří současná změna Zbraňového zákona, která mění a přidává některé kategorie střelných zbraní. Možnost zkoumání této změny se ukáže v dalších letech, což bude tématem na možné rozšíření a porovnání odlišností. Už nyní je možné upozorovat pochybnosti alespoň v datech, která Policejní prezidium České republiky veřejně předkládá. Vzhledem ke změně zákona, trestná činnost se uvádí pouze podle objasněných skutků celkem. Dle počtu ohlášených zbraní nové kategorie nejsou nijak schopni plně data sdílet.

Předem vytyčené cíle byly splněny. Za problematickou část považuji komparaci veřejně dostupných statistik, jelikož jsou ve značné míře nejednotné a upravovány dle potřeby autorů. Tato limita je v práci popsána a ze stanoveného cíle je určena pouze relevantnost veřejně dostupných statistických dat.

V závěru práce je třeba podotknout, že palné zbraně představují šanci se účinně bránit, což si mnoho lidí neuvědomuje. Je tedy správné, že člověk zbraň má, často s ní tak dokáže spolehlivě zastavit i maniaka a předejít většímu masakru. To, jak jsou dané informace zpracovávány, nejspíše stále bude v rukách žurnalistů, ale záleží na každém člověku do jaké míry se nimi nechá ovlivnit. Situace okolo střelných zbraní nikdy nebude zcela "ružová". To neznamená, že nemá smysl s nimi pracovat a tento stav zlepšovat. Riziko není nikdy možné zcela eliminovat, je ale možné ho snížit na takovou úroveň, že se stane akceptovatelným a okolí ho tak přijme.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KOVÁRNÍK, Libor a Miroslav ROUČ, 2007. *Zbraně a střelivo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 247 s. ISBN 9788073800307.
- [2] JANKOVÝCH, R. *Hlavňové zbraně a střelivo*. 1. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2012. 115 s. ISBN 978-80-260-2384-5.
- [3] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2015. ISBN 9788087500194
- [4] *Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabývání a držení*, 2021. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Odbor bezpečnostní politiky [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d>
- [5] 2018. *Jak si vybrat plynovou zbraň: Plynové pistole*. *Colosus.cz* [online]. Třinec: RWO Team [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://www.colosus.cz/jak-si-vybrat-plynovou-zbran-x31332>
- [6] MALÁNÍK, Zdeněk. *Nauka o palných zbraních [přednáška]*. Zlín: UTB Fakulta aplikované informatiky, 2021
- [7] JANKOVÝCH, R. *Hlavňové zbraně a střelivo*. 1. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2012. 115 s. ISBN 978-80-260-2384-5.
- [8] GAWRON, Tomáš, 2020. *Zbraňové statistiky 2019*. *Zbrojnice.com* [online]. Praha: zbrojnice.com [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2020/01/15/zbranove-statistiky-2019-pocet-legalnich-drzitelu-se-zvysil-o-05-registrovane-zbrane-prekrocily-hranici-900-000/>
- [9] POLISENO, Charles K. *The Effectiveness of Gun Control Legislation: A Comparative Study* [online]. Florida: University of South Florida [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://www.usf.edu/business/documents/undergraduate/honors/thesis-poliseno-charles.pdf>
- [10] ČESKÁ REPUBLIKA, 2000. *Zákon o ověřování střelných zbraní a střeliva*. In: . Praha: Parlament ČR, ročník 2000, číslo 156, s. 13. Dostupné také z: https://www.cuzs.cz/userfiles/documents/Legislativa/2021/20210430/156_2000_zakon_o_overovani_zbrani_a_streliva.pdf

- [11] *střelných zbraních a střelivu: Zákon o zbraních*, 2002. In: . Praha: Parlament ČR, ročník 2002, číslo 119, s. 79. Dostupné také z: https://www.cuzs.cz/userfiles/documents/Legislativa/2021/20210430/119_2002_zakon_o_zbranich_a_strelivu.pdf
- [12] KARÁSEK, David. Psychotesty? A pro koho?. *LEX* [online]. Praha: LEX [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://gunlex.cz/clanky/ostatni/148-psychotesty-a-pro-koho>
- [13] GAWRON, Tomáš, 2020. Jaké změny přináší novela zákona o zbraních. *Zbrojnice.com* [online]. Praha: zbrojnice.com [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: https://zbrojnice.com/2020/12/22/prehledne-jake-zmeny-prinasi-novela-zakona-o-zbranich/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=prehledne-jake-zmeny-prinasi-novela-zakona-o-zbranich
- [14] Novela zákona o zbraních účinná od 30. ledna 2021, 2022. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-strelivo-bezpecnostni-material-84336.aspx>
- [15] Zbrojní průkaz (pro fyzickou osobu), 2021. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rady-a-sluzby-dokumenty-zbrojni-prukaz-pro-fyzickou-osobu.aspx?q=Y2hudW09Ng%3d%3d>
- [16] Evropský zbrojní pas (pro cestování do zahraničí), 2021. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/evropsky-zbrojni-pas-pro-cestovani-do-zahranici.aspx>
- [17] Zbrojní licence (pro právnickou osobu), 2017. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrojni-licence-pro-pravnickou-osobu.aspx>
- [18] Securing arms, protecting citizens: Council adopts new EU strategy against illicit firearms, small arms and light weapons and their ammunition, 2018. *European council* [online]. Brusel: European council [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/11/19/securing-arms-protecting-citizens-council-adopts-new-eu-strategy-against-illicit-firearms-small-arms-and-light-weapons-and-their-ammunition/>

- [19] European Commission, Directorate-General for Migration and Home Affairs, Study to support an impact assessment on options for combatting illicit firearms trafficking in the European Union: final report, Publications Office, 2016, <https://data.europa.eu/doi/10.2837/82977>
- [20] GAWRON, Tomáš, 2018. Nelegální zbraně V – upravené plynovky, flobertky a poplašňáky. *Zbrojnice.com* [online]. Praha: zbrojnice.com [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2018/05/13/nelegalni-zbrane-v/>
- [21] GAWRON, Tomáš, 2018. Fact check: zbraně teroristů v Charlie Hebdo, Právní prostor. *Zbrojnice.com* [online]. Praha: zbrojnice.com [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2018/08/18/fact-check-zbrane-teroristu-v-charlie-hebdo-pravni-prostor/>
- [22] Zbraně podléhající zákonu o zbraních a podmínky jejich nabývání a držení, 2021. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx>
- [23] KARÁSEK, David, 2021. Novela zákona o zbraních III: nová kategorie C-I a změny v kategorii D. *LEX* [online]. Praha: LEX [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://gunlex.cz/zbrane-a-legislativa/legislativa/3805-novela-zakona-o-zbranich-iii-nova-kategorie-c-i-a-zmeny-v-kategorii-d>
- [24] GAWRON, Tomáš, 2021. Od směrnice k implementaci: co přináší a co znamená Poslaneckou sněmovnou PČR schválená novela zákona o zbraních. *Advokátní deník* [online]. Praha: Česká advokátní kancelář [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/10/23/od-smernice-k-implementaci-co-prinasi-a-co-znamená-poslaneckou-snemovnou-pcr-schvalena-novela-zakona-o-zbranich/>
- [25] AIRSOFT PISTOLE GLOCK 19 CO2, 2022. *Gunshop* [online]. Jilemnice: gunshop.cz [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://gunshop.cz/produkt/airsoft-pistole-glock-19-co2/>
- [26] PISTOLE GLOCK 17, GEN3, 9 MM LUGER, 2022. *Armed* [online]. Praha: Armed store [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/pistole-glock-17-gen3-9mm/>

- [27] Zásobník Airsoft Glock 19 AGCO2, 2022. *Colosus* [online]. Třinec: RWO Team [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.colosus.cz/zasobnik-airsoft-glock-19-agco2-x143745>
- [28] HRUBÝ, Jakub, 2022. Paintballové a airsoftové zbraně. *Policie České republiky* [online]. Praha: Policie ČR [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/paintballove-a-airsoftove-zbrane.aspx>
- [29] *Vyhláška o dovoleném výrobním provedení plynové zbraně a expanzní zbraně a o technických požadavcích na plynové nábojky pro expanzní zbraně*, 31. března 2021n. l. In: . Praha: Parlament ČR, ročník 2021, číslo 162. Dostupné také z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/standardizace/zbrane-strelivo-a-pyrotechnika/vyhlaska-c--162-2021-sb--ze-dne-31--brezna-2021-o-dovolenem-vyrobnim-provedeni-plynove-zbrane-a-expanzni-zbrane---265403/>
- [30] CO PŘINÁŠÍ NOVELA ZÁKONA O ZBRANÍCH, 2021. *Armed* [online]. Praha: Armed store [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/clanky/co-prinasi-novela-zakona-o-zbranich/>
- [31] GAWRON, Tomáš, 2021. Plynovky, flobertky, derringery a další zbraně bez zbrojního průkazu: Pravidla nakládání s kategorií C-I a D po novele zákona o zbraních. *Zbrojnice.com* [online]. Praha: zbrojnice.com [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2021/01/26/plynovky-flobertky-derringery-a-dalsi-zbrane-bez-zbrojniho-prukazu-pravidla-nakladani-s-kategorii-c-i-a-d-po-novele-zakona-o-zbranich/>
- [32] SMETÁNKA, Jakub, 2021. Novela zákona o zbraních II: nová kategorie A-I a nadlimitní zásobníky. *LEX* [online]. Praha: LEX [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://gunlex.cz/zbrane-a-legislativa/legislativa/3793-novela-zakona-o-zbranich-ii-nova-kategorie-a-i-a-nadlimitni-zasobniky>
- [33] OSN: V Rusku je skoro dvakrát více vražd než ve Spojených státech, 2022. *Forum24* [online]. Praha: FORUM 24 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/osn-v-rusku-je-skoro-dvakrat-vice-vrazd-nez-ve-spojnych-statech/>
- [34] Global Firearms Holdings, 2022. *Smallarmssurvey* [online]. Ženeva: Small arms survey [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://www.smallarmssurvey.org/database/global-firearms-holdings>

- [35] GAWRON, Tomáš, 2021. Zbraňové statistiky 2020. *Zbrojnice.com* [online]. Praha: zbrojnice.com [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2021/01/10/zbranove-statistiky-2020-pocet-legalnich-drzitelu-se-zvysil-o-063-palnou-zbran-pro-osobni-ochranu-smi-nosit-ctvrt-milionu-lidi/>
- [36] WINTERSTEEN, Kyle, 2014. 10 Best Countries for Gun Owners. *Guns&ammo* [online]. Illinois: Guns&ammo [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: 2014
- [37] GUN MYTHS & FACTS, 2016. *Newtown Action Alliance* [online]. Newtown: Newtown Action Alliance [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.newtownactionalliance.org/myths-facts-about-guns>
- [38] KARÁSEK, David, 2022. Zbraně - mýty a fakta. *Gunlex* [online]. Praha: LEX [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.gunlex.cz/zbrane-a-legislativa/myty-a-fakta/14-myty-a-fakta-o-zbranich>
- [39] GOTTFREDSON a Travis HIRSCHI, WICKERTA, Christiana, ed., 2022. Obecná teorie zločinu. *SozTheo* [online]. Nordrhein-Westfalen: SozTheo [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://soztheo.de/kriminalitaetstheorien/kontrolle/general-theory-of-crime-gottfredson-hirschi/>
- [40] KARABEC, Zdeněk, 2018. Kriminalita. *Sociologická encyklopedie* [online]. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kriminalita>
- [41] Kriminalita v Česku loni klesla, 2021. *Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/kriminalita-v-cesku-loni-klesla-o-temer-17-procent-8705842>
- [42] SLEJŠKA, Dragoslav, 2018. Vztahy skupinové formální a neformální. *Sociologická encyklopedie* [online]. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: [https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Vztahy_skupinov%C3%A9_form%C3%A1ln%C3%AD_a_neform%C3%A1ln%C3%AD_\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Vztahy_skupinov%C3%A9_form%C3%A1ln%C3%AD_a_neform%C3%A1ln%C3%AD_(MSgS))
- [43] CÍSAŘOVÁ, Dagmar, Jaroslav FENYK a Tomáš GŘIVNA, 2019. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 952 s. ISBN 978-80-7598-306-0.

- [44] Pojem trestného činu a jeho znaky, 2021. *Ius Wiki: Právnická fakulta Univerzity Karlovy* [online]. Praha: Ius Wiki [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/doku.php?id=trestni-pravo:pfuk:trest:zkouska:otazka-a-5&rev=1622756287>
- [45] JELÍNEK, Jiří, 2021. *Trestní právo procesní podle stavu k 1. 1. 2022*. 6. vydání. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-550-0.
- [46] Nutná obrana a krajní nouze, 2022. *Armed store* [online]. Praha: Armed store [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/clanky/nutna-obrana-a-krajni-nouze/>
- [47] VÁVRA, Libor, 2021. Nutná obrana nutné obrany. *Právní prostor* [online]. Praha: Atlas consulting [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/nutna-obrana-nutne-obrany-i-cast>
- [48] PELC, Vladimír, 2021. *Krajní nouze v trestním právu*. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-530-2.
- [49] Zpracování osobních údajů Policií České republiky, 2013. *Policie České republiky* [online]. Praha: Policie České republiky [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zpracovani-osobnich-udaju-policii-ceske-republiky.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
- [50] Mapa kriminality, 2019. *Mapakriminality* [online]. Praha: Otevřená společnost [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.mapakriminality.cz/o-aplikaci/#oAplikaciMapa>
- [51] Mapa kriminality, 2019. *Mapy kriminality* [online]. Praha: Leaflet [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://kriminalita.policie.cz/napoveda/#/>
- [52] Statistiky kriminality - dokumenty: Bezpečnostní strategie České republiky, 2022. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>
- [53] ŽÁRSKÁ, Lucie, 2022. Statistika. *Policie České republiky* [online]. Praha: Policie České republiky [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2021-statistika.aspx>
- [54] GAWRON, Tomáš, 2022. Plynovky, flobertky, derringery a další zbraně bez zbrojního průkazu: Pravidla nakládání s kategorií C-I a D po novele zákona o zbraních. *Zbrojnice.com* [online]. Praha: zbrojnice.com [cit. 2022-02-27]. Dostupné z:

<https://zbrojnice.com/2021/01/26/plynovky-flobertky-derringery-a-dalsi-zbrane-bez-zbrojniho-prukazu-pravidla-nakladani-s-kategorii-c-i-a-d-po-novele-zakona-o-zbranich/>

- [55] Byla to špinavá řezničina, stříleli lidi do hlavy, popsal útok policista, 2015. *Idnes.cz* [online]. Praha: idnes.cz [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/strileji-jednoho-po-druhem-psal-zraneny-svedek-utoku-v-parizi.A151114_144650_zahranicni_fer
- [56] NOVÁKOVÁ, Lucie, 2021. Statistika kriminality za rok 2020. *Policie České republiky* [online]. Praha: Policie České republiky [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statistika-kriminality-za-rok-2020.aspx>
- [57] SEDLÁČKOVÁ, Veronika, 2019. Počet legálně držných zbraní u nás vzrostl, ale násilná kriminalita klesla. *Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/pocet-legalne-drzenych-zbrani-u-nas-vzrostl-ale-nasilna-kriminalita-klesla-tvrdi-7893457>
- [58] GAWRON, Tomáš, 2018. Návod: jak rozklíčovat masmediální dezinformace a fake news v oblasti civilního držení zbraní. *Zbrojnice.com* [online]. zbrojnice.com [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2018/12/20/navod-jak-rozklicovat-masmedialni-dezinformace-a-fake-news-v-oblasti-civilniho-drzeni-zbrani/>
- [59] Opilého střelce z Vršovic obvinili! Za pokus o těžké ublížení na zdraví mu hrozí deset let vězení, 2019. *Blesk.cz* [online]. Praha: Czech news center [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-praha-praha-krimi/599449/opileho-strelce-z-vrsovic-obvinili-za-pokus-o-tezke-ublizeni-na-zdravi-mu-hrozi-deset-let-vezeni.html>
- [60] Přestřelka na dvorku u Jičina., 2019. *TN Nova* [online]. Praha: TN Nova [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/393207-prestrelka-na-dvorku-u-jicina>
- [61] Muž na Jičínsku byl v minulosti ve vězení za pokus o vraždu, policie ho vážně zranila, 2019. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zasahova-jednotka-postrelila-na-jicinsku-muze-ohrozoval-poli/r~394a3f98919111e9be22ac1f6b220ee8/>

- [62]HELLER, jakub, 2019. "Není to terorista, ale hrdina." Novináři našli obdivovatele útoku na Novém Zélandu. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/je-to-proste-odplata-stoji-si-za-svym-muz-ktery-schvaloval-u/r~ef360a364e6011e9ab10ac1f6b220ee8/>
- [63]SEACHANG, Michael, 2018. Zákaz útočných zbraní v Austrálii zabránil až šestnácti masakrům. *Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/zakaz-utocnych-zbrani-v-australii-zabranil-az-sestnacti-masakrum-7163033?print=1>
- [64]GALOVÁ, Klára, 2018. Téměř 40 tisíc mrtvých za rok. Střelné zbraně loni zabily rekordní počet Američanů. *Seznam zprávy* [online]. Praha: seznam.cz [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: https://www.seznamzpravy.cz/clanek/temer-40-tisic-mrtvych-za-rok-strelne-zbrane-loni-zabily-rekordni-pocet-americanu-62653?seq-no=5&dop-ab-variant=&source=article-detail&fbclid=IwAR3w2PpvB_M2QGaEH3Tm7Cg46dqZz6dPoaHR7DQ3ZdPQDaSyCTUC0tFL4uI
- [65]GAWRON, Tomáš, 2019. Fact check: Zbraně a zločinnost v ČR, Česká televize. *Zbrojnice.com* [online]. Praha: zbrojnice.com [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2019/10/06/fact-check-zbrane-a-zlocinnost-v-cr-ceska-televize/>
- [66]Kriminalita, 2021. *Policie České republiky* [online]. Praha: Policie České republiky [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
- [67]TROCHOVÁ, Michaela a Věra MULLEROVÁ, 2019. Policisté v Brně hledali muže s pistolí. Už mají podezřelého. *TN Nova* [online]. Praha: TV Nova [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/402635-policiste-v-brne-hledali-muze-s-pistoli-uz-maji-podezreleho>
- [68]GAWRON, Tomáš, 2018. Původ zbraní použitých teroristy v Evropské unii. *Zbrojnice.com* [online]. Praha: zbrojnice.com [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2018/09/25/puvod-zbrani-pouzitych-teroristy-v-evropske-unii/>
- [69]Nejvlivnější mediální domy 2022, 2022. *Forbes* [online]. Praha: Forbes [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://forbes.cz/zebricky/m22-d/em/>

- [70] LOTT, John, 2003. *The Bias Against Guns: Why Almost Everything You've Heard About Gun Control Is Wrong*. Washington: Regnery Publishing Company, 349 s. ISBN 0-89526-114-6.
- [71] BIBEN, Martin, 2017. Skoro polovina pachatelů trestných činů se střelnou zbraní vlastní své pistole nebo pušky legálně. Stát chce dát jejich majitelům větší práva. *Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-65698580-skoro-polovina-pachatelu-ma-strelnou-zbran-legalne>
- [72] Držení zbraně jako ústavní právo?, 2019. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/219411058130917/>
- [73] Osvěta o zbraních. *Ligalibe.cz* [online]. Liga Libe [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://ligalibe.cz/osveta-o-zbranich/>
- [74] VOKUŠ, Jiří, 2018. Trestné činy spáchané se střelnou zbraní. *Policie České republiky* [online]. Praha: Policie České republiky [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2018-trestne-ciny-spachane-se-strelnou-zbrani.aspx>
- [75] *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2018: Odbor prevence kriminality*, 2019. In: . Praha: Ministerstvo vnitra České republiky.
- [76] *Zbraně a střelivo: Početní stavy ručních zbraní u držitelů zbrojních průkazů a zbrojních licencí*, 2015. In: . Ministerstvo vnitra České republiky: Ministerstvo vnitra České republiky.
- [77] About Crime in the U. S. (CUIS), 2019. *Federal bureau of investigation: FBI* [online]. Washington: Federal bureau of investigation [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://ucr.fbi.gov/crime-in-the-u.s/2019/crime-in-the-u.s.-2019>
- [78] Critical Incident Response Group (CIRG), 2022. *Federal Bureau of Investigation* [online]. Washington: FBI [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/services/cirg>
- [79] Trestní zákoník, 2015. In: . Praha: Parlament ČR, ročník 2009, číslo 40.

- [80] Zbraně a střelivo, 2015. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: Ministerstvo vnitra [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: www.mvcr.cz

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
TČ	Trestný čin
SZ	Střelná zbraň
MV	Ministerstvo vnitra
PČR	Policie České republiky

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Rozdělení střelných zbraní dle funkce [6]	12
Obr. 2 Rozdělení palných zbraní dle rozsahu automatizace [6]	13
Obr. 3 Přehled rozdělení střelných zbraní [6]	16
Obr. 4 Typy zbrojních průkazů [15]	18
Obr. 5 Typy zbrojních licencí [17]	19
Obr. 6 Znázornění konfliktu legálního a nelegálního držení střelné zbraně [vlastní]	21
Obr. 7 Zbraně spadající do kategorie A [22]	22
Obr. 8 Zbraně spadající do kategorie A-I [22]	22
Obr. 9 Zbraně spadající do kategorie B [22]	23
Obr. 10 Zbraně spadající do kategorie C [22]	23
Obr. 11 Zbraně spadající do kategorie C-I [22]	24
Obr. 12 Zbraně spadající do kategorie D [22]	25
Obr. 13 Celkový přehled typů zbraní dle kategorií [22]	25
Obr. 14 Porovnávané vzorky zbraní [vlastní]	26
Obr. 15 Pojistky porovnávaných zbraní [vlastní]	27
Obr. 16 Zásobníky porovnávaných zbraní [vlastní]	27
Obr. 17 Detail vysunutého zásobníku obou vzorků [vlastní]	28
Obr. 18 Značení typu zbraně [vlastní]	28
Obr. 19 Detail válcového ústí hlavně obou vzorků [vlastní]	29
Obr. 20 Zadržené zbraně z případu střelby na děti z roku 2018 [28]	30
Obr. 21 Hranice motivace k trestnému činu [45]	37
Obr. 22 Základní rozdělení znaků protiprávního jednání [44]	39
Obr. 23 Shrnutí třídění dle typu trestného činu [45]	40
Obr. 24 Shrnutí hraničních bodů Nutné obrany a Krajní nouze [46][48]	41
Obr. 25 Zaznamenávané body o trestné činnosti [Policejní prezídium]	44
Obr. 26 Shrnutí poznatků o zaznamenávaných skutcích [vlastní]	49
Obr. 27 Informační dokument z webu MV o stavu trestné činnosti se SZ [80]	83
Obr. 28 Navržená informační strana o ročním stavu střelných zbraní [vlastní]	84
Obr. 29 Schéma zpracovávaných fází zkoumaného problému [vlastní]	99

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1 Shrnutí stavu publikace spáchané TČ se zbraní [50].....	47
Tab. č. 2 Souhrn změn v trestním zákoníku dle roku [53].....	48
Tab. č. 3 Kategorie hodnocení článků	57
Tab. č. 4 Počet zaznamenaných vzorků dle trestného činu	58
Tab. č. 5 Četnost výskytu jednotlivých specifík střelné zbraně.....	58
Tab. č. 6 Procento výskytu zbraní kategorie D v člancích	59
Tab. č. 7 Případy aktualizace článků	59
Tab. č. 8 Četnost kritérií vycházející z Tab. č. 3	60
Tab. č. 9 Rozsah rozptylu kritických hodnot	61
Tab. č. 10 Souhrnná tabulka analyzovaných dat	62
Tab. č. 11 Navržené poznámky k lepší struktuře článků	64
Tab. č. 12 Návrh kroků ke správné orientaci v člancích.....	64
Tab. č. 13 Výsledné hodnocení informačních zdrojů v porovnání s zásahem na publikum [69].....	65
Tab. č. 14 Trestná činnost s legálně a nelegálně drženou střelnou zbraní	66
Tab. č. 15 Rozlišení spáchaných trestných činů se střelnou zbraní dle označení.....	67
Tab. č. 16 Popis intervalů	69
Tab. č. 17 Výskyt trestných činů v roce 2019 ve statistice a člancích.....	70
Tab. č. 18 Rozdělení trestných činů podle kategorie použité zbraně	71
Tab. č. 19 Klasifikace trestného činu (vražda) dle kategorie použité střelné zbraně	73
Tab. č. 20 Kategorie trestného činu s četností výskytu nad 1,5% z celku.....	74
Tab. č. 21 Statistika párových vzorků.....	78
Tab. č. 22 Dvouvýběrový párový T test databáze A a B	78
Tab. č. 23 Rozdíl dat zaznamenaných trestných činů dle kategorie střelné zbraně.....	79
Tab. č. 24 Otázka č. 1 věk (dotazník)	86
Tab. č. 25 Otázka č. 2 zbrojní průkaz (dotazník).....	87
Tab. č. 26 Souhrn úvodních dat (dotazník).....	87
Tab. č. 27 Otázka č. 3 zdroje čerpání informací (dotazník).....	88
Tab. č. 28 Otázka č. 4 setkávání s informacemi o trestné činnosti (dotazník)	88
Tab. č. 29 Otázka č. 5 kvalifikace trestného činu (dotazník).....	89
Tab. č. 30 Otázka č. 6 problematika legality držené střelné zbraně při trestném činu (dotazník).....	90
Tab. č. 31 Otázka č. 7, 8 četnost výskytu trestných činů dle legality (dotazník)	91
Tab. č. 32 Otázka č. 9 problematika legality držené střelné zbraně (dotazník).....	92

Tab. č. 33 Otázka č. 10 názor na střelné zbraně (dotazník).....	92
Tab. č. 34 Otázka č.11 problematiky kategorií střelných zbraní a trestné činnosti (dotazník)	93
Tab. č. 35 Otázka č. 12 problematika držení a nošení střelných zbraní kategorie D - 1 (dotazník).....	94
Tab. č. 36 Otázka č. 13 problematika držení a nošení střelných zbraní kategorie D - 2 (dotazník).....	94
Tab.č. 37 Otázka č. 14 problematika páchané trestné činnosti se střelnou zbraní (dotazník)	95
Tab. č. 38 Otázka č. 15 problematika legislativy v České republice (dotazník).....	95
Tab. č. 39 Otázka č. 16 hodnocení kvality poskytovaných informací médií (dotazník)	96
Tab. č. 40 Porovnání výsledků dotazníku(otázka č. 1, 2, 6, 11).....	97
Tab. č. 41 Stanovené kritéria	98
Tab. č. 42 Hodnocení informovanosti stanovenými kritérii	98

Graf č. 1 Graf poměru vražd vůči počtu držených střelných zbraní [34]	33
Graf č. 2 Trend počtu trestných činů dle roku [41]	36
Graf č. 3 Paretův diagram četnosti jednotlivých kritérií.....	60
Graf č. 4 Souhrn výsledků evidovaných trestných činů zaznamenaných médií.....	62
Graf č. 5 Trend výskytu násilné trestné činnosti se střelnou zbraní	70
Graf č. 6 Spáchané trestné činy dle použité zbraně	72
Graf č. 7 Použité střelné zbraně dle kategorie a roku	75
Graf č. 8 Sumarizace počtu použitých střelných zbraní podle kategorie.....	75
Graf č. 9 Rozsah držení zbrojního průkazu dle věku (dotazník)	87
Graf č. 10 Využívané informační zdroje (dotazník).....	88
Graf č. 11 Vnímání úlohy střelné zbraně u trestné činnosti.....	90
Graf č. 12 Představa o stavu ročně spáchaných trestných činů se SZ	91
Graf č. 13 Páchaná testná činnost se střelnou zbraní	93
Graf č. 14 Porovnání výsledků dotazníku (otázka č. 1, 2, 6, 11).....	97

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Tabulka trestný činů se střelnou zbraní dle kategorie [Vlastní zjištění strana 1]

Příloha PII: Tabulka trestný činů se střelnou zbraní dle kategorie [Vlastní zjištění strana 2]

Příloha PIII: Tabulka trestný činů se střelnou zbraní dle kategorie [Veřejná data strana 1]

Příloha PIV: Tabulka trestný činů se střelnou zbraní dle kategorie [Veřejná data strana 2]

Příloha PV: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA P II: TABULKA TRESTNÝCH ČINŮ SE STŘELNOU ZBRANÍ DLE KATEGORIE [VLASTNÍ ZJIŠTĚNÍ STRANA 2]

Číselné označení TČ	Trestné činy dle paragrafu / legalita použité střelné zbraně	2016				2017				2018				2019				2020																							
		Nelegálně		Legálně		Nelegálně		Legálně		Nelegálně		Legálně		Nelegálně		Legálně		Nelegálně		Legálně																					
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D												
390	Krádeže vloupáním - do ostatních objektů (§ 178, 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0								
411	Krádeže prosté - kapesní (§ 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1								
480	Krádeže prosté - v jiných objektech (§ 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1								
589	Poškození cizí věci (§ 228)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0								
590	Pytláctví a ostatní majetk. trestné činy (§304)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0								
611	Výtržnictví (§ 358, 359)	1	0	0	2	1	0	1	14	0	1	0	0	2	0	10	0	0	0	1	0	1	3	0	13	0	0	1	2	0	1	3	19	1	0	0	0	0	1	0	8
612	Výtržnictví na sportovních a veřejných akcích (§ 358)	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0								
662	Nedovolené ozbrojování (§ 279)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0				
751	Ublížení na zdraví z nedbalosti - ostatní (§ 143, 147, 148, 274, 360)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2	1	0	0	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0				
771	Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství (§ 274, 360)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0								
784	Týrání zvířat (§ 302, 302a, 303)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0								
CELKOVÁ KRIMINALITA		5	10	2	6	5	27	7	82	3	7	4	2	1	16	4	75	3	10	2	2	7	21	6	70	5	11	2	5	12	29	9	99	7	5	2	5	4	23	2	73

PŘÍLOHA P IV: TABULKA TRESTNÝCH ČINŮ SE STŘELNOU ZBRANÍ DLE KATEGORIE [VEŘEJNÁ DATA STRANA 2]

Číselné označení TČ	Trestné činy dle paragrafu / legalita použité střelné zbraně	2016				2017				2018				2019				2020																							
		Nelegálně		Legálně		Nelegálně		Legálně		Nelegálně		Legálně		Nelegálně		Legálně		Nelegálně		Legálně																					
		A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D												
390	Krádeže vloupáním - do ostatních objektů (§ 178, 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0								
411	Krádeže prosté - kapesní (§ 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1								
480	Krádeže prosté - v jiných objektech (§ 205)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1								
589	Poškození cizí věci (§ 228)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0								
590	Pytláctví a ostatní majetk. trestné činy (§304)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0								
611	Výtržnictví (§ 358, 359)	1	0	0	3	1	0	1	15	0	1	0	0	2	0	10	0	0	0	1	0	1	3	0	13	0	0	1	2	0	1	3	19	1	0	0	0	0	1	0	8
612	Výtržnictví na sportovních a veřejných akcích (§ 358)	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0								
662	Nedovolené ozbrojování (§ 279)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0								
751	Ublížení na zdraví z nedbalosti - ostatní (§ 143, 147, 148, 274, 360)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0				
771	Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství (§ 274, 360)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0								
784	Týrání zvířat (§ 302, 302a, 303)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0								
CELKOVÁ KRIMINALITA		6	11	2	7	5	28	7	88	3	7	4	2	1	17	4	77	3	11	2	2	7	22	6	73	5	11	2	5	12	29	9	101	7	5	2	5	4	23	2	74

PŘÍLOHA V: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Průzkum zaměřující se na zjištění rozsahu informovanosti a vlivu médií na osvětu veřejnosti ve vztahu k legálnímu a nelegálnímu držení střelných zbraní.

Dobrý den,

v úvodu mi dovolu, bych se představil. Jmenuji se Jiří Zedník a jsem studentem závěrečného ročníku magisterského studia Fakulty aplikované informatiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, oboru Bezpečnostní technologie, systémy a management.

Tématem mé diplomové práce je výzkum v oblasti zjištění Důsledků rozdílů statistiky trestných činů souvisejících s volně dostupnými střelnými zbraněmi a zbraněmi podléhající registraci, jejíž součástí je průzkum, který se zaměřuje na rozsah informovanosti a vlivu médií na osvětu veřejnosti ve vztahu k legálnímu a nelegálnímu držení střelných zbraní. Realizovaný formou dotazníkového výzkumu veřejného mínění slouží pouze pro účely diplomové práce.

Vyplnění dotazníku je zcela **anonymní** a nemělo by Vám zabrat více než 5 minut.

Jedinými vstupními podmínkami k dotazování je **dosažení věkové hranice 18 let** a **česká státní příslušnost**.

Za vyplnění a šíření dotazníku Vám mnohokrát děkuji. V případě jakýchkoliv dotazů, námětů a připomínek, mě neváhejte kontaktovat prostřednictvím e-mailu na: jurka.zednik@gmail.com

1. ÚVODNÍ INFORMACE

1 Věk.

Nápověda k otázce: Z nabídky vyberte svou věkovou kategorii.

18 - 30 31 - 58 59 a více

2 Jste držitelem zbrojního průkazu?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď.

Ano Ne

2. INFORMOVANOST

3 Jaký je zdroj, ze kterého nejvíce čerpáte informace?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Internet Televize/Rozhlas Tisk
 Jiná (doplňte)...

4 Setkáváte se s informacemi, které se týkají páchaní trestné činnosti za použití střelné zbraně v České republice?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Ano Ne

5 Co si představíte, pokud je Vám podána informace, že člověk spáchal trestný čin a použil při tom střelnou zbraň?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Při použití zbraně došlo k vážnému ublížení na zdraví (př. vražda) Při použití zbraně došlo k vyhrožování / vydírání Při použití zbraně došlo k útoku na jinou osobu

3. STŘELNÉ ZBRANĚ

6 S jakou střelnou zbraní je dle Vašeho názoru páchána trestná činnost nejvíce?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Drženou legálně Drženou nelegálně

7 V jaké míře se podle Vás v České republice vyskytuje trestná činnost za použití NELEGÁLNĚ držené střelné zbraně?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

- Ojedinelé (1 - 4 případů ročně) Málo (5 - 39 případů ročně) Středně (40 - 99 případů ročně) Více (100 a více případů ročně)

8 V jaké míře se podle Vás v České republice vyskytuje trestná činnost za použití LEGÁLNĚ držené střelné zbraně?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď.

- Ojedinele (1 - 4 případů ročně) Málo (5 – 39 případů ročně) Středně (40 – 99 případů ročně) Více (100 a více případů ročně)

9 O jakou palnou zbraň se jedná pokud je držena legálně? (Splňuje tedy všechny zákonné podmínky - kategorie A,B,C)

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď.

- Zbraň nepodléhá registraci a nevyžaduje nutnost držení zbrojního průkazu Zbraň podléhá registraci, ale nevyžaduje nutnost držení zbrojního průkazu Zbraň nepodléhá registraci, ale vyžaduje nutnost držení zbrojního průkazu Zbraň podléhá registraci a vyžaduje nutnost držení zbrojního průkazu

10 Podporujete používání (ve smyslu držení a nošení) střelných zbraní u osob, které splňují všechny zákonné povinnosti?

Nápověda k otázce: 10 Hvězd = Zcela souhlasím; 5 Hvězd = Jsem neutrální; 1 Hvězda = Zcela nesouhlasím

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆ / 10

11 S jakou kategorií střelných zbraní dle „Zákona o zbraních“ je podle Vás nejvíce páchána trestná činnost?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď.

- A B C D Nevím

4. OSVĚTA

12 Víte, že pro držení nebo nošení střelných zbraní kategorie D není zapotřebí zbrojní průkaz?

Nápověda k otázce: Mezi ně řadíme např.: plynové (airsoft, vzduchovky) a expanzní zbraně (plynovky). Nyní mezi tento typ střelných zbraní spadá kategorie C-I > k těmto kategoriím (C-I a D) se nově vztahuje ohlašovací povinnost od roku 2021.

- Ano Ne Nevím

13 Jste obeznámeni s faktem, že právě se zbraněmi, na které není potřeba zbrojní průkaz je nejvíce páchána trestná činnost (kategorie zbraní D)?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

Ano Ne Nevím

14 Roste podle Vás trend počtu trestných činů, při kterých byla použita palná zbraň?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

Ano Ne Nevím

15 Zastáváte názoru, že je legislativa a celková regulace nabývání střelných zbraní občany České republiky dostatečná?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď.*

Ano Ne Nevím

16 Jak hodnotíte (1-10) kvalitu poskytovaných informací prostřednictvím mediálního prostoru.

Nápověda k otázce: *Ve smyslu poskytování pravdivých, ověřených a korektně interpretovaných informací. 1 Hvězda = Nevěřím, 10 Hvězd = Důvěřuji*

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆ / 10